

Når det tværfaglige samarbejde går hånd i hånd - så blomstrer indsatsen

Kilde: Canva

Kandidat i Socialt Arbejde
Aalborg Universitet
4. semester, kandidatspeciale

Vejleder: Lars Uggerhøj
Anslag: 191.587
31.05.2022

Gruppe 12
Lone Mørkholt Sørensen
studie nr. 19983332

Marianne Thinggaard Larsen
Studie nr. 20162451

Indhold

Abstract	3
Forord	5
1.0 Er udfordringen misbrug eller manglende beskæftigelse	6
1.1 Krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen	7
1.2 Tværfaglig samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen	9
2.0 Problemformulering	11
2.1 Begrebsafklaring	11
2.2 Afgrænsning	12
3.0 Forskningsfelt	13
3.1 Helhedsorientering på tværs af beskæftigelse og rusmiddelbehandling	13
3.2 Det tværfaglige samarbejde	15
4.0 Videnskabsteori	19
4.1 Fænomenologi	19
4.2 Hermeneutik	20
4.2.1 Filosofisk hermeneutik	21
4.3 Forforståelse	22
5.0 Design	24
5.1 Casestudie	24
5.1.1 Aalborg Kommune	25
5.1.1.1 Rusmiddelafsnittet	26
5.1.1.2 Job- og Aktivhuset	27
6.0 Metode	28
6.1 Kvalitativ interview	28
6.1.1 Eksplorativ interview	30
6.1.2 Semistrukturerede interview	31
6.1.2.1 Interviewguide	31
6.1.2.2 Udvælgelse af informanter	33
6.1.2.3 Præsentation af informanter	34
6.1.2.4 Udførelsen af interview	35
6.2 Transskription	36
6.3 Etik	36
6.4 Forskningskriterier	37

6.4.1	Transparenskriteriet	37
6.4.2	Validitet	37
6.4.3	Reliabilitet	38
6.4.4	Generaliserbarhed	39
7.0	Teori	40
7.1	Dømmekraft	40
7.1.1	Pierre Bourdieu	41
7.1.2	Michel Foucault	43
7.1.2.1	Sandhedsregimer	43
8.0	Analysestrategi	46
9.0	Analyse	48
9.1	Tværfagligt samarbejde i grænseflader	48
9.1.1	Det eksisterende samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset	52
9.2	Frontmedarbejderen i krydsfeltet	56
9.2.1	Udnyttes ”den samlede viden”	59
9.2.2	Når der samarbejdes blomstrer indsatsen	61
9.3	Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system	64
9.3.1	Realisering af tværfagligt samarbejde	67
9.3.2	Lad os drømme	69
10.0	Konklusion	73
11.0	Perspektivering	78
	Litteraturliste	80

Abstract

Regardless of the circumstances or challenges the citizens may experience, the discourse of society shows both the availability and importance of everyone partaken in the labor market. The thesis highlights the importance of interdisciplinary collaboration between drug treatment and employment efforts for the front employees. Those, to prepare for the discourse of the society, when greater parts of the cash benefit recipients are drug addicts on daily basis. A primary aspect of the thesis builds on a case study, based on interdisciplinary cooperation between department of intoxicants and the department of employment efforts, Aalborg commune. The approach and focus of attention are within the experience of the front employees and their interdisciplinary collaboration in relation to selected theory and research.

The interpretation and understanding of the front employee's experience regarding their call for interdisciplinary collaboration between department of intoxicants and the department of employment efforts, Aalborg commune, are based on the scientific theoretical perspective with a phenomenological approach. However, a risk of a more hermeneutic attitude to overtake and bias the collected data stance. Those, based on our years of work experience within the social field at the commune as well as our preconception. The concept of judgement by the author Søren Juul is the theoretical baseline for this thesis. The concepts and theory mentioned by Pierre Bourdieus regarding capital, habitus, field and doxa used when analyzing for the level of judgement by the front employees related to the field of work to which they are subject. Furthermore, the analyze will include a perspective by Michel Foucault. This, to analyze the field of practice the front employees are subject to, as well as to what level of significance interdisciplinary collaboration has specifically. Likewise, theory by the sociological authors of Morten Ejrnæs and Steen Juul Hansen will be involved in the analyze of interdisciplinary collaboration. In addition, the publication of Merete Monrad "A plan" contributes to the fulfillment of the analyze as well. The latter have the cooperation of the department of intoxicants and the department of employment efforts, Aalborg commune.

To fully understand the action, attitude, and experience with interdisciplinary collaboration by the front employees in relation to the department of intoxicants and the department of employment efforts, an individualistic methodological perspective takes during the writing of the thesis. By using a hermeneutic approach, the front employees evaluate as segments or an isolated group. Therefore, embracing a second perspective based on the methodological relationalism seems

necessary to ensure a consideration of the front employees as part of the society and the complete system. The approach of the research and thesis is abductive. Throughout the process, reflections made between the theoretical concepts and the knowledge gained, which has taken place via empirical material in the form of the research field and interviews.

The analyzes divides into three categories: 1) Interdisciplinary collaboration at interfaces, 2) the front employees at the crossroads, and 3) the Frontline employee at the bureaucratic system. An analyzes of the existing cooperation between the department of intoxicants and the department of employment efforts will establish the fundament for answering the research question. Moreover, including their organization and aim of the cooperation as well as an evaluation of required interdisciplinary cooperation by an organizational perspective being necessary. In addition, the need of analyzing interdisciplinary cooperation based on the front employee's professionalism involves. At the end, analyzing how the institutional guidelines and targets affects the front employee's requirements of interdisciplinary cooperation of is of great interests.

In conclusion, the interdisciplinary cooperation between the department of intoxicants and the department of employment efforts, Aalborg commune shows great collaboration. An opportunity shows for creating a more integrated approach for the drug related welfare recipients when further action shows regarding the interdisciplinary cooperation. Further improvements within the interdisciplinary cooperation field are of foremost importance for the welfare recipients and front employees as well. The conclusion stands. The importance of the front employee's awareness of their own and others professionalism, along with mutual skills set increases the outcome of interdisciplinary cooperation. It considers beneficial how the interdisciplinary cooperation was less characterized by the bureaucratic system. Especially, based on the institutional targets, guidelines and resources affecting the front employee. To clarify, attention needs to be on the front employee's professionalism, alongside a greater effort sharing knowledge and work-related skills. Secondly, a more efficient and formalized cooperation needs when the employee is of requirement by the department of intoxicants and the department of employment efforts, Aalborg commune.

Forord

Med dette forord vil vi gerne rette tak til vores vejleder Lars Uggerhøj for konstruktiv, inspirerende og motiverende vejledning. Desuden vil vi gerne rette tak til vores responsvejleder Merete Monrad for konstruktiv feedback. Slutteligt vil vi gerne takke afdelingsledere og medarbejdere fra både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset fra Aalborg Kommune for deltagelse i interviews.

1.0 Er udfordringen misbrug eller manglende beskæftigelse

En stor andel af de mest socialt udsatte står udenfor arbejdsmarkedet, hvor en fjerdedel af de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har væsentlige udfordringer med forbrug af rusmidler (Kommunernes Landsforening 2021). Hertil er der politisk fokus på, at flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere skal inkluderes på arbejdsmarkedet, men flere forskere og organisationer udtrykker, at det er en udfordring at få denne målgruppe inkluderet (Caswell m.fl. 2015, Bredgaard mfl. 2017, Frøylund m.fl. 2019, Jensen og Danneris 2019, Kofod 2022). Rådet for socialt udsatte beskriver det således:

”Et ekskluderende arbejdsmarked, der er svært at blive fri for” (Kofod 2022).

I de seneste 20 år har beskæftigelsespolitikken gradvist bredt sig over flere målgrupper af socialt udsatte, hvis udfordringer tidligere havde sit domæne i socialpolitikken (Larsen og Andersen 2019, Caswell, Dall og Madsen 2015, Larsen 2009). Udviklingen på beskæftigelsesområdet har fulgt de internationale tendenser, som oftest beskrives som en overgang fra welfare til workfare eller WorkFirst (Larsen og Andersen 2019). Borgere der tidligere var fritaget for aktivering på grund af fysiske, psykiske eller sociale udfordringer, er i dag også underlagt en aktiv indsats, og behandles som en del af gruppen af arbejdsløse. Denne udvikling kan for borgeren have både positive og negative konsekvenser. Tidligere blev de mest udsatte oversete, når arbejdsudbuddet skulle øges, hvorved de aldrig fik mulighed for at opnå de positive konsekvenser, et arbejde kan give som for eksempel et socialt tilknytningsforhold. I dag bliver de mest sårbare til gengæld underlagt øgede betingelser for at modtage deres ydelse i form af krav om aktivering, som de økonomisk sanktioneres for, hvis de ikke ser de samme incitamentersom bevilgende myndighed, idet de måske ikke har ressourcerne hertil (Jensen og Danneris 2019). Udfordringerne med at få integreret de langtidsledige og mest udsatte borgere på arbejdsmarkedet har været og er fortsat et vedvarende socialt problem. Det er dog fortsat et politisk fokus, da der menes, at et arbejde fremmer den enkeltes trivsel, social samhørighed samt medvirker til en sund nationaløkonomi (Ibid.). På trods af det politiske fokus på at få flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i arbejde, så er der forskningsmæssigt meget begrænset viden om, hvad der virker med hensyn til at bringe de mest sårbare tættere på arbejdsmarkedet (Ibid.). Den eksisterende forskning på området fremhæver nærmere en skævvridning af, at kvantitative resultatmål på beskæftigelsesområdet favoriseres og bliver til gældende sandheder for den effektive indsats. Det er dog tvivlsomt, om de anbefalede indsatser er mere effektive og særligt overfor de mest udsatte ledige, hvor problemerne ofte er omfattende og komplekse og hvor vidensgrundlaget er mangelfuldt (Danneris 2018, Caswell, Dall

og Madsen 2015). I praksis kan det medføre, at frontmedarbejderne kan have svært ved at tilrettelægge en individuel tilpasset indsats, som tager afsæt i den enkeltes situation og ressourcer, da de bliver målt og styret efter de politiske mål på beskæftigelsesområdet (Caswell, Dall og Madsen 2015). Der kan være risiko for, at frontmedarbejderen iværksætter indsatser efter politisk bestemte mål i stedet for efter borgerens individuelle behov, ressourcer og udfordringer (Ibid.). For at kunne imødekomme aktivitetsparate kontanthjælpsmodtageres komplekse udfordringer i forhold til, at komme i arbejde angiver forskningen, men også de nyere indsatser som for eksempel IPS (Individuelt Planlagt job med Støtte), Jobfirst og Flere skal med, at der er behov for en mere helhedsorienteret indsats, som også tager fat på de sociale og sundhedsmæssige udfordringer (Frøyland m.fl. 2019, Bonfils 2019, STAR 2018, STAR 2020 (1)). Erkendelsen af at der er behov for en social- og sundhedsmæssig tilgang i beskæftigelsesindsatsen, kan ses i forlængelse af, at der igennem årene er "flyttet" flere sociale problemer ind i beskæftigelsesområdet, som tidligere har haft deres domæne i socialområdet. Det politiske fokus er derfor i dag, at alle borgere udenfor arbejdsmarkedet skal have en beskæftigelsesrettet indsats uanset deres øvrige sociale udfordringer, hvilket også kan relateres til udvikling fra en passiv til aktiv beskæftigelsespolitik (Caswell, Dall og Madsen 2015). Behovet for en mere individuel og helhedsorienteret indsats italesættes også af Kommunernes Landsforening (KL) i 2021 med forslaget om en nærhedsreform af beskæftigelsesområdet. Hensigten med forslaget om en nærhedsreform er, at få borgeren frem i førersædet, hvor den enkeltes behov og potentiale skal være styrende for indsatsen. En analyse af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere udarbejdet af KL i 2020 viser; at 8 ud af 10 har væsentlig helbredsmæssige problemer, knap halvdelen har haft et forløb i psykiatrien inden for 5 år samt en fjerdedel har væsentlige rusmiddelrelaterede udfordringer. Analysen indikerer, at aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere ofte har komplekse problemstillinger, og tydeliggør, at det er en målgruppe, hvor 'one-size-don't-fit-all' (Kommunernes Landsforening 2021). Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er dermed ikke en homogen gruppe, men de kan have mange forskellige udfordringer. Det er derfor væsentligt at have en opmærksomhed på, hvilke krydsfelter den enkelte borger befinder sig i og om der er behov for et tværfagligt samarbejde for at få borgeren tættere på arbejdsmarkedet.

1.1 Krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen

For aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er udfordringerne ofte mange, hvorved borgeren ofte skal kunne bevæge sig i mange forskellige krydsfelter, som har deres domæne i forskellige sektorer

og afdelinger med forskellige lovgivningsmæssige rammer. Hertil ses også, at disse krydsfelter befinder sig i forskellige fremherskende videns- og styringsregimer, som også kan have en betydning for hvilke fagprofessionelle, som repræsenterer området. Som analysen fra KL viser, har flere af de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere komplekse udfordringer i form af manglende beskæftigelse, problematisk brug af rusmidler samt fysiske og psykiske udfordringer, hvorved de har brug for støtte, vejledning og behandling fra både social- og sundhedsområdet. Det er områder som repræsenteres af flere fagprofessioner indenfor sundheds-, social- og beskæftigelsesområdet (Kommunernes Landsforening 2021). Det må dermed formodes, at det har stor betydning for den hjælp borgeren søger, at de befinder sig i et krydsfelt. Det enkelte fagområde kan være styrende for, hvilke muligheder de fagprofessionelle har, til at håndtere borgerens udfordringer og der kan være risiko for, at borgeren falder mellem to stole (Niklasson 2020). Hertil viser seneste forskning, at borgere med rusmiddelrelaterede udfordringer ikke længere nødvendigvis stigmatiseres eller ses som afvigere på deres misbrug. De ses nærmere som afvigere og stigmatiseres i samfundet ved, at de ikke kan leve op til de politiske mål og krav om at være en produktiv og aktiv medborger, idet de ikke kan finde eller opretholde tilknytning til arbejdsmarkedet. Borgeren anses for at være en borger med en lav social værdi på grund af manglende arbejdsmarkedstilknytning og ikke på grund af et skadeligt brug af rusmidler (Andersen og Kessing (1) 2019, Andersen og Kessing (2) 2019).

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer vil ofte have, behov for en helhedsorienteret indsats for at kunne leve op til både de social- og beskæftigelsesrettede mål, således de kan betragtes som aktive borgere med social værdi (Andersen og Kessing (1) 2019, Andersen og Kessing (2) 2019). Borgeren kan have behov for indsatser fra mange fagligheder og flere krydsfelter, hvor dette speciale vil have fokus på krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. Rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen er begge forankret i kommunalt regi, men bliver håndteret ud fra forskellige lovgivninger (Retsinformation 2022(1), Retsinformation 2022(2)). Hertil er rusmiddelbehandlingen både tilhørende social- og sundhedsområdet, hvorved flere af frontmedarbejderne er sundhedsfagligt uddannede. Der er ligeledes tilknyttet socialfagligt uddannede frontmedarbejdere til at håndtere bevilling af behandlingstilbud samt afholde behandlingssamtaler med borgerne (Bilag 2, Retsinformation 2022(1)). Beskæftigelsesområdet er derimod tilknyttet socialområdet i kommunerne, hvor der igennem de seneste årtier er sket en udvikling af faglighederne i frontlinjen efter, at der er kommet et mere beskæftigelsesrettet fokus for alle målgrupper. Der er fortsat i dag mange socialfagligt uddannede frontmedarbejdere på beskæftigelsesområdet, men det er blevet svære at få monopol på

deres fagområde. Det ses ved, at der i dag i højere grad er frontmedarbejdere med andre uddannelsesmæssige baggrunde. Det kan med andre ord siges, at beskæftigelsesområdet befinder sig i en nyere diskurs, hvor det kan diskuteres, om der er sket en udvikling fra socialpolitik til beskæftigelsespolitik på området (Caswell og Larsen 2015, Larsen og Andersen 2019). Borgere som både har rusmiddelrelaterede udfordringer og en manglende tilknytning til arbejdsmarkedet befinder sig derfor i et krydsfelt, hvor der både skal tages højde for forskellige lovgivninger, men også videns- og styringsregimer. Det kan formodes, at det tværfaglige samarbejde kan være påvirket af at være mellem flere krydsfelter, som både skal holde sig til viden og styringsregimer fra social-, sundhed- og beskæftigelsesområdet (Niklasson 2020).

1.2 Tværfaglig samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen

Ud fra ovenstående er der ingen tvivl om, at der er kommet et øget fokus på nødvendigheden af en helhedsorienteret indsats for at få aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere tættere på arbejdsmarkedet. Det vil ofte forudsætte, at der skal arbejdes på tværs i den offentlige sektor (1.0 Er udfordringen misbrug eller manglende beskæftigelse). For en større andel af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan en forudsætning for en helhedsorienteret indsats være et tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. Den offentlige sektor er præget af mange og modsatrettede interesser, som blandt andet kan komme fra politikere, forvaltninger, forskellige frontmedarbejdere, borgere og deres pårørende. De mange forskellige interesser kan skabe et krydspres, som kan være svært at navigere i som frontmedarbejder (Hansen 2016). For at frontmedarbejderne på beskæftigelsesområdet kan lykkes med at få de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere inkluderet på arbejdsmarkedet, må det antages, at der er en interesse for et velfungerende tværfagligt samarbejde med rusmiddelbehandlingen. Omvendt må det ligeledes antages, at frontmedarbejderen i rusmiddelbehandlingen har en interesse den anden vej for et velfungerende tværfagligt samarbejde. Det er helt i tråd med, at de nationale retningslinjer for social stofmisbrugsbehandling tilsiger, at der skal etableres samarbejdsaftaler og koordinering med relevante aktører, såsom jobcentre (Socialstyrelsen 2020).

I Aalborg Kommune har der i flere år været begrænset formaliseret samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Det har betydet, at der ikke har været en konkret samarbejdsaftale, men det er op til den enkelte frontmedarbejder at vurdere behovet (Bilag 4). Siden november 2021 er der dog etableret et mere formaliseret samarbejde om en fremskudt visitation. Det øvrige samarbejde mellem afdelingerne er fortsat ikke formaliseret og det er den enkelte

frontmedarbejderes vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde, der er afgørende for beslutningen (Ibid.). Specialet vil have fokus på frontmedarbejdernes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Aktørperspektivet i specialet har fokus på frontmedarbejderne, idet det ofte er frontmedarbejderne, som er de koordinerende og dem som skal administrere lovgivningen og de politiske mål i praksis (Lipsky 2010). Det er derfor interessant at få en forståelse for, hvordan frontmedarbejderne agerer og håndterer aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager med rusmiddelrelaterede udfordringer og grundlaget for deres vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset.

2.0 Problemformulering

Hvilket behov oplever frontmedarbejderen, der er for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset i Aalborg Kommune for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere? Og hvilke konsekvenser kan det have for det sociale arbejde?

Med diskursen på området vil problemformuleringen blive belyst ved, at der i analysen sætte fokus på det eksisterende tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Med udgangspunkt i frontmedarbejderen, vil der i analysen fokuseres på, hvorledes frontmedarbejdernes faglighed og det bureaukratiske system påvirker deres vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde.

2.1 Begrebsafklaring

I specialet anvendes begrebet tværfagligt samarbejde, som definition af samarbejdet, som pågår mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Vi er opmærksomme på, at tværfagligt samarbejde eller tværprofessionelt samarbejde oftest relaterer til samarbejde mellem frontmedarbejdere med forskellige monofagligheder (Hansen 2016, Ejrnæs 2017). I specialet udvides forståelsen af begrebet tværfagligt samarbejde, da begrebet ud fra den oprindelig form ikke findes dækkende. For besvarelse af problemformuleringen ses behov for, at begrebet omfatter både frontmedarbejdere eller ledere med forskellige monofagligheder, men også for frontmedarbejdere med samme monofaglighed, men som er ansat i forskellige organisationer. I specialet ses det tværfaglige samarbejde derfor dækkende monofaglige frontmedarbejdere, som er ansat i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Det skyldes, at vores fortolkning af frontmedarbejdernes fagligheder ikke udelukkende kan relateres til deres faglige professioner, men forudsætter at deres ansættelse er med til at udvikle deres faglighed til enten rusmiddelbehandler eller beskæftigelsesmedarbejder. For præcisering kan man sige, at det umiddelbart ligner tværsektorielt samarbejde, idet der er tale om to forskellige indsætter underlagt forskellige lovgivninger, rammer, mål og kulturer. Omvendt er beslutningen truffet ud fra, at både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset organisatorisk er forankret i forvaltningen Job og Velfærd.

2.2 Afgrænsning

I specialet er det nødvendigt at have flere afgrænsninger, da aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer er en kompleks målgruppe, hvor flere fagligheder og indsatser kan være involveret. Hertil er der også flere faktorer, som kan påvirke det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, hvorved det er væsentligt at være bevidste om til- og fravalgt i specialet til belysning af problemformuleringen. For det første er specialet afgrænset til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer. Denne målgruppe er valgt ud fra at vores praksiserfaring har vist, at flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har rusmiddelrelaterede udfordringer, hvilket også understøttes af den undersøgelse som KL har udarbejdet om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (Kommunernes Landsforening 2021). Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har ofte komplekse problemer i form af sociale, fysiske og psykiske udfordringer (Retsinformation 2022 (2)). I specialet er der afgrænset til udelukkende at have fokus på krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. På trods af denne afgrænsning er vi bevidste om, at aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer i flere tilfælde også kan have andre udfordringer af psykisk, fysisk eller social karakter. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan dermed have behov for hjælp, støtte og indsatser fra flere afdelinger, men hvor der udelukkende i specialet er fokus på det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Når der i specialet er fokus på aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer, skal det ses i relation til, at brugen af rusmidler kan være hindring for en tilknytning til arbejdsmarkedet eller afklaring af borgerens arbejdsevne. De aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere kan derfor både have udfordringer med alkohol- og stofmisbrug.

3.0 Forskningsfelt

I det følgende afsnit præsenteres den udvalgte forskning på feltet, som findes relevant for specialet. I analysen anvendes Morten Ejrnæs og Steen Juul Hansens analyser og fortolkning af, det tværfaglige samarbejde til at belyse frontmedarbejderens oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde. Desuden præsenteres Merete Monrads publikation "En Plan: Helhedsorientering på tværs af beskæftigelse og rusmiddelbehandling" (Ejrnæs 2017, Hansen 2016, Monrad 2021). Formålet med afsnittet er en præsentation af den mest relevante eksisterende viden og forskning på området til forståelse af problemfeltet, samt til analyse af den indhentede data i lighed med de valgte teoretiske perspektiver og begreber.

Vores forskningsproces blev indledt med generel litteraturgennemgang af eksisterende viden for områderne misbrug, beskæftigelse og tværfagligt samarbejde. Dernæst skete en præcisering af søgningen til kun at omfatte krydsfeltet og behovet for det tværfaglige samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen. Til trods for den social- og beskæftigelsespolitiske udvikling mod, at få flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere på arbejdsmarked, så fandt vi ikke særligt meget konkret forskning, initiativer og indsatser om problemfeltet. Derfor blev forskningsprocessen udvidet med to eksplorative interviews med afdelingsledere fra Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset i Aalborg Kommune. I de eksplorative interviews blev det tydeligt, at begge afdelingsledere ser et behov for samarbejde på tværs af Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. De eksplorative interviews vil blive præsenteret i afsnit 6.1.1 Eksplorative interviews (5.0 Design, 6.1.1 Eksplorativ interview).

3.1 Helhedsorientering på tværs af beskæftigelse og rusmiddelbehandling

Gladsaxe Kommune og Aalborg Universitet ved Associate Professor Merete Monrad har indgået samarbejde om, at udarbejde en rapport hvor en ny måde at arbejde helhedsorienteret på afprøves. Dette samarbejde blev etableret på baggrund af en ny hovedlov, Lov nr. 707 af 8/6/2018, som forventes implementeret pr. januar 2023. Målet for den nye lov er at forbedre mulighederne for kommunerne til at arbejde mere helhedsorienteret med borgere med komplekse problemstillinger. Projektet hedder "En plan: Helhedsorientering på tværs af beskæftigelse og rusmiddelbehandling" og vil i det følgende omtales En plan (Monrad 2021). Hensigten med projektet har overordnet været, at borgere med komplekse problemstillinger har færre indgange til kommunen. Målgruppen for projektet har været aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer, vel vidende at de ofte har andre sociale udfordringer (Ibid.). Formålet med projektet,

målgruppen, men også kommunens publikation ses dermed helt i tråd med specialets målgruppe, og det formodes derved at den forskningsmæssige viden vil kunne anvendes i analysen af empirien.

En plan har tre aktørperspektiver på det tværfaglige samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen; borgerens, medarbejderens og lederens erfaringer, men slutteligt også refleksioner på faldgruber og succesfaktorer, hvis der iværksættes lignende indsatser (Monrad 2021). Datagrundlaget for rapporten er kvalitative interviews, både individuelle og fokusgruppe med borgere, medarbejdere og ledere. Endvidere har der været iværksat læringsplatforme for både medarbejdere og ledere med henblik på udveksling af viden mellem praksis og den forskning, der ses (Ibid.).

Nogle af de videnskabelige refleksioner der fremhæves, i En plan, ses at kunne være relevante og overførbare til analyse af specialets problemformulering. Helt overordnet formodes bevidstheden om, ”...at forandringstempoet i den kommunale virkelighed er højt...” (Monrad 2021: 56), at have betydning for tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen. Dernæst ses at faktorer både kan være en succes, men også en faldgrube afhængig af hvordan den iværksættes og prioriteres. Når målet er at arbejde med en helhedsorienteret indsats for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, ses succesen at kunne højnes ved organisatorisk prioritering, stor bevågenhed og fokus på frontmedarbejdernes faglige og personlige kompetencer. Men samtidig med bevidsthed om hvad der er borgerens behov. Organisatorisk kræver det økonomisk og ressourcemæssig prioritering ved, at der er stor ledelsesmæssig bevågenhed således indsatsen prioriteres, at der er kendte og måske formaliserede samarbejdsveje. Frontmedarbejderen fremhæver det givtige i tæt fysisk placering i det involverede krydsfelt (Monrad 2021). I forhold til frontmedarbejderen er en af konklusionerne i En plan, at der kræves mange kompetencer, for at kunne udfylde en rolle overfor borgeren i dette felt. Rekrutteringsmæssigt kan det være en udfordring, da det kræver at frontmedarbejderen besidder store faglige og personlige kompetencer. Frontmedarbejderne skal kunne udøve egen faglighed, men andre gange være klar til at påtage sig opgaver som er lidt uden for eget fagområde. De skal have forståelse for og altid være til rådighed for borgeren og slutteligt skal de have ønske og viden om, at tværfagligt samarbejde er vigtigt. For at dette kan lade sig gøre kræver det, at det organisatorisk er muligt for frontmedarbejderen at føle sig inddraget og medbestemmende både i processen af indsatsen, men også i forhold til planerne for den enkelte borger. Sidst men ikke mindst er en af konklusionerne i En plan, at det er vigtigt der sker vidensudveksling i krydsfeltet, at afdelingerne har gensidigt kendskab til hinandens

fagligheder, kompetencer og indsatser. En stor faldgrube i et så tæt samarbejde vil så modsat være at andre fagligheder glemmes og ikke tænkes ind (Ibid.). Slutteligt ses succesen for borgeren at være en indgang til kommunen, de skal kun forholde sig til en frontmedarbejder, som kan guide i alle deres udfordringer. Borgeren er enig i vurderingen af, at frontmedarbejderen skal have høje både faglige og personlige kompetencer. Borgeren skal føle sig medbestemmende, så de ikke oplever sig overrulet af lovgivningsmæssige krav og indsatser. Føler borgeren sig ikke medbestemmende vil de miste deres temporal kontrol og dermed følelsen af medbestemmelse over egen tid (Ibid.).

En plan har fokus på både frontmedarbejderen, men også borgeren og lederens perspektiv, hvilket er større end indeværende speciale, som udelukkende analyserer på frontmedarbejderens behov for tværfagligt samarbejde (Monrad 2021). Dette ses klart at være et fravalg, som kan få betydning gennem analysen, da både leder- og borgerperspektiv til enhver tid vil kunne påvirke frontmedarbejderens syn og dermed behov for tværfagligt samarbejde. Målet er heller ikke en komparativ analyse, men udelukkende at anvende den nye forskningsmæssig viden i En plan til analyse af specialets problemformuleringen.

3.2 Det tværfaglige samarbejde

Helt generelt er der forskellige forståelser af, hvad tværfagligt samarbejde er, hvor det foregår, hvordan det bedst muligt udføres og hvilke udfordringer det kan indebære. Det er ikke muligt at give en klar og entydig definition af, hvad tværfagligt samarbejde er (Moesby-Jensen 2017). Der vil i analysen i specialet, således anvendes dele af Morten Ejrnæs præsentation af centrale begreber og brudstykker fra hans teoretiske beskrivelse af det tværfaglige samarbejde (Ejrnæs 2017). Dette vil i analysen suppleres med Steen Juul Hansens diskussion af, hvad tværfagligt samarbejde er og om det overhoved er muligt i den offentlige serviceorganisation (Hansen 2016). Forståelse af tværfagligt samarbejde ses i specialet, som relevant forskningsmæssig viden til analyse af frontmedarbejderens oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen.

Der kan skelnes mellem tværfagligt samarbejde og tværsektorielt samarbejde, hvor der i specialet er anvendt begrebet tværfagligt samarbejde (2.1. Begrebsafklaring, Ejrnæs 2017, Hansen 2016). På trods af, at der i specialet anvendes begrebet tværfagligt samarbejde, så kan det være relevant at have en bevidsthed om skelnet mellem disse begreber. Sondringen mellem tværfagligt samarbejde

og tværsektorielt samarbejde kan være spidsfindigt, hvor Ejrnæs og Hansen heller ikke har en fuldkommen identisk sondring mellem disse begreber. Ifølge Ejrnæs skelnes der mellem om samarbejdet foregår på tværs af organisatoriske enheder eller sektorer. Det tværsektorielle samarbejde beskrives ved samarbejdet mellem kommunen og regionen eller mellem forskellige forvaltninger i kommunen (Ejrnæs 2017). Hansen har en tilsvarende sondring mellem tværfagligt og tværsektorielt samarbejde, men præciserer yderligere, at der ved tværsektorielt samarbejde ikke refereres til samme politiske udvalg og øverste ledelse (Hansen 2016). Herimod pointerer Ejrnæs, at en udfordring ved tværsektorielt samarbejde kan være, at der ikke er en fælles nærmeste leder, og det ofte er på frontmedarbejdernes eget initiativ eller presset herfra at der iværksættes et samarbejde. Hertil vil ledere, som der indgår i samarbejdet ikke have en føling med de enkelte organisationers særpræg og det professionelle arbejde (Ejrnæs 2017). I specialet vil sondring mellem tværfagligt samarbejde og tværsektorielt samarbejde være relevant i forhold til at få en forståelse for det eksisterende samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. For at kunne forstå det eksisterende tværfaglige samarbejde er det ifølge Ejrnæs vigtigt, at have en bevidsthed om hvilken form og formål samarbejdet har. Det er relevant at have en forståelse for, hvordan samarbejdet er struktureret mellem afdelingerne, men også hvad formålet er (Ejrnæs 2017).

For at sikre løsning af komplekse problemstillinger effektivt er tværfagligt samarbejde ifølge Ejrnæs en funktionel nødvendighed. Det formodes, at tværfagligt samarbejde også kan være en funktionel nødvendighed for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager med rusmiddelrelaterede udfordringer, da de befinder sig et krydsfelt mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen. Ejrnæs anskuelser af, at komplekse problemstillinger ikke kan afværges gennem kun en enkelt fagprofession, men skal løses gennem samarbejde på tværs af flere fagprofessioner, kan ses i forlængelse af Parsons strukturfunktionalistiske tilgang til professioner. Ud fra denne funktionalistiske tilgang kræver komplekse problemstillinger belysning, opmærksomhed og indsats fra forskellige afdelinger med forskellig viden, mål og professioner (Ejrnæs 2017). På trods af, at Ejrnæs anser, at det tværfaglige samarbejde er funktionelt nødvendigt, så kan det ifølge Steen Juul Hansen være en udfordring, at forskellige funktionssystemer skal nå til enighed. Her trækker Hansen på Luhmanns forståelse af systemer og kommunikation, hvor han anser, at forskellige organisationer har deres eget funktionssystem. De forskellige funktionssystemer skaber deres egen struktur og måde at kommunikere på og har deres egen måde at forstå omverdenen på. For at kunne håndtere kompleksiteten i et givent fænomen eller genstand, så reducerer funktionssystemerne handlemulighederne i organisationen eller for den enkelte

frontmedarbejder. Begrænsningerne i handlemulighederne kan være de lovgivningsmæssige rammer, men også frontmedarbejderens forståelse af det sociale problem (Hansen 2016). Denne viden anses at kunne overføres til analyse af den indhentede data. Det vurderes relevant, om frontmedarbejderen ser det tværfaglige samarbejde, som en funktionel nødvendighed eller om behovet er præget af, at samarbejdet skal foregå i forskellige funktionssystemer. Desuden i relation til, om frontmedarbejderne har forskellige forståelser af, hvad der er vigtigt i samarbejde, om der kan opnås enighed om et fælles mål og hvorvidt det i så fald kan have en betydning for frontmedarbejderens behov for tværfagligt samarbejde.

En organisation har sit eget organisationssystem, som er fungerende indenfor egne rammer. Samtidig ses, at de ofte har fokus på flere forskellige funktionssystemer, som kan anvendes på tværs af flere afdelinger og sektorer. Det betyder at flere organisationer, herunder det kommunale system, er gået fra at være homofene til polyfone. En kommunal forvaltning benytter sig af både politiske, retlige og økonomiske funktionssystemer, som for frontmedarbejderen betyder, at de har mange forskellige roller og funktioner, som de skal kunne håndtere. Det kan komme til udtryk ved, at frontmedarbejderen både skal agere myndighedsperson og omsorgsperson (Hansen 2016). De forskellige funktionssystemer vil i specialet ikke blive analyseret og uddybet. Fokus vil være på, om frontmedarbejderen bliver påvirket af både de politiske, retlige og økonomiske funktionssystemer i deres vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde. Til samme analysefokus vil Hansens betragtning om, at frontmedarbejderne ofte befinder sig i et krydspres anvendes. Krydspreset beskriver Hansen ud fra tre kredsløb; mellem organisationens ledelse og den politisk-administrative ledelse; internt i organisationen mellem ledelsen og medarbejderne; mellem organisationens medarbejdere og brugernes ønsker og behov, alt sammen i relation til organisationens mål og muligheder for indsatser (Ibid.). Igen vil fokus ikke være på beskrivelse af krydspreset i disse tre kredsløb. Derimod vil fokus være på analyse, af det krydspres som frontmedarbejderen oplever og hvilken betydning det får i vurderingen af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset.

Ifølge Hansen er en naturlig del af det tværfaglige samarbejde, at frontmedarbejderne kommer til at kende hinandens fagtermologier, hvor den enkelte frontmedarbejder ikke kun ser med egne faglige synspunkter, men også relaterer til andre professioners faglighed. Hansen påpeger, at det er væsentligt for det tværfaglige samarbejde, at den enkelte bevarer sin faglige position, men samtidig anerkender og respekterer de andres fagligheder. Det skal ikke blive en kamp om faglig magt, men derimod skal de forskellige fagligheder bidrage til at forstå helheden. Ifølge Hansen kan

fagligheden i det tværfaglige samarbejde inddeles i tre lag; kernekompetencer, overlappende kompetencer og fælleskompetencer (Hansen 2016). Kernekompetencer er den faglige viden, som definerer den enkelte fagprofession, og som adskiller dem fra andre professioner. Overlappende kompetencer er den faglighed, som er fælles mellem fagprofessionerne, såsom fagelementer opnået gennem deres uddannelse. Fælleskompetencer er den faglighed, som der opstår i et konkret tværfagligt samarbejde. I specialet er det relevant at få en viden, om frontmedarbejderen har en forståelse for hvordan egne, men også de andres fagligheder og kompetencer kan bidrage til det tværfaglige samarbejde, og hvorvidt det har en betydning for, hvordan de anser behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset.

4.0 Videnskabsteori

Videnskabsteoretisk tager specialet udgangspunkt i fænomenologien med ønske om forståelse og tolkning af frontmedarbejderens oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Hertil har vi en opmærksomhed på og bevidsthed om, at vores egen erfaringsmæssige baggrund på det sociale område og vores forforståelse har stor betydning. Den videnskabsteoretiske tilgang bevæger sig derfor hurtigt over i hermeneutikken

4.1 Fænomenologi

Med udgangspunkt i fænomenologien er målet at se frontmedarbejderens umiddelbare vurdering af, hvad behovet er for tværfagligt samarbejde ud fra deres erfaring og livsverden i den praksis de befinder sig i. Forskeren skal være åben og fordomsfri, for det ønskede fænomen, som er genstand for analysen (Rendtorff 2014, Tanggaard 2017). Fænomenologien beskriver, det der umiddelbart forekommer for forskeren, men som fænomenologiens egentlige grundlægger Edmund Husserl siger, er forskerens bevidsthed intentionel. Med intentionel menes, at bevidstheden hos forskeren altid er rettet mod noget bestemt. Beskrivelsen af et fænomen kan være flere, men det intentionelle fremkommer ved at beskrivelsen, uanset beskrivelsens karakter, viser fænomenets betydning, altså fænomenets egentlige essens. Derfor skal man ifølge fænomenologien, tage udgangspunkt i nuet og den kontekst vi er i og ikke lade vores forforståelse påvirke. I stedet skal meningen med fænomenet, meningen af den sociale verden forstås ud fra konkrete ting i verdenen (Ibid.). Den filosofiske fænomenologi forsøger videnskabeligt at gøre op med, at sociale fænomener ikke kan laves om til rent datamateriale, men indeholder menneskers livsverdener, som skal genfindes og beskrives. En livsverden består i beskrivelse af det erfarede som er sket i tid og bestemt kontekst af forskeren. En før-videnskabelig beskrivelse, som er en forudsætning for beskrivelse af fænomenet (Ibid.). Her i specialet er det strukturering af frontmedarbejdernes egne perspektiver, deres konkrete beskrivelse og forståelse af hvordan de oplever behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset.

Senere blev fænomenologien videreudviklet af blandt andet Martin Heidegger og Maurice Merleau-Ponty, som begge ser, at den menneskelige livsverden ikke kan anskues uden forforståelse; uden fortolkning af de faktorer som mennesket historisk og kontekstuel gennemlever. Herved fører de fænomenologien ind i hermeneutikken. Det sociale problem giver dermed mening i den livsverden de indgår i og vil ud fra sammenhængen mellem frontmedarbejderen og de strukturer de skal agere i

blive defineret. Livsverdenen vil dog ikke kunne beskrives med hvad der sker i de objektive strukturer, men skal beskrives ud fra den eksistens det sociale problem er del af og dermed ud fra den oplevelse frontmedarbejderen ser, således der opnås en organiseret viden om feltet (Tanggaard 2017, Rendtorff 2014). I specialet er målet at få en forståelse af frontmedarbejdernes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde. Dette behov vil altid være påvirket af menneskets historie og livsverden, men også af det praksisfelt som frontmedarbejderen agere i. Således vil frontmedarbejdernes fordomme og forforståelse have betydning for deres anskuelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset hvorved man ser, at fænomenologien bevæger sig ind i hermeneutikken. På trods af at vi som forskere forsøger at forholde os til frontmedarbejdernes oplevelse, ser vi ikke, at vi fuldt ud kan sætte vores fordomme og forforståelse i parentes, hvorved specialet hurtigt bevæger sig over i hermeneutikken.

4.2 Hermeneutik

Hermeneutikken anses som en fortolkningsvidenskab, hvorved der i specialet fortolkes på frontmedarbejdernes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Den hermeneutiske tilgang vil altid starte hos forskeren med bevidsthed og åbenhed om, hvad der er forskerens egen forforståelse af fænomenet. Forskeren skal samtidig have en bevidsthed om, at frontmedarbejderens syn og tolkning er opstået på baggrund dennes erfaring, kultur og levevilkår. Hermeneutikken forsøger, at opnå en forståelse af de enkeltes verdener og de enkelte relationers betydning i konteksten (Kristiansen 2017, Højbjerg 2014).

Hermeneutikken har udviklingsmæssigt gennemgået fire udviklingstrin; traditionel, metodisk, filosofisk og kritisk (Kristiansen 2017). Udviklingen i hermeneutikken startede i den traditionelle, som stod for at finde meningen og forståelsen af en konkret tekst, hvor forventningen var, at meningen og forståelsen fremgik ved konkret læsning af teksten. Dernæst opstod den metodiske hermeneutik, hvor blandt andet Wilhelm Dilthey mente, at der skulle opsættes regler for fortolkning af en given tekst. I det 20. århundrede blev den filosofiske hermeneutik udviklet yderligere af blandt andet Martin Heidegger og Hans-Georg Gadamer, som ser mennesket som et forstående og tolkende væsen, hvilket de ser har indflydelse på menneskets viden og handlen i forskellige kontekster. De mener ikke udelukkende, at forskeren skal forsøge at forstå, hvordan vi tolker, men mere hvorfor forskeren fortolker som forskeren gør. Sidst skal kort nævnes den kritiske hermeneutik, hvor især Jürgen Habermas fremhæver, at Gadamer overser den undertrykkende

funktion som magt og ideologi har overfor det enkelte væsen (Højbjerg 2014). Dette speciale anvender perspektiver fra hele den hermeneutiske videnskabsteoretiske historie, men for at belyse fænomenet frontmedarbejderens behov for tværfagligt samarbejde anvendes primært den filosofiske hermeneutiske tilgang. Grundlæggende fremhæver hermeneutikken at delene skal forstås for at kunne forstå sammenhængen og helheden, men lige såvel også omvendt, at helheden skal forstås for at kunne forstå delene (Gilje 2017, Højbjerg 2014). I dette tilfælde for at analysere fænomenet tværfagligt samarbejde skal "delene", de grundlæggende vilkår frontmedarbejderen er underlagt forstås i relation til "helheden" det overordnede mål, som ligger til grund for etablering af tværfagligt samarbejde. Samtidig skal forskeren have en bevidsthed og forståelse af, hvad det overordnede mål for den enkelte frontmedarbejder er. Dette er afgørende for at kunne forstå og opnå fortolkning af den enkelte frontmedarbejders praksisvilkår.

4.2.1 Filosofisk hermeneutik

I Gadamer's filosofiske hermeneutik er grundtanken, at forskeren med udgangspunkt i individets forforståelse skal være fortolkende. Den faktiske virkelighed er en kobling af forskellige felter, hvori der indgår forskellige individer og vil metodisk derfor ikke kunne tilgås, som et fast objekt (Højbjerg 2014). Hermeneutikken betegner samspillet mellem del og helhed som den hermeneutiske cirkel, hvor de gensidigt er afhængige af hinanden, men også hinandens forudsætninger. Ud fra den filosofiske hermeneutiske tilgang har forskeren i alle situationer sin egen forforståelse og fordomme med, men får efter hver analyse opbygget en ny forståelse. Dette illustrerer, hvordan den hermeneutiske cirkel kan ses som noget uendeligt. Forskeren opnår hele tiden ny viden og forståelse af feltet, som illustrativt er nye cirkler (Gilje 2017). For Gadamer er den hermeneutiske cirkel ontologisk, idet forskerens forståelse og tolkning af delene og helheden er underlagt nogle betingelser for, hvordan erkendelsen opnås. Det anses ikke for muligt for forskeren at tilgå et fænomen uden at medtage egen forforståelse, da forskerens opnåede viden, dannes ud fra denne sammen med den kontekst forskeren er i (Kristiansen 2017, Højbjerg 2014).

Den vekselvirkning der ses mellem del og helhed, mellem de horisonter forskeren og frontmedarbejderne frembringer, kan ses, som nye horisonter i den hermeneutiske cirkel, hvorved der sker en horisontsammensmeltning. Det er en bevægelse, der sker mellem subjekterne og fænomenet. Det gælder således ikke nødvendigvis om at opnå enighed om en ny horisont, men nærmere at forstå hinandens horisonter. Det er et spørgsmål om at forstå, hvad der ligger til grund

og hvorfor de andre forstår og fortolker, som de gør. En horisontsammensmeltning er således en opstået ny viden for begges horisonter og som kan være afgørende for forståelsen af det sociale problem. Forståelsen af det sociale problem formodes at have indflydelse på, hvilket behov frontmedarbejderen vurderer, der er for tværfagligt samarbejde (Kristiansen 2017, Gilje 2017, Højbjerg 2014). I specialet er vores forforståelse en uundgåelig præmis, men kun en del af helheden. Hertil vil forskningsfeltet, teorivalg og dataindsamlingen ligeledes være dele af helheden. Hertil kommer hvordan både teori og frontmedarbejderens udtalelser i processen tematiseres jævnfør den meningskondenserende metode og bliver til nye dele (8.0 Analysestrategi). Fænomenet, som i hermeneutikken beskrives som ”helheden” er det tværfaglige samarbejde. For at nå til forståelse og fortolkning af behovet vil forskerens horisont, men vil sammen med alle de beskrevne dele være genstand for opnåelse af en fælles horisont. Frontmedarbejdernes horisonter vil nødvendigvis ikke være enslydende, men handler i stedet om en erkendelse af hinandens forståelser og behov (Kristiansen 2017).

4.3 Forforståelse

Gennem hele specialeprocessen er der bevidsthed om, at emnet tilgås med vores forforståelse, fordomme og tolkning af virkeligheden og vil kunne få indvirkning på forskningsresultatet. Det er derfor væsentligt, at læseren har viden om vores forforståelse, der ligger til grund for specialet. Vores forforståelse for krydsfeltet, målgruppen og problemstillingen stammer fra vores erfaring fra det sociale arbejde, men også ud fra den tillærte viden gennem vores uddannelser. Vi har i flere år beskæftiget os med udsatte borgere med komplekse problemstillinger, hvor en udfordring kan være manglende beskæftigelse og problematisk brug af rusmidler. Vores forforståelse for det tværfaglige samarbejde mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen, samt aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer er hovedsagelig følgende:

- det drejer sig om borgere med ofte komplekse problemstillinger
- der er ikke meget formaliseret tværfagligt samarbejde omkring denne målgruppe
- det er ikke en målgruppe, som har mange frivillige eller faglige organisationer bag sig, der formår at italesætte målgruppens udfordringer. Derved har målgruppen svært ved at komme på den politiske dagsorden
- aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer er en af de sværeste målgrupper at få i beskæftigelse

- samfundsudviklingen og de politiske målsætninger peger på at målene på beskæftigelsesområdet rangerer højere end målene for rusmiddelområdet

I specialet er der fokus på, at vi på trods af vores forforståelse og fordomme er åbne overfor ny viden og at vores forforståelse og forståelseshorisont kan ændres løbende gennem forskningsfeltet og dataindsamlingen (5.2 Hermeneutik).

5.0 Design

Designformen i specialet er et single casestudie, hvor casen for specialet er Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset i Aalborg Kommune.

5.1 Casestudie

Designformen for specialet er et casestudie, da et casestudie kan håndtere kompleksiteten i en enhed, hvor mange faktorer kan påvirke forskningsgenstanden og derved de empiriske fund. I designfasen er det vigtigt at være opmærksom på, at en case kan have mange sider og det i et speciale ikke er muligt at inddrage dem alle, hvorfor der vil være begrænsninger (Frederiksen 2018, Antoft og Salomonsen 2007, 2.2 Afgrænsning). Cases kan ses som analytiske og sociale konstruktioner og dermed anvendes til at indfange, afgrænse og gennem analysen undersøge et fænomen i en social konstruktion, som part i en stor helhed (Antoft og Salomonsen 2007).

Aalborg Kommune, mere specifikt afdelingerne Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, er valgt som case, idet Aalborg Kommune anses for en repræsentativ case for landets andre kommuner. Vi har dog en bevidsthed om, at Aalborg Kommune er landets fjerdestørste kommune. I specialet er målet ikke et komparativt casestudie, hvor fundene skal sammenlignes med andre kommuners indsatser for målgruppen. Kommunerne har forskellig størrelse, hvorved de organiseres forskelligt og dermed har forskellige indsatser for målgruppen. Designet i specialet er derfor et single casestudie og med en antagelse om, at den valgte case er repræsentativ for flere cases. Resultaterne i specialet vil dermed kunne relateres til behov for tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen i flere kommuner, men er ikke nødvendigvis direkte overførbare (Frederiksen 2018, Antoft og Salomonsen 2007).

Overordnet skelner Antoft og Salomonsen mellem fire tilgange til et kvalitativt casestudie; ateoretisk, teorigenererende, teorifortolkende eller teoritestende casestudie. Valget af tilgang er afgørende for, om målet er at generere ny teoretisk viden eller ny empirisk viden (Antoft og Salomonsen 2007). Tilgangen til det kvalitative casestudie er overvejende teorifortolkende, da vi vælger teoretiske begreber, som ud fra vores viden og forforståelse anses for at være relevant til at belyse problemstillingen. Med udgangspunkt i denne tilgang og de valgte teoretiske begreber er formålet, at generere ny viden på området (Ibid.). Den hermeneutisk videnskabsteoretiske tilgang medfører, at der med udgangspunkt i teoretiske begreber for dataindsamlingen løbende i processen vil opstå nye forståelser. Teorierne er med til at danne rammen og afgrænsningen af

interviewguiden, hvormed målsætningen er at opnå ny viden og forståelse for fænomenet (4.0 Videnskabsteori, 6.1.2.1 Interviewguide). I specialet er designet et teorifortolkende casestudie, men hvor kun dele af de udvalgte teorier vil anvendes til belysning af problemformuleringen. Der vil derfor kun udvælges begreber i den valgte teori, som vurderes relevant til at forstå frontmedarbejdernes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Det kan beskrives som small-scale theorizing, hvor målet ikke er til sammenligning og generalisering, men til konkret analyse af denne single case (Frederiksen 2018, Antoft og Salomonsen 2007).

5.1.1 Aalborg Kommune

Aalborg kommune er en af landets største kommuner med ca. 221.107 indbyggere i år 2021, hvoraf ca. 2.020 borgere er aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. I relation til Kommunernes Landsforenings analyse af, at en fjerdedel af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har rusmiddelrelaterede udfordringer, må det formodes, at en større andel af disse borgere har behov for en indsats fra både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Aalborg Kommune (1), Aalborg Kommune (2), Kommunernes Landsforening 2021). Aalborg Kommune har pr. januar 2022 lavet ny organisationsstruktur, som har til hensigten at give kommunens borgere en bedre service og mere helhedsorienteret indsats. Kommunen er inddelt i syv forvaltninger, hvor både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er forankret i forvaltningen Job- og Velfærd (Aalborg Kommune (3) 2022).

I Aalborg Kommune er der, ligesom den samfundsmæssige og politiske udvikling, fokus på at få flere inkluderet på arbejdsmarkedet. Aalborg Kommune fremhæver i deres beskæftigelsesplan for 2022, at der for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er behov for en helhedsorienteret indsats, og de sætter dermed et øget fokus på behovet for tværfagligt samarbejde (Bredgaard mf. 2017, Aalborg Kommune 2022 (1)). Udover kommunens egen beskæftigelsesplan har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering igangsat projektet ”Indsatsmodel for Afklaringspuljen”, som Aalborg Kommune har fået tildelt midler fra. Formålet med dette projekt er afklaring af langvarige kontanthjælpsmodtagere til anden forsørgelse (Aalborg Byråd 2020). Alle kommuner skulle, som udgangspunkt, deltage i Afklaringspuljen, men der var mulighed for at søge om fritagelse eller dispensation. Aalborg Kommune valgte at søge om en alternativ løsning. Aalborg kommune vurderede, at projektets målsætninger var urealistiske, og at de opstillede proceskrav ikke står mål med de puljemidler, som Aalborg Kommune vil være berettiget til. Samtidig vurderede Aalborg

Kommune, at beskæftigelsesplanen for 2022 har samme mål som flere af målene i “Indsatsmodel for Afklaringspuljen”. I stedet udarbejdede Aalborg Kommune en alternativ løsning og søgte om, at modtage en mindre del af puljemidlerne til en forstærket beskæftigelsesrettet indsats for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Støtten ses suppleret til den allerede besluttede Beskæftigelsesplan, men under mere fleksible proceskrav og målresultater (Ibid.).

Et af initiativerne i forbindelse med den øgede indsats for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er etablering af en fremskudt visitation med opstart i november 2021. Det betyder, at Rusmiddelafsnittet en gang om måneden har to frontmedarbejdere placeret i Job- og Aktivhuset med henblik på at hjælpe borgeren til en mere direkte vej til visitation til rusmiddelbehandling. Når frontmedarbejderen i Job- og Aktivhuset vurderer, at en borger har rusmiddelrelaterede udfordringer, som kan være en hindring for tilknytning til arbejdsmarkedet, har de mulighed for at henvise til den fremskudte visitation. Herefter har rusmiddelkonsulenten mulighed for at henvise borgeren til rusmiddelbehandling, hvis borgeren ønsker det (Aalborg Kommune 2022 (1), Aalborg Byråd 2020, Bilag 4).

5.1.1.1 Rusmiddelafsnittet

Rusmiddelafsnittet er en del af voksenafdelingen, som er forankret under forvaltningen Job og Velfærd. Der er begrænset viden tilgængelig på Aalborg Kommunes hjemmeside om organiseringen af Rusmiddelafsnittet. I det eksplorative interview fortæller afdelingslederen fra Rusmiddelafsnittet, at de er opdelt i følgende afdelinger; Ambulant behandling i Stoffer og Alkohol, Café VæXt, Substitutionsbehandling, Visitationen, Efterbehandling af stoffer, Unge under 18 år og udegående konsulenter (Aalborg Kommune (4) 2022, Bilag 2). Arbejdsopgaverne i Rusmiddelafsnittet består dels af en række forskellige behandlingsopgaver, men også andre arbejdsopgaver, som relaterer sig til borgere med rusmiddelrelaterede udfordringer. Behandlingsopgaverne er udredning og visitation, ambulant behandling, døgnbehandling og efterbehandling. De andre opgaver som relaterer sig til borgere med rusmiddelrelaterede udfordringer er åben rådgivning og vejledning, opsøgende arbejde, undervisning, samarbejde med relevante samarbejdspartnere samt vejledning eller gruppeforløb til pårørende (Aalborg Kommune (5) 2022).

5.1.1.2 Job- og Aktivhuset

Job- og Aktivhuset er del af Job- og uddannelsesafdelingen, som er forankret i forvaltningen Job og velfærd. Det centrale mål i Job- og Aktivhuset er at støtte borgere med udfordringer udover ledighed til at komme i ordinært job, småjob eller fleksjob. En af målgrupperne i Job- og Aktivhuset er aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år eller med en kompetencegivende uddannelse, som er den målgruppe de udvalgte informanter er myndighedsrådgivere for og specialets målgruppe. I Job- og Aktivhuset er der også borgere, som er visiteret til et ressourceforløb eller fleksjob. Organiseringen i Job- og Aktivhuset er præget af et tæt samarbejde med jobcenterrådgivere og virksomhedskonsulenter, som i samarbejdet afdækker og støtter borgeren med deres jobsøgningsstrategi. Indsatserne i Job- og Aktivhuset understøttes også tværfaglige kompetencer, hvor der kan inddrages rekrutteringsteams, mentor, ergoterapeut eller psykolog. (Aalborg Kommune (1) 2022, Aalborg Kommune (4) 2022). På trods af, at der på Aalborg Kommunes hjemmeside i beskrivelse af Job- og Aktivhuset kun er fokus på, at borgerne skal i ordinært job, småjob eller fleksjob, så vil en andel af målgruppen også blive afklaret til førtidspension (Bilag 4).

6.0 Metode

I det følgende afsnit vil det blive præsenteret, hvilke metodiske valg der er truffet for at kunne besvare problemformuleringen. Det vil blive fremhævet, hvilke overvejelser og hvordan disse forventes, at kunne bidrage til specialet, men også omvendt en kritisk tilgang til, hvad den valgte metode ikke kan belyse.

6.1 Kvalitativ interview

Kvalitative interviews er i dag blevet en almindelig og anerkendt metode i Human- og samfundsvidenskaben, hvor nogle endda hævder, at det er blevet en central ressource til, at samfundsforskere kan arbejde med spørgsmål, som de er optaget af (Brinkmann 2014). Samtaler har så langt vores viden rækker været brugt, som et centralt redskab til at anskaffe viden om, hvordan andre mennesker oplever verdenen, hvad de tænker, hvordan de handler og føler. Den vidensproducerende samtale er blevet videreudviklet til det, som vi i dag omtaler, som interviews (Ibid). I specialet vil der anvendes kvalitative interviews, da vi vurderer, at det er den mest fordelagtige tilgang til få en forståelse for frontmedarbejderens oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Hensigten med kvalitativ forskning er ofte, at analyserer meninger og fortolkninger, hvor der arbejdes ud fra en forståelse af informanternes verden. Det betyder, hvad der er informanternes egne subjektive oplevelser, hvilket er helt i tråd med den fænomenologiske tilgang i specialet (Järvinen og Mik-Meyer 2017). Informanterne anses for at være subjekter, da de betragtes, som personer der handler og er aktivt engagerede i meningskabelsen, men samtidig er underkastet diskurser, magtrelationer og ideologier, som de ikke selv har skabt. Alt sammen noget som kan påvirke deres subjektive oplevelser (Järvinen og Mik-Meyer 2017, Kvale og Brinkmann 2015). De kvalitative interviews kan med andre ord skabe mulighed for forståelse af informanternes livsverden, hvor der kan opnås en dybere og mere nuanceret forståelse af informanternes udsagn. I relation til vores hermeneutiske tilgang kan det skabe bedre forudsætning for en horisontsammensmeltning, som kan skabe nye gensidige forståelser, hvilket kan bidrage til besvarelse af problemformuleringen. Der ses i modsætning til indsamling af data i form af kvantitative spørgeskema, at der er mulighed for at skabe en mere dybdegående og nuanceret forståelse af informanternes udsagn. Dette ses ved, at den interviewede kan sætte ord på fænomenerne, frem for at output er mere statistisk materiale som kvantitative spørgeskemaer giver. Den kvalitative tilgang vurderes således mest fordelagtig i specialet.

På trods af, at vi anser de kvalitative interviews, som mest fordelagtige til at besvare problemformuleringen, er det også væsentligt at have en kritisk tilgang til den viden, som kvalitative interviews producerer. Bedømmelsen af værdien af interviewforskning er ofte forskellig, alt efter hvilket publikum der bedømmer og hvad deres implicite epistemologier er (Kvale og Brinkmann 2015). Der er nogle traditionelle indvendinger mod interviewforskning, hvor Potter og Herbrun skelner mellem, hvad de kalder kontingente og nødvendige problemer. De kontingente problemer pointerer blandt andet, at der er risiko for, at interviewet ikke bliver betragtet som et samspil. Endvidere at der i den producerede viden ikke sker erkendelse af, hvordan viden er produceret i et samspil mellem informanten og interviewer. I interviewforskning er de kontingente problemer almindelige og der er mulighed for at løse disse (Ibid., 6.1.2.4 udførelsen af interview). Hertil hævder Potter og Herbrun også, at der i interviewforskning vil forekomme nødvendige problemer, som ikke er så lette at løse. De nødvendige problemer har hovedsageligt fokus på en kritisk tilgang til den viden, som en interviewforskning producerer. Der er mange forskellige vinkler på kritik af viden fra interviews, hvorved det ikke er muligt at komme med en fyldestgørende redegørelse (Ibid.). Vores erkendelse ved anvendelse af kvalitative forskningsinterviews er, at der er risiko for, at specialet bliver for individualistisk, hvis der ikke tages højde for, at informanten er indlejret i et socialt samspil (Ibid). Specialet er præget af en metodologisk individualisme, idet vi forsøger at forstå frontmedarbejderens handlinger, holdninger og erfaringer med tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Samtidig ses den metodologiske relationisme ikke at kunne undlades, da frontmedarbejderen ud fra en hermeneutisk videnskabsteoretisk tilgang ikke udelukkende kan, ses ud fra enkeltdele, men skal betragtes som del af en helhed. Der er relation mellem elementerne og de står indbyrdes i position til hinanden. Sagt på en anden måde, at der er flere faktorer som spiller ind. Frontmedarbejdernes faglighed og personlighed har indflydelse, men også at de kan blive påvirket af den funktion, de er ansat til at varetage i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Olesen og Monrad 2018). På trods af inddragelse af et metodologisk relationistisk perspektiv i specialet er der fortsat en risiko for, at andre frontmedarbejdere ikke ville komme frem til den samme oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde, hvorved den metodologiske individualisme kan blive for dominerende. Anvendelse af det kvalitative forskningsinterview forudsætter, at der kun kan indhentes oplysninger fra et begrænset antal informanter. Det er således ikke muligt at komme frem til en endegyldig viden af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, men skal ses i relation til informanternes oplevelse. Informanterne er forsøgt udvalgt repræsentativt for

at højne sandsynligheden for at dække flere frontmedarbejderes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelsafsnittet og Job- og Aktivhuset (6.1.2.2 Udvælgelse af informanter).

6.1.1 Eksplorativ interview

Efter at have undersøgt feltet om tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen var det hurtigt tydeligt, at der var en begrænset forskning og viden på området (3.0 Forskningsfeltet). Derfor faldt valget på at gå eksplorativt til værks ved at kontakte vores netværk i henholdsvis Rusmiddelsafsnittet og Job- og Aktivhuset i Aalborg kommune. Her fik vi mulighed for at interviewe afdelingsledere fra begge afdelinger. For åbenhed på feltet blev tilgangen to eksplorative interviews, hvor strukturen for interviewene var begrænset planlagt. For at sikre den ønskede viden om feltet, havde vi forinden forberedt en interviewguide, men denne blev kun anvendt i meget begrænset omfang. Formålet med de eksplorative interviews var at få en viden om feltet og en be- eller afkræftning af vores hypotese om, at tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen er relevant (Kvale og Brinkmann 2015). I dialogen i de eksplorative interviews var det tydeligt, at flere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere ofte har rusmiddelrelaterede udfordringer, hvorfor netop behovet for tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen ses relevant at undersøge. De eksplorative interviews er blevet lydoptaget, refereret og dele af interviewet er blevet transskriberet. Hensigten med de eksplorative interviews var ikke, at få data til analysen af specialets problemformulering men derimod at undersøge og generere viden om feltet. Efterfølgende er vi blevet opmærksomme på, at der er dele af de eksplorative interviews, som kan være relevante til besvarelse af problemformuleringen. Informanterne har ved de eksplorative interviews givet samtykke til anvendelse af dataene i specialet, såfremt vi vurderer det relevant. Vi har efterfølgende haft en kritisk refleksion over, at vores forforståelse muligvis har haft indflydelse på de eksplorative interviews, da det er foregået som en åben dialog. Den åbne dialog har samtidig også haft en positiv effekt, da informanterne har haft mulighed for frit at kunne reflektere over problemfeltet, som er krydsfeltet mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelsesindsatsen. Det eksplorative interview i Rusmiddelsafsnittet var ved fysisk fremmøde og den planlagte informant var afdelingslederen for Substitutionsafdelingen og Visitationen. I dele af interviewet deltog en rådgiver for at bistå afdelingslederen til besvarelse af vores spørgsmål. I Job- og Aktivhuset blev det eksplorative interview holdt som et teamsmøde med en af afdelingslederne fra Job- og Aktivhuset (Bilag 2, Bilag 4).

6.1.2 Semistrukturerede interview

Forinden påbegyndelse af semistrukturerede interviews er det væsentligt, at forskeren har gjort sig klare overvejelser over, hvordan interviewet skal gribes an og hvordan den valgte interviewform adskiller sig fra beslægtede interviewformer (Tanggaard og Brinkmann 2015). For at få en forståelse for frontmedarbejderens behov for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, findes det semistrukturerede interview mest relevant, for som Kvale og Brinkmann beskriver det ”... forsøger at forstå temaer fra den levede hverdagsverden ud fra subjekternes egne perspektiver” (Kvale og Brinkmann 2015: 49). Det semistrukturerede interview kan give en åbenhed overfor informanternes egen fortolkning og fortælling af deres oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde, men understøttes samtidig af de teoretiske rammer. Det nærmer sig en hverdags samtale, men med blik for, at det samtidig er et professionelt interview med et klart formål. Det semistrukturerede interview forsøger at indhente så omfattende og forudsætningsløse beskrivelser af vigtige temaer ud fra informantens livsverden. Samtidig indebærer det også, at forskeren skal være nysgerrig og sensitiv overfor det der siges, og det der ikke siges. Hertil er det vigtigt, at forskeren er kritisk overfor deres egne forforståelse og fordomme, således de ikke bliver dominerende i selve interviewet (Kvale og Brinkmann 2015, 4.0 Videnskabsteori). Det semistrukturerede interview indebærer en særlig tilgang og teknik, hvor det hverken er for åbne hverdagsspørgsmål eller for lukkede spørgsmål, der kan anvendes. I specialet er interviewguiden udarbejdet, så den understøtter denne tilgang. (Ibid, Bilag 6). Interviewguiden har fokus på bestemte temaer for at kunne styre og strukturere interviewet, men giver samtidig mulighed for nye inputs, hvilket understøtter vores abduktive tilgang (Ibid.).

6.1.2.1 Interviewguide

Det kan være nyttigt at udarbejde to interviewguides ved forberedelse til interview, hvor det ene er tematiske forskningsspørgsmål og den anden er interviewspørgsmål, som der stilles til informanten (Kvale og Brinkmann 2015). Vi har valgt denne metode i specialet og dermed foretaget en operationalisering af forskningsfeltet og vores teoretiske perspektiver, som danner grundlag for de tematiske forskningsspørgsmål (Bilag 5). Disse forskningsspørgsmål er efterfølgende blevet operationaliseret til faktiske interviewspørgsmål, som informanterne kan forholde sig til (Bilag 6). Denne fremgangsmåde er med til at skabe bedre forudsætninger for, at informanterne bedre forstår

interviewspørgsmålene, men samtidig også således der tages hensyn til de valgte tematikker (Kvale og Brinkmann 2015).

Interviewguiden fungerer som et arbejdsredskab, som hjælper med at holde fokus på undersøgelsesfeltet og følge op på informanternes svar, men samtidig indbyder til dialog, som kan åbne op for nye retninger og perspektiver. Det er derfor væsentligt, at interviewguiden ikke er en fast rettesnor, men snarere nogle fokuspunkter, som sikrer, at informanterne får besvaret alle tematikkerne (Kvale og Brinkmann 2015). De fleksible og åbne rammer i det semistrukturerede interview tillader en fokuseret samtalebaseret tovejskommunikation, hvor spørgsmålene ikke nødvendigvis skal stilles i en kronologisk rækkefølge, men skaber mulighed for spontane ændringer og inputs. For at få en ensartet struktur er interviewguiden opdelt i tre temaer, som er Tværfagligt samarbejde i grænseflader, Frontmedarbejderen i krydsfeltet og Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system. I temaet Tværfagligt samarbejde i grænseflader er der fokus på frontmedarbejderens oplevelse af det nuværende samarbejde, deres kendskab til egen og den andens afdeling, samt om de anser det tværfaglige samarbejde, som en funktionel nødvendighed. Det næste tema Frontmedarbejderen i krydsfeltet fokuserer på frontmedarbejderens faglige baggrund, og hvorvidt deres faglighed har en betydning for det behov, som de anskuer for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Med sidste tema Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system er ønsket, at få frontmedarbejderne til at fokusere på, hvilken betydning det har, at de er ansat i et bureaukratiske system. Her spørges ind til om de strukturelle og organisatoriske rammer, målstyringen og ressourcerne i feltet har betydning for deres syn på behovet for tværfagligt samarbejde. Interviewguiden afsluttes med et refleksivt spørgsmål, hvor frontmedarbejderen får mulighed for at beskrive deres drømmescenarie for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job og Aktivhuset; *“Beskriv dit drømmescenarie for hvilket behov der er for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset?”* (Bilag 6). Sidste spørgsmål anvendes i håb om, at den interviewede reflekterer over det netop overståede interview. Samtidig anvendes det til en opsamling og forståelse for os forskere, ud fra de tre kategorier i interviewguiden, hvad der er informanternes syn på behov for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Alle temaerne er yderligere opdelt i tre kolonner, hvor den venstre side af kolonnen er temaer for specialet, som er udvalgt på baggrund af operationaliseringen af teorier. I den midterste kolonne er vores interviewspørgsmål til informanterne, og i højre kolonne er der uddybende spørgsmål. De uddybende spørgsmål anvendes kun, hvis oplevelsen fra os som forsker er, at informanterne ikke har svaret tilstrækkeligt ud fra

interviewspørgsmålene, men også til at sikre at interviewerens fastholder fokus på tematikkerne (Kvale og Brinkmann 2015, Bilag 6).

6.1.2.2 Udvalgelse af informanter

For opnåelse af brugbare data er der forinden opstart af interview foretaget overvejelser i forhold til, hvilke inklusionskriterier der ses relevante i dataindsamlingen. Dette har haft betydning for, hvilke informanter der var hensigtsmæssige at bede om deltagelse fra. På forhånd var besluttet at det ikke var frontmedarbejdernes faglige profession, der skulle være et inklusionskriterium, men mere at de var ansat i hver sin faglige indsats. For at få adgang til informanterne har vi valgt at bruge 'gatekeeper', som Bryman beskriver som en person, der besidder muligheden for at formidle kontakt til de ønskede informanter. I specialet har 'gatekeeperne' været afdelingslederne fra henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Carlsen 2018). På trods af, at vi har valgt at bruge en 'gatekeeper' til formidling af kontakten til informanterne, så har 'gatekeeperne' ikke umiddelbart forsøgt at påvirke, hvilke spørgsmål der kan stilles, hvilket fokus undersøgelsen må have eller hvor meget tid informanterne måtte stille sig til rådighed med (Ibid.). De eksplorative interviews med afdelingslederne (gatekeeperne) forinden har dog skabt nye forståelser, som dermed kan have påvirket de efterfølgende interviews, hvilket også understøtter vores hermeneutiske tilgang (4.0 Videnskabsteori). I udvælgelsen af informanterne blev der angivet nogle inklusionskriterier til 'gatekeeperne' om, at frontmedarbejderne skal have arbejdet tværfagligt mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. I Rusmiddelafsnittet har ønsket været, at informanterne havde forskellige faglige baggrunde, da der er flere forskellige faggrupper, som kan have et samarbejde med frontmedarbejderne fra beskæftigelsesindsatsen. Informanterne fra Rusmiddelafsnittet er henholdsvis uddannet socialrådgiver og sygeplejerske, men begge ansat i Substitutionsafdelingen. Disse informanter er udvalgt af afdelingslederen fra Rusmiddelafsnittet, da de begge ofte har kontakt med målgruppen i specialet. Informanterne vil repræsentere hele Rusmiddelafsnittet, men med en bevidsthed om, at deres primære viden omhandler borgere, som modtager substitutionsbehandling. Efter samråd med afdelingslederen i Job- og Aktivhuset er der ikke valgt inklusionskriterie om forskellige faglige baggrunde, da det oftest er myndighedsrådgiveren, som har det tværfaglige samarbejde med Rusmiddelafsnittet. Myndighedsrådgiverne i Job- og Aktivhuset er hovedsagelig uddannet socialrådgivere, hvilket også er gældende for begge deltagende informanter til specialet. En forskningsetisk udfordring med anvendelse af 'gatekeeper' er, at det kan være svært for informanterne at sige nej til deltagelse, når det er, en leder der anmoder om det. Samtidig kan det også være en fordel, at der anvendes en leder

som ‘gatekeeper’, da det kan give bedre mulighed for skabelse af viden, da lederen allerede har accepteret deltagelsen og åbnet døren for samarbejdet (Carlsen 2018).

6.1.2.3 Præsentation af informanter

I Substitutionsafdelingen i Rusmiddelafsnittet er der ansat både social- og sundhedsfagligt personale, hvor informanterne i specialet er uddannet henholdsvis socialrådgiver og sygeplejerske. Den interviewede socialrådgiver fortæller, at hun har 16 års behandlererfaring fra Rusmiddelafsnittet, men aldrig taget en egentlig misbrugsbehandleruddannelse. Forinden ansættelsen i Rusmiddelafsnittet har socialrådgiveren erfaring fra beskæftigelsesområdet, integrationsområdet, familiegruppen og senest som efterværnsmedarbejder på Svenstrupgård Forsorgshjem. I løbet af sin ansættelse i Rusmiddelafsnittet har socialrådgiveren deltaget i enkelte kursusdage. For nuværende er alle medarbejderne i gang med et uddannelsesforløb, som handler om oplæring i brug af forandringscirklen, kognitiv adfærdsterapi og compassion (Bilag 8). Tilsvarende fortæller sygeplejersken, at hun heller ikke har en egentlig misbrugsbehandleruddannelse, men trækker på hendes 10 års erfaring fra Rusmiddelafsnittet. Sygeplejersken fortæller, at hun tidligere har været ansat i hjemmeplejen og Neuromedicinsk afdeling, hvor hun i et begrænset omfang har stiftet bekendtskab med borgere med rusmiddelrelaterede udfordringer. Derudover er sygeplejersken ligeledes i gang med uddannelsesforløbet omkring oplæring i forandringscirklen, kognitiv adfærdsterapi og compassion (Bilag 7).

I Job- og Aktivhuset er det primært myndighedsrådgiveren, som har det tværfaglige samarbejde med Rusmiddelafsnittet. Størstedelen af frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset med myndighedsfunktion er uddannet socialrådgivere, hvilket også er gældende for begge informanter i specialet (Bilag 4). Begge socialrådgivere fra Job- og Aktivhuset fortæller, at de efter endt uddannelse for henholdsvis 12 og knap 7 år siden blev ansat i deres nuværende stillinger. Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset fortæller, at de ikke har anden relevant praksiserfaring med målgruppen foruden deres uddannelse. Begge frontmedarbejdere fortæller, at de i starten af deres ansættelse var på et kursus i god samtaleteknik, når borgeren har rusmiddelrelaterede udfordringer. Hertil henviser den ene socialrådgiver til, at hun har været tilknyttet Empowermentprojektet, hvor hun i den forbindelse fik noget særuddannelse i det (Bilag 9, Bilag 10).

6.1.2.4 Udførelsen af interview

Når der anvendes det kvalitative interview, som forskningsmetode, er det væsentligt at gøre sig overvejelser om, hvordan man udarbejder interviewguiden samt hvilke spørgeteknikker interviewereren anvender under interviewet (Kvale og Brinkmann 2015). Hertil er det væsentligt, at forskeren er opmærksom på interaktionen mellem informanten og interviewereren, da det kan påvirke informantens fortællinger (Ibid). I interviewet er fokus derfor på ikke at være for ledende, da ønsket er at få viden om informanternes oplevelse, holdning, mening og forståelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Ibid). Vores rolle i interviewet er derfor, at stille spørgsmål og registrere svarene uden at indgå i diskussion om emnet, hvorved vi har en opmærksomhed på at vores holdning og meninger, så vidt muligt, ikke kommer til udtryk i interviewet. Det kan dog ikke undgås, at der kan forekomme en interviewereffekt, da informanten altid vil være opmærksom på interviewerens reaktion, som for eksempel smil, nikken og ansigtsudtryk (Riis 2005). Alle interviewene er blevet afholdt ved fysisk fremmøde i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset.

Forinden interviewet har afdelingslederen i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset fået tilsendt en interviewguide og samtykkeerklæring, så informanterne kunne være forberedt på, hvad specialet handler om og forudsætningerne for deltagelsen. Interviewguiden og samtykkeerklæringen var ved en fejl ikke tilgængelig i mailen, som blev videresendt fra afdelingslederen i Rusmiddelafsnittet, hvorved der blev brugt mere tid på uddybelse af formålet med interviewet og gennemgang af samtykkeerklæringen inden begyndelsen af selve interviewet. Alle interviewene er indledt med en kort præsentation af specialet og rammerne for deltagelse i interviewet. De første minutter af interviewet er vigtige, idet informanterne her skal opnå en klar forståelse af formålet med interviewet og dermed følelsen af, at de frit kan tale og eksponere deres oplevelser af behovet for tværfagligt samarbejde (Kvale og Brinkmann 2015) Som nævnt tidligere er vores interviewguide delt op i tre temaer, hvor vi bevidst indleder med temaet Tværfagligt samarbejde i grænseflader. Det skal medvirke til et hurtigt overblik over nogle grundlæggende oplysninger og samtidig bryde isen i interviewet. Dernæst spørges ind til informanternes faglighed for at få deres egne refleksioner over faglighedens betydning for deres syn på behov for tværfagligt samarbejde. Herefter er ønsket at få frontmedarbejderens syn på, hvad det betyder, at de arbejder i et bureaukratisk system i forhold til deres vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde. Interviewet afsluttes med debriefing, hvor informanterne får mulighed for at komme med de sidste kommentarer og bemærkninger til interviewet (Kvale og Brinkmann 2015). Den planlagte interviewguide er med til at understøtte os i

interviewet, men bliver ikke fulgt slavisk. Denne tilgang er valgt, da det semistrukturerede interview giver informanterne mulighed for at svare på de ønskede spørgsmål et naturligt sted i interviewet, hvor de allerede er i gang med en refleksion. Derfor vil der i interviewet berøres emner, som ikke nødvendigvis er under det ønskede tema, da de stillede spørgsmål kan have henledt til yderligere refleksioner hos informanten (Ibid.).

6.2 Transskription

Interview er en samtale mellem to mennesker, som oftest foregår ansigt til ansigt. For at dataene fra interviewene kan anvendes, er det ofte nødvendigt at få dette omkonverteret til et skriftligt format, hvor vi i specialet anvender transskription. Transskriptionsprocessen er ikke uproblematisk, da det ikke er muligt at få en fuld gengivelse af interviewene. Det er ikke muligt at medtage et levende samspil, tonefald, tempo og kropssprog (Kvale og Brinkmann 2015). Vi var begge til stede under alle interviewene og har selv valgt at transskribere dem efterfølgende, hvilket kan sikre flere detaljer, som kan være relevante i analysen. Hertil har vi valgt at medtage alle udråbsord, som for eksempel øh eller oh med i transskriptionen for at illustrere, når informanterne har behov for at tænke over spørgsmålene. For tidsbesparelse er det fravalgt at transskribere introduktionen og bemærkninger efter sidste spørgsmål i interviewene, medmindre der er relevante informationer til brug for analysen i specialet (Kvale og Brinkmann 2015).

6.3 Etik

Der er ingen tvivl om, at anvendelse af kvalitative interviews medfører en række moralske og etiske overvejelser, hvor der i hele specialeprocessen skal tages hensyn til mulige etiske problemstillinger (Kvale og Brinkmann 2015). Det menneskelige og sociale samspil påvirker informanten og den viden som bliver produceret, hvilket kan påvirke vores forståelse af menneskets vilkår (Ibid). De moralske og etiske overvejelser har været et væsentligt hensyn i specialet, da ønsket er at få informanternes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Med udgangspunkt i Kvale og Brinkmanns fortolkning er der gennem specialet taget hensyn til en række mulige etiske problemstillinger (Kvale og Brinkmann 2015). Allerede inden opstart af specialet, men også under udarbejdelsen af interviewguidene var der etiske overvejelser om processen, udvælgelsen af informanter og udførelsen af interviewene. Der vil altid i et forskningsinterview være en ulige magtbalance, da forskeren bestemmer, hvilke spørgsmål der skal stilles og uddybes. Hertil har forskeren også kontrollen over, hvordan informantens udsagn

fortolkes og anvendes i specialet. I vores spørgeteknik var der derfor opmærksomhed på ikke at blive for manipulerende. Ligeledes var vi bevidste om, at det er vores ansvar at specialet bliver udarbejdet på en etisk forsvarlig måde. Det udspiller sig ved, at vi har ansvaret over for informanten og den viden, som produceres (Ibid.). Herudover er der forinden interviewet sendt en samtykkeerklæring til informanterne, hvor de er blevet orienteret om specialets formål og deres rettigheder til, at kunne afbryde interviewet eller trække deres udtalelser tilbage. Informanterne er ikke blevet fuldt ud anonymiseret i specialet, da vi vurderer at deres faglighed og ansættelsessted har betydning for, hvordan de oplever behovet for tværfagligt samarbejde. Herudover vil lydoptagelse og transskribering af interviewene kun være tilgængelig for os som forskere, og vil blive slettet, når specialet er afsluttet.

6.4 Forskningskriterier

En forudsætning for gennemførelse af en videnskabelig undersøgelse er, at der opfyldes en række kvalitetsstandarder, som også kaldes for forskningskriterier (Andersen m.fl. 2021). For at kunne bedømme troværdigheden af specialets resultater og konklusioner, er det relevant i følgende afsnit at se nærmere på forskningskriterierne, og hvordan vi har forholdt os hertil.

6.4.1 Transparenskriteriet

En forudsætning for at skabe videnskabelig viden er, at forskningen er transparent, hvor forskeren klart fremlægger, hvilke systematikker, procedure og metoder der er anvendt. Gentageligheden af andre forskere er et vigtigt kriterium for videnskabelig forskning, hvilket sikres ved, at forskningen udføres så eksplicit, som muligt (Andersen m.fl. 2021). Vi har løbende fremhævet vores refleksioner i specialet, som vi har prøvet at formulere så direkte og åbent, så der ikke er ubesvarede spørgsmål eller der kan opstå misforståelser. Herudover har vi vedlagt vores interviewguides, så der er mulighed for at få indblik i, hvordan vi er kommet frem til den indhentede data i specialet.

6.4.2 Validitet

I videnskabelig forskning spiller teori en central rolle, da det er med til at fortælle os, hvad vi ved, og hvilke begreber, der kan være med til at forklare et givent fænomen (Andersen m.fl. 2021). Det bruges derfor blandt andet til at udvikle klare og entydige teoretiske definitioner, af de begreber, som der skal anvendes til at besvare problemformuleringen. Det foregår som en proces, hvor der skelnes mellem to begrebsdefinitioner, hvor den ene side har fokus på definition af teoretiske

begreber og den anden side er operationalisering af variabler. De teoretiske begreber er med til at afklare, hvad der menes med et begreb, mens de operationelle variabler klarlægger, hvilke operationer der foretages for at måle et givent begreb (Andersen m.fl. 2021). Som tidligere fremhævet har vi i forberedelsen til interviewene forsøgt at operationalisere de teoretiske definitioner. De er efterfølgende blevet til en række interviewspørgsmål, som relaterer sig til problemformuleringen, den eksisterende viden på området og de valgte teorier.

I almindeligt sprogbrug henviser validitet til sandheden, rettigheden og styrken af et udsagn, som ofte omtales gyldigheden af forskningen (Kvale og Brinkmann 2015, Andersen m.fl. 2021). I akademisk litteratur er der dog forskellige forståelser af validitetsbegrebet, men hvor vi i specialet vil anvende det, som der kaldes for målingsvaliditet. Målingsvaliditet handler om, hvorvidt der er overensstemmelse mellem de teoretiske definitioner og operationelle variabler, altså hvorvidt man måler det, som man faktisk vil (Andersen m.fl. 2021). Det er derfor vigtigt, at vi igennem hele specialeprocessen har vores problemformulering in mente, hvor der er fokus på at udarbejde relevante spørgsmål i interviewguiden, og at vi i interviewet ikke afviger langt fra undersøgelsens formål.

6.4.3 Reliabilitet

For at sikre en god måling er det ikke altid nok, at der er overensstemmelse mellem teoretiske og operationelle definitioner. En god måling kræver også, at man ved gentagne målinger af samme fænomen vil komme frem til samme resultat, som omtales som reliabilitet. Reliabilitet handler med andre ord om konsistens i målingen. Det kan være problematisk at foretage gentagelse af et spørgeskema eller interview, som dels kan skyldes, at informanter kan have ændret deres holdning eller at informanterne kan blive påvirket af at blive målt (Andersen m.fl. 2021). En bias i specialet er, at vores forståelse kan påvirke informanter eller at informanterne ved gentagelse af samme måling vil have fået en nye forståelseshorisont, som kan påvirke gentagelsen af en måling. En væsentlig udfordring for reliabiliteten i specialet er usikkerheden om, hvorvidt samme resultat vil fremkomme ved interview af andre informanter fra samme afdeling. Vi forsøger derfor i specialet at være transparente, således man kan stole på den viden, der produceres. Det medvirker til, at det bliver åbenlyst, hvordan den producerede viden er fremkommet. Dette gøres blandt andet ved; at transskription af interviewene vedlægges, at der foretages operationalisering af teorien til interviewspørgsmål og sidst at den meningskondenserende metode anvendes i analysen.

6.4.4 Generaliserbarhed

Der er ofte en ambition i samfundsvidenskaben om, at specifikke resultater fra en undersøgelse kan drages mod det, som der ikke er undersøgt. Det vil sige, at de undersøgte resultater kan generaliseres til en bredere kontekst. Der kan skelnes mellem to typer af generaliserbarhed, som er statistisk inferens og analytisk. I specialet vil der anvendes analytisk generaliserbarhed, da statistisk inferens ikke er muligt grundet valget af den kvalitative metode. Det betyder, at vores argumentation for resultaterne kan overføres til andre sammenhænge ud fra en vurdering af forskelle og ligheder mellem det undersøgte og det, som man gerne vil generalisere til. Generaliserbarheden handler således om en række overvejelser om, at kunne udtale sig om andre lignende enheder, som ikke direkte er blevet undersøgt (Andersen m.fl. 2021). Vores refleksioner om generaliserbarhed er fremhævet i afsnittet 5.0 Design, hvor vi redegør for valget af Aalborg Kommune, som casestudie. Vi anser, at Aalborg Kommune er en repræsentativ case, hvor behovet for tværfagligt samarbejdet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen kan paralleliseres til andre kommuner. Vi har dog en bevidsthed om, at landets kommuner har forskellige størrelser, organiseringer og indsatser, men har fortsat en antagelse om, at dele af resultaterne kan være repræsentative for flere af landets kommuner.

7.0 Teori

Til analyse af frontmedarbejderens dømmekraft anvendes *Pierre Bourdieus* begreber om kapitaler, habitus, felt og doxa i relation til frontmedarbejderen og det arbejdsfelt de er underlagt. Dernæst vil vi anvende *Michel Foucault* til analyse af, det praksisfelt frontmedarbejderen er underlagt og skal agere i, samt hvilken betydning det har for frontmedarbejderens syn på behovet for tværfagligt samarbejde.

7.1 Dømmekraft

I dette afsnit vil udgangspunktet være frontmedarbejderens dømmekraft; magten til at definere borgerens udfordringer og myndighed til bestemmelse af relevant indsats. Det vil sige frontmedarbejderens vurdering af behovet for, hvornår og meget tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelaftsnittet og Job- og Aktivhuset der vurderes hensigtsmæssigt. Er målet at borgeren opnår behandling for sin rusmiddelafhængighed, er det at borgeren opnår beskæftigelse eller er det en blanding, som er afgørende for ”det gode liv” (Järvinen m.fl. 2004). Socialt arbejde og definitionen af det sociale problem kan anskues fra flere vinkler, men en fællesnævner, som på forskellig vis kan inddrages, er begrebet om magt. Magtbegrebet i socialt arbejde anvendes ofte i relationen til, at viden og magt hænger sammen. Det vil sige frontmedarbejderen besidder viden på sit felt, hvorved de har magten over borgeren. Samtidig vil der pågå ”magtkampe” mellem arenaerne, såvel synlige som usynlige, når det sociale arbejde udføres i et krydsfelt (Wilken 2006, Mik-Meyer og Villadsen 2007).

Frontmedarbejderens dømmekraft udvikles og påvirkes af den historiske og samfundsmæssige kontekst, som de agerer og befinder sig i, men tillader samtidig at frontmedarbejderen forholder sig kritisk i situationen. Den magt som viser sig i det sociale arbejde, er således påvirket af frontmedarbejderens samlede dømmekraft, som dannes af erhvervet personlig og faglig læring, institutionelle rammer, lovgivning, menneskesyn og kultur, men også af ny viden. Dømmekraften anses derfor som et hermeneutisk begreb, som er påvirket af forudindtaget viden, men åben for nye muligheder (Juul 2010, Høilund og Juul 2015).

Dømmekraften deles ofte op i tre former; den personlige, den institutionelle og den sociale (Juul 2010, Høilund og Juul 2015). Frontmedarbejderen danner sin personlige dømmekraft ud fra medfødte dispositioner, arv og miljø, herunder uddannelse, opvækstvilkår og livserfaringer. Den personlige dømmekraft skal ses i relation til Bourdieus beskrivelse af frontmedarbejderens kulturelle kapital (Ibid., 7.1.2 Pierre Bourdieu). Herudover vil frontmedarbejderen altid være

underlagt nogle institutionelle, lovgivningsmæssige, politiske og kulturelle rammer samt diskurser på området, som vil påvirke frontmedarbejderens institutionelle dømmekraft. Både Bourdieu og Foucault har fokus på, hvordan frontmedarbejderen påvirkes af udefrakommende faktorer, hvorved frontmedarbejderens institutionelle dømmekraft påvirkes. Bourdieu vil beskrive denne påvirkning med begreberne habitus, felt og doxa, mens Foucault vil beskrive samme påvirkning med sandhedsregimer og usynlig magt (Juul 2010, Høilund og Juul 2015, 7.1.2 Pierre Bourdieu, 7.2.2 Michel Foucault). Den sociale dømmekraft kan ikke udelades, da den beskriver den dømmekraft der ses i mødet mellem borger og frontmedarbejder (Juul 2010, Høilund og Juul 2015). Den sociale dømmekraft, som er den magtrelation der pågår mellem borgeren og frontmedarbejderen, vil ikke blive belyst yderligere i specialet. I specialet vil der være en bevidsthed om, at relationen til borgeren til enhver tid i det sociale arbejde har indflydelse på de beslutninger og løsninger der træffes. På trods af at den sociale dømmekraft ikke belyses yderligere, så er vi bevidst om, at frontmedarbejderens anskuelse af behov for tværfagligt samarbejde formentlig vil være påvirket af relationen til borgeren i den enkelte sag (Ibid.).

Dømmekraft er en form for magt der udspiller sig i det sociale arbejde, når frontmedarbejdere fra henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset skal nå til enighed om behovet for, hvor meget og hvornår der ses behov for tværfagligt samarbejde. Frontmedarbejderens dømmekraft ses, som den magt der pågår mellem frontmedarbejderne i de to afdelinger. De to afdelinger har forskellige politiske mål, institutionelle rammer og fagligheder. Hertil kan der være forskellige fremherskende vidensregimer, som gør sig gældende i afdelingerne. Frontmedarbejderens dømmekraft er implicit altid til stede, men vil altid blive påvirket af omkringliggende faktorer. De påvirkes af det, som sker i feltet, det være sig de institutionelle rammer, lovgivning og politiske mål feltet er underlagt, men også menneskesynet og kulturen på området. Frontmedarbejderen vil således aldrig kunne tage beslutninger og udøve myndighed frit og være *"herre i eget hus"* (Juul 2010, Høilund og Juul 2015:62).

7.1.1 Pierre Bourdieu

Bourdieu er ikke kendt for at have udarbejdet en egentlig teori, men snarere et sæt begreber som er uafhængige af konteksten og kan anvendes reflektivt. Begreberne har Bourdieu udarbejdet ud fra empirisk forskning, men fælles gennem hans forskning har været magtforhold og reproduktion af social ulighed (Wilken 2013). Bourdieu anvender begrebet felt om den arena, hvori praksis foregår, som der til enhver tid foregår magtkampe om indflydelse og medbestemmelse i forhold til, hvad der

er ‘best practice’ på området. Et felt kan defineres fra et helt bredt politisk område og til et mere defineret felt, som i specialet er henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset og deres respektive mål for borgeren (Ibid.). Ethvert felt vil have et doxa, som beskriver de indarbejdede selvfølgeligheder frontmedarbejderen påvirkes af, som kan være objektive rammer, politiske mål, men også feltets værdier, normer og kultur, som bliver til feltets sandhed. Feltets sandhed bliver en tavs viden som frontmedarbejderen bevidst, men også ubevidst underkaster sig og følger (Wilken 2013, Mik-Meyer og Villadsen 2007).

Magten i feltet og hvem der får styringen af behovet for tværfagligt samarbejde vil, groft oversat, ifølge Bourdieu afhænge af hvilket felt, der besidder de dominerende kapitaler (Wilken 2013). Kapitalbegrebet kan anlægges på både feltet og den enkelte frontmedarbejder. I specialet anvendes Bourdieus kapitalbegreb til analyse af, hvilken betydning frontmedarbejderens kapitaler har i forhold til vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Bourdieu hentede kapitalbegrebet fra Karl Marx, som så sammenhæng mellem økonomisk likviditet og magt, men Bourdieu antog videre, ligesom Max Weber, at kapital også har sammenhæng med status. Bourdieu opererer således med fire kapitalformer; økonomisk, social, kulturel og symbolsk kapital. Den symbolske kapital er en overordnet kapital, der beskriver frontmedarbejderens evne til at anvende sine andre kapitalers værdi. Den økonomiske kapital beskriver frontmedarbejderens materielle og økonomiske velstand, mens den sociale kapital beskriver frontmedarbejderens familierelationer, sociale aktiviteter og tilhørsforhold (Ibid., Mik-Meyer og Villadsen 2007). Den kulturelle kapital beskriver frontmedarbejderens medfødte dispositioner, hvad der er udviklet gennem opvækst og opdragelse, men også hvad frontmedarbejderen tilegner sig af ny faglig viden gennem uddannelse og kurser (Ibid.). Frontmedarbejderens kapitaler vil således gennem hele livet kunne udvikle sig og tage nye former, men vil altid forme sig efter konteksten og feltet hvori det sociale arbejde udspiller sig (Wilken 2013).

Hele Bourdieus begrebsapparat kritiseres for kun at have skarpt fokus på magt og reproduktion, men er mindre skarpt på, at der kan forekomme modmagt og forandring. Der er derfor en skare af Bourdieu-kritikere, som beskylder ham for at være en “struktur-chauvinist”, da han tvinger samfundet og fællesskabet normer ned over de individer, som han studerer. Ud fra Bourdieus begrebsapparat vil kritikerne anfægte, at der ikke er særlig meget plads til individualisering og refleksivitet hos den enkelte frontmedarbejder til vurderingen af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Järvinen 2013).

7.1.2 Michel Foucault

Foucault er bedst kendt for sin forskning, analyse og studier af sociale institutioner, hvorfra han har udarbejdet en række begreber og metoder. I specialet vil kun dele af Foucaults begrebsverden blive anvendt, som er genealogiens betydning for nuværende diskurser, magtformer og sandhedsregimer (Mik-Meyer og Villadsen 2007, Villadsen 2013). Foucault arbejder genealogisk, hvilket i specialet afspejler sig i, at interessen for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer udspringer af den samfundsmæssige politiske udvikling, der er set på social- og beskæftigelsesområdet. Foucault anskuer de sociale problemer ud fra genealogien, som i specialet anvendes til, at få en forståelse for, hvorvidt den social- og beskæftigelsespolitiske udvikling påvirker frontmedarbejdernes forståelse af det sociale problem. Dernæst om frontpersonalet mellem afdelingerne kan opnå enighed om diskursen, målet for borgeren og behovet for indsats, herunder om der er enighed om behovet for tværfagligt samarbejde (Villadsen 2013).

Foucault har også fokus på den magt, der udspiller sig i feltet, mellem systemet, frontmedarbejderen og borgeren, og han ser magten som et grundvilkår i socialt arbejde (Järvinen m.fl. 2004). Foucault har en antagelse om, at diskursen på området skaber subjekter ud fra objektet. Her i specialet, hvordan den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager med rusmiddelrelaterede udfordringer bliver underlagt forventningen om, at alle kan og skal indgå på arbejdsmarked. Foucault vil sige, at de subjektiveres ved, at frontmedarbejderen har en forventning om, hvordan den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager vil agere. Disse forventninger, men også de krav der er til den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager vil ifølge Foucault være frontmedarbejderens "magt" overfor den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager (Villadsen 2013). For Foucault er magten ofte usynlig, hvor politiske mål og institutionelle rammer udspiller sig, som et styringsredskab til anvendelse i socialt arbejde. Staten, det øverste politiske niveau udfærdiger love, bekendtgørelser med mere. Disse omsættes efterfølgende via lokalpolitiske mål og institutionelle praksisser til styringsredskab for den enkelte frontmedarbejder i den enkelte kommune. Altså et styringsredskab i lighed med kategorisering som for eksempel, at borgere bliver kategoriseret som aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (Højlund og Juul 2015, Järvinen m.fl. 2004).

7.1.2.1 Sandhedsregimer

For Foucault hænger viden og magt sammen. Viden giver magt idet viden ofte bliver det udslagsgivende for "sandheden" i feltet (Villadsen 2003). I det sociale arbejde udarbejdes der overordnede politiske mål for diskursen på området. Disse politiske mål omsættes til mål i den

enkelte kommune og ned i de enkelte afdelinger, hvorefter frontmedarbejderen via udstukne retningslinjer og institutionelle rammer anvender målene, som styringsredskab for udførelsen af det sociale arbejde. Borgeren møder ifølge Foucault biomagten, hvor frontmedarbejderen med stærk faglig viden usynligt styrer borgeren via det Foucault, kalder pastoralmagt, som er omsorgsgivende indsatser der styrer borgeren til at opnå målet, som frontmedarbejderen er ansat til opnå.

Biomagtens mål er at gøre borgeren mere effektiv og mindre tung samfundsøkonomisk. Mål og indsatser defineres således af videnskaben og embedsmænd med høj faglig viden, og bliver til den gældende sandhed på området (Järvinen m.fl. 2004, Villadsen 2013). I praksis når den gældende sandhed på området skal omsættes til indsatser, bliver det interessant med Foucaults begreb om gældende sandhedsregime at se, hvilket felt der bliver styrende for vurderingen. Det gælder både i forhold til, hvorvidt der vurderes et behov for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, men også hvor stort behovet vurderes at være. Afdelingerne er underlagt forskellige sandhedsregimer og frontmedarbejderne har forskellige fagligheder og skal iværksætte indsatser som skal opfylde forskellige mål for borgeren (Ibid.).

Ud fra Foucaults begrebsverden er objektet i specialet de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer, og de vil således være objekt for den diskurs, der hersker på området. Der pågår nogle subjektive processer, som beskriver hvilken magtposition frontmedarbejderne i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset kan og skal indtage. Frontmedarbejdernes magtposition vil således være afgørende for, hvad der bliver det gældende sandhedsregime. Foucault vil sige, at de institutionelle rammer er medbestemmende for frontmedarbejderens handlemuligheder. I praksis opstilles der således mål for objektet, men samtidig opstilles der i form af politiske mål og institutionelle rammer vilkår for, hvordan frontmedarbejderen kan anvende sin viden og faglighed (Järvinen m.fl. 2004, Villadsen 2013).

Ved en kritisk tilgang kan man sige, at den gængse opfattelse af hvad "magt" er i socialt arbejde, ikke kommer til udtryk. Foucault er af den opfattelse, at "magt" er en handling som udøves og påtvinges, her i specialet af frontmedarbejderen i enten rusmiddelbehandlingen eller beskæftigelsesindsatsen. Almenbefolkningen vil derimod sige, at frontmedarbejderen kan erhverve eller miste "magten" til at være den der træffer beslutninger for den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager. En magt der afhænger af frontmedarbejderens kompetencer i det givne felt. Foucault ser ikke, at det er selve lovene og reglerne, som giver frontmedarbejderne "magten", men at magten bliver en implicit del når love og regler anvendes i det sociale arbejde (Villadsen 2013). I specialet vil man derfor kritisk i forhold til Foucault sige, at frontmedarbejderne i henholdsvis

Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset ikke i form af deres opbyggede fagligheder kan opnå magten til at gøre sit domæne til det gældende sandhedsregime. Derimod vil frontmedarbejderne via de subjektive processer der sker i de sociale relationer i krydsfeltet kunne udøve magt. Frontmedarbejderne i det domæne der formår at udøve den stærkeste magt bliver således det gældende sandhedsregime.

8.0 Analysestrategi

Målet med analysen er at adskille viden fra forskningsfeltet og empirien i dele og elementer for igen at anvende disse i en ny kontekst og med ny viden til følge. I dette speciale er målet at være meningsfokuseret ved analyse af den indhentede data og ikke sprogfokuseret. I Analysen ønskes en tolkning af informanternes udsagn for at forstå meningen med datamaterialet, hvilket også er i tråd med vores hermeneutiske tilgang (Kvale og Brinkmann 2015). I analysen vil den hermeneutiske tilgang være dominerende og komme til udtryk i en vekselvirkning mellem delene og helheden. For at forstå frontmedarbejdernes oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelaftsnittet og Job- og Aktivhuset er det essentielt at have blik for, at flere faktorer: den politiske diskurs, frontmedarbejdernes faglighed, institutionelle mål og rammer med mere, kan påvirke helheden og dermed frontmedarbejdernes samlede syn på behovet for tværfagligt samarbejde (Olesen 2018). Analysestrategien er med en abduktiv tilgang hvor der gennem hele specialeprocessen reflekteres mellem teoretiske begreber og perspektiver og viden opnået gennem det empiriske materiale i form af forskningsfeltet og interviews. Hele analysen veksler således mellem data og teori, mellem dele og helhed for opnåelse af viden til besvarelse af problemformuleringen (Kvale og Brinkmann 2015).

Vi anser målgruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, men også krydsfeltet som frontmedarbejderen skal operere i som et kompleks felt og det må således forventes, at der kan være sammensatte forklaringer og svar på problemformuleringen. I dette speciale er der fokus på intentionelle forklaringer, hvor frontmedarbejderens oplevelse af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelaftsnittet og Job- og Aktivhuset skal ses i relation til de organisatoriske, faglige og bureaukratiske omstændigheder (Olesen 2018).

Til analysen anvendes den meningskondenserende metode, hvilket sker ved dannelse af overordnede tematikker inden for de tre analysedele, som er; *Tværfagligt samarbejde i grænseflader*, *Frontmedarbejderen i krydsfeltet* og *Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system*. Under hver af de tre analysedele er der foretaget en meningskondensering, som har ført til dannelse af nedenstående tematikker:

Analysedel 1: Tværfagligt samarbejde i grænseflader	Analysedel 2: Frontmedarbejderen i krydsfeltet	Analysedel 3: Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system
<ul style="list-style-type: none"> ● Samarbejde på tværs af afdelinger ● Eksisterende samarbejde ● Funktionel nødvendighed ● Betydning af tværfagligt samarbejde 	<ul style="list-style-type: none"> ● Frontmedarbejderens kapitaler ● Faglig udvikling ● Arbejdsmetoder og redskaber ● Faglig vurdering ● Anskuelse af det sociale problem 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ressourcer (Prioritering) ● Politiske og organisatoriske rammer ● Ledelsesmæssig påvirkning ● Sandhedsregimer ● Drømmescenarier

Fordelen ved anvendelse af den meningskondenserende metode er overblik i forhold til opnået viden som forudsætning til besvarelse af problemformuleringen. Derimod kan man kritisk sige, at forskeren bestemmer temaerne og koder den interviewede og det sagte (Kvale og Brinkmann 2015). Det er vigtigt i brugen af denne metode, at vi som forskere ikke gør os afhængige af koderne, da det kan forstærke vores erkendelser, og dermed reducere polyfone betydninger til kun det, som der kan dækkes af de valgte kategorier (Kvale og Brinkmann 2015). Fokus er således på at have øje for, at andre dele af datamaterialet kan have relevans for analysen. Dette er en metode, der anses for værende relevant til operationalisering og har til formål at skabe meningsforståelse i et komplekst felt. Tematikkerne er medbestemmende for, hvad der udelades og hvad der medtages i analysen, men dermed også medbestemmende for, hvordan kompleksiteten indsnævres til mindre enheder. Det skal i denne metode præciseres, at når noget udelades, ses ikke hele billedet, idet delene i det sociale felt forventes at påvirke hinanden (Kvale og Brinkmann 2015, 4.0 Videnskabsteori). Når analysen læses, skal de tre analysedele ses som udsnit af den hermeneutiske cirkel. Delene er forskellige, men er samtidig gensidigt afhængige af hinanden. De enkelte analysedele skal således forstås for at forstå helheden, men samtidig skal man have blik for helheden, målet for specialets undersøgelse for at forstå delene. Idet tematikkerne ses at påvirke hinanden gensidigt, udarbejdes der kun en samlet konklusion (5.2 Hermeneutik).

9.0 Analyse

De tre overordnede tematikker er; Tværfagligt samarbejde i grænseflader, Frontmedarbejderen i krydsfeltet og Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system. I analysedelen Tværfagligt samarbejde i grænseflader analyseres det eksisterende samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, herunder organiseringen og formålet med samarbejdet samt om samarbejdet anses for funktionelt nødvendigt ud fra et organisatorisk perspektiv. Herefter vil der i analysedelen være fokus på frontmedarbejderen i krydsfeltet og frontmedarbejderens syn på behovet for tværfagligt samarbejde, hvor der tages udgangspunkt i frontmedarbejdernes faglighed. Afslutningsvis vil der i analysedelen, Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system, inddrages en analyse af frontmedarbejdernes behov for tværfagligt samarbejde som følge af de institutionelle rammer og som en del af det bureaukratiske system.

9.1 Tværfagligt samarbejde i grænseflader

Formelt er den kommunale forvaltning en samlet enhed, hvor alle aktiviteter i princippet er sammenhængende og koordinerede. I praksis er det dog vanskeligt, da kommunerne skal varetage komplekse problemstillinger, der opdeles i mindre dele og løses i forskellige forvaltninger eller afdelinger. Denne arbejdsdeling medfører, at der opstår et stort behov for at koordinere og samarbejde på tværs af organisatoriske enheder og professioner (Hansen 2016). Behovet for at der sker koordinering af indsatser, og at der samarbejdes på tværs af Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset bliver bekræftet af begge afdelingsledere (Bilag 2, Bilag 4). Afdelingslederne fra Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset udtrykker relevansen af tværfagligt samarbejde således: *”Det er også fuldstændigt relevant Vi har da haft nogle stykker, hvor vi sådan sidder og siger, årh bare de kunne få noget, der fyldte deres hverdag igen, fordi de bare er blevet så gode.”* (Afdelingsleder Rusmiddelafsnittet, Bilag 2:8).

”... Altså det her med at have en tilknytning til arbejdsmarkedet det gør bare, at så får man en struktur på dagligdagen.... Behandling i misbrugsafsnittet, så bliver den nemmere at følge... Så jeg tror egentligt, at de to ting de bliver nødt til at følges ad. Og så kan det godt være, en gang imellem så er vi nødt til at starte op med sådan et samarbejde med misbrugsafsnittet for overhoved at få borgeren derhen, hvor vi kan arbejde med dem ikke også...” (Afdelingsleder Job- og Aktivhuset, Bilag 4:8).

Ud fra afdelingsledernes udtalelser, men også alle de interviewede frontmedarbejdere i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, er der ingen tvivl om, at aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer befinder sig i et krydsfelt mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen (Bilag 2, Bilag 4, Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10, Niklasson 2020). Hertil angiver både frontmedarbejderne og afdelingslederne, at der i flere sager arbejdes tværfagligt, og det medvirker til, at der bliver arbejdet i samme retning (Bilag 2, Bilag 4, Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). På trods af at der er tydeligt behov for tværfagligt samarbejde, så giver alle frontmedarbejderne og afdelingslederne direkte eller indirekte udtryk for en bevidsthed om, at de altid skal forholde sig til deres kerneopgave, når de skal prioritere tid og ressourcer til det tværfaglige samarbejde (Ibid.). Frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet fortæller, at der er sket væsentlige ændringer i den interne organisering af fordelingen af arbejdsopgaver. Tidligere var det rådgiverne i Rusmiddelafsnittet, som havde den koordinerende funktion med andre myndigheder, afdelinger eller sektorer. Siden september 2021 er det blevet sygeplejerskernes arbejdsopgave at vejlede borgerne videre til den rette myndighed for hjælp og støtte til håndtering af andre udfordringer, som ikke er rusmiddelrelaterede. Begge frontmedarbejdere giver udtryk for, at de organisatoriske ændringer har medført en større bevidsthed om, at bolden skal sendes videre, når det ikke handler om deres kerneopgave (Bilag 7, Bilag 8). Sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet beskriver de organisatoriske ændringers betydning for samarbejde på tværs af grænseflader således: *”...Det er jo en svær overgang fordi man slipper ikke bare alt fra den ene dag til den anden, så der er nogle af de, øh, hvad skal man sige, de lidt ældre borger som har haft det behov igennem mange år, hvor man sådan stadigvæk hjælper lidt på vej, øh. Men egentlig hvis man putter det fuldstændig i kasser og rammer, så øh, så ligger den del ikke ved behandlerne længerere. Og hvor vi, som sygeplejersker er mere den der vejledende i at få skubbet videre til den rådgiver, der er hos kommunen. Og det synes jeg nogle gange kan være lidt svært.”* (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:3). Sygeplejerskens udtalelse understøtter, at komplekse problemstillinger opdeles i flere dele, men at det kan gøre det vanskeligt for frontmedarbejderen at agere i (Hansen 2016). Sygeplejersken udtrykker det ved at italesætte, at det nogle gange kan være svært at skubbe dele af det komplekse problem videre til en anden myndighed eller afdeling. Sygeplejersken fremhæver, at relationen til borgeren gør det svært bare at sende borgeren videre, da man ikke bare kan slippe borgere med komplekse problemstillinger, hvilket kan relateres til betydningen af den sociale dømmekraft (Juul 2010, Høilund og Juul 2015).

I Job- og Aktivhuset er der en mere indirekte bevidsthed om kerneopgaverne, når der skal prioriteres tid og ressourcer til det tværfaglige samarbejde. Frontmedarbejderne i Job- og aktivhuset fortæller, at behovet for tværfagligt samarbejde er meget individuelt og afhængigt af, om borgerne ønsker, at der er et samarbejde på tværs af rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. Når frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset udtrykker, at der er et behov for tværfagligt samarbejde, så er argumentet ofte, at rusmiddelproblematikken er en hindring for at iværksætte en stabil beskæftigelsesrettet indsats. Frontmedarbejderne anerkender behovet for tværfagligt samarbejde, hvis det er nødvendigt med en faglig vurdering fra Rusmiddelafsnittet til afklaring af, om en borger er i målgruppen for bevilling af en førtidspension. Frontmedarbejderne er derfor i interviewene mere indirekte bevidste om, at det tværfaglige samarbejde skal bidrage til løsning af deres kerneopgave. En socialrådgiver fra Job- og Aktivhuset udtrykker relevansen for tværfagligt samarbejde således: *”Hvis det er en hindring for at komme videre i sagen, så er der i hvert fald stort behov...”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:8). Ud fra socialrådgiverens udtalelse er det tydeligt, at der eksisterer et behov for tværfagligt samarbejde, når udfordringerne er en barriere for at løse afdelingens kerneopgave. På baggrund af socialrådgiverens udtalelse kan der, ifølge Hansen argumenteres for, at der sættes fokus på netop at reducere kompleksiteten i borgerens udfordringer, der er en barriere for borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet (Hansen 2016). Såfremt borgerens brug af rusmidler ikke er en hindring for en beskæftigelsesrettet indsats, så vurderes behovet for tværfagligt samarbejdet ikke være tilsvarende nødvendigt. Dette bliver også bekræftet af socialrådgiveren med udtalelsen: *“Jeg tænker det afhænger meget af hvor stort misbruget er. Fordi man skal også passe på, at man ikke overinvolverer sig i sagerne “* (Socialrådgiver i Job- og aktivhuset, Bilag 10:7). Ud fra frontmedarbejdernes udtalelser kan det derfor antages, at løsning af kerneopgaven har første prioritet, og det kan formodes, at den positive effekt, der kan opnås ved at gå ud over egen kerneopgave, mistes (Hansen 2016, Ejrnæs 2017, Monrad 2021).

Informanternes udsagn understøtter erfaringer fra tværfagligt samarbejde i den offentlige sektor, hvor alle interessenter i den offentlige sektor er enige om, at tværfagligt samarbejde er ønskværdigt og nødvendigt, men at det i praksis kan være forbundet med store vanskeligheder (Hansen 2016). Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset har siden januar 2022 været organisatorisk forankret under forvaltningen Job og Velfærd. Afdelingerne er underlagt samme øverste ledelse og politiske udvalg (Aalborg Kommune (3) 2022, Aalborg Kommune (4) 2022). Ud fra frontmedarbejdernes udtalelser i både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er det tydeligt, at der direkte og indirekte

er en bevidsthed om, at udgangspunktet er at løse egne kerneopgaver inden for eget domæne. Til trods for samme forvaltningsmæssige tilknytning arbejdes der ud fra forskellige lovgivninger, som er med til at præcisere afdelingernes opgaver og forpligtelser (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10, Ejrnæs 2017). Afdelingslederen fra Rusmiddelafsnittet understøtter antagelsen om, at der arbejdes ud fra eget domæne med udtalelserne: *”Men det er det jo alle steder i dag, kerneopgaver, hvad er kerneopgaven...”* (Bilag 2:3) og *”Jo, men det begrænset det alligevel også. Det er det, som jeg lige siger. Vi siger jo også, når folk så gerne vil gå endnu længere, så siger vi nej, vi har jo en opgave her. Fordi har jo heller ikke oceaner af folk, og så.”* (Afdelingsleder i Rusmiddelafsnittet, Bilag 2:7).

Det er tydeligt i afdelingslederens udtalelse, at komplekse problemer ofte løses i forskellige afdelinger eller sektorer, hvor frontmedarbejdere i Rusmiddelafsnittet er ansat til at håndtere de rusmiddelrelaterede udfordringer. Såfremt frontmedarbejderne ønsker at gå skridtet længere for at hjælpe borgeren med udfordringer, som ikke er rusmiddelrelaterede, så er det i nogle tilfælde ikke muligt, da medarbejdernes ressourcer skal anvendes til at løse kerneopgaven (Ejrnæs 2017). På trods af, at Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset ikke længere er sektoropdelt, men begge tilknyttet forvaltningen Job og Velfærd, kan det fortsat være en udfordring at arbejde på tværs af afdelingerne (Ejrnæs 2017, Hansen 2016, Aalborg Kommune (3) 2022). Frontmedarbejderne og afdelingslederen fra Job og Aktivhuset angiver, at det kan være en udfordring at samarbejde på tværs af afdelingerne, da borgeren altid skal give samtykke, hvilket borgeren ikke altid ønsker (Bilag 4, Bilag 9, Bilag 10, Hansen 2016). En af socialrådgiverne fra Job- og Aktivhuset udtaler endda følgende: *”Jeg tror aldrig jeg har oplevet en borger som ønsker vi snakker sammen. Jeg tror mere jeg har oplevet at de ønsker vi snakker knap så meget sammen”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:12). Hvad årsagen er til, at socialrådgiveren i Job- og aktivhuset oplever, at borgerne i nogle tilfælde ikke ønsker, at der etableres et samarbejde på tværs af Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er uvist og står i modsætning til et af resultaterne fra En Plan, hvor borgerne er positive overfor de samlede planer (Monrad 2021). Endvidere har frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset ikke samme nærmeste ledelse, hvilket ses tydeligt i de eksplorative interviews. Her udtrykker afdelingslederne stor faglig viden om eget fagområde og kun begrænset viden om den andens fagområde (Bilag 2, Bilag 4, Ejrnæs 2017). Ud fra ovenstående kan det antages, at samarbejdet mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset fortsat er præget af, at de tidligere har været tilknyttet forskellige forvaltninger og endnu ikke udnytter gevinsterne ved at have samme øverste ledelse med samme mål og rammer (Hansen 2016, Ejrnæs 2017).

9.1.1 Det eksisterende samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset

Hensigten med tværfagligt samarbejde er ofte at opnå et samarbejde mellem professionelle eller indsats, som er tilknyttet forskellige selvstændige enheder med særskilte opgaver. Det afspejler sig i, at der findes mange forskellige former for tværfagligt samarbejde, men ens for dem alle er, at der sigtes mod at få flere fagligheder til at samarbejde om at forebygge eller løse et komplekst problem (Ejrnæs 2017). Både frontmedarbejderne og afdelingslederne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset tilkendegiver også, at der findes flere forskellige former for samarbejde mellem afdelingerne (bilag 2, bilag 4, bilag 7, bilag 8, bilag 9, bilag 10). Det formelle samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset omtales som den fremskudt visitation, hvor to rusmiddelkonsulenter fra Visitationen i Rusmiddelafsnittet er fysisk til stede i Job- og Aktivhuset en gang om måneden, hvor de har samtaler med henviste borgere (Bilag 4, Bilag 9, Bilag 10).

Hensigten med den fremskudte visitation er at få nemmere adgang til at hjælpe aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i kontakt med Rusmiddelafsnittet og eventuelt i behandling, såfremt frontmedarbejderen i Job og Aktivhuset har mistanke om, at en borger har et problematisk brug af rusmidler (Bilag 4). Denne organisering findes interessant, idet En Plan har anvendt en modsat logik. Borgeren anses for at have umiddelbart mere tilknytning til Rusmiddelafsnittet og behov for, at frontmedarbejderne fra beskæftigelsesområdet kommer til dem (Monrad 2021). En sidegevinst som afdelingslederen fra Job- og Aktivhuset angiver er, at frontmedarbejderne kan bruge ledige tider til faglig sparring med rusmiddelkonsulenterne (Bilag 4). Resten af det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset kan karakteriseres som mere uformelt, og det er frontmedarbejderne der skal tage initiativet såfremt der ønskes eller vurderes behov for etablering af tværfagligt samarbejde (Bilag 2, Bilag 4, Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9). Gennem interviews med frontmedarbejderne i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er der ikke fremkommet et entydigt svar på, hvordan et samarbejde etableres, når en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager er i rusmiddelbehandling. Alle frontmedarbejderne udtrykker det endda på forskellige vis. Frontmedarbejderne fra henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset udtrykker den uformelle samarbejdsform på følgende måde: *“Ikke sådan, øh, nej. Altså jeg synes egentlig, at det er sådan meget adhoc og øh meget afhængig af, som sagt hvad det er for en rådgiver der har den enkelte borger”* (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:1). *“... Jeg har bare ringet og aftalt også mødes vi...”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:3). Ud fra ovenstående kan det antages, at det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset ikke er formaliseret, når en borger er i rusmiddelbehandling. Alle frontmedarbejderne

har forskellige oplevelser af, hvordan samarbejdet etableres, og hvem der tager ansvaret. Det kan derfor formodes, at frontmedarbejdernes forskellige oplevelser skyldes, at samarbejdet forekommer på tværs af to afdelinger. De mangler således den ledelsesmæssige stillingtagen og initiativ til, hvordan samarbejdet skal forløbe for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere som modtager behandling for deres rusmiddelrelaterede udfordringer (Ejrnæs 2017).

Foruden at tværfagligt samarbejde forekommer i forskellige former, kan formålet med tværfagligt samarbejde ligeledes være meget forskelligt (Ejrnæs 2017). Ifølge Ejrnæs kan det være en fordel at gøre sig analytiske overvejelser omkring formålet med det tværfaglige samarbejde, da det kan være med til at sikre at samarbejdet bliver mere struktureret. I praksis er det dog sjældent, at tværfagligt samarbejde kun har et formål, hvilket Ejrnæs også er bevidst om (Ejrnæs 2017). Det er tydeligt, at frontmedarbejderne ønsker, at ideen om at inddrage andre fagområder bliver opfyldt, da det er til gavn for løsning af deres kerneopgave (Bilag 7, Bilag 9 Ejrnæs 2017). Sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet beskriver det ved: *“... vi har jo forventning om, at når folk kommer i job, så vil vi gerne have en besked...”* (Sygeplejersken i Rusmiddelafsnittet, bilag 7:13). Tilsvarende udtaler en af Socialrådgiveren i Job- og aktivhuset *“... Hvis, ja, de skal i døgnbehandling, så får vi besked omkring det og så skal de også være fritaget for aktivering herinde...”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 9:4). Ud fra frontmedarbejdernes udtalelser kan det formodes, at et formål med det tværfagligt samarbejde kan være udveksling af informationer, så de kan tilpasse deres indsats efter borgerens situation (Ejrnæs 2017, Bilag 7, Bilag 9). Et andet formål kan ifølge Ejrnæs være et forsøg på at koordinere indsatserne, som så vidt muligt tager hensyn til de faglige vurderinger, organisatoriske forhold og borgerens ønsker (Ejrnæs 2017). Hos alle frontmedarbejderne er det tydeligt, at en koordinering af indsatserne er meget vigtig og et formål der umiddelbart vil være i højsæde, når en frontmedarbejder på vegne af borgeren eller på eget initiativ iværksætter et tværfagligt samarbejde (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Frontmedarbejderne fra Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset udtrykker begge behovet for koordinering af indsatser. Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet udtrykker det således: *“... Nogen gange så har jeg tænkt det dur simpelthen slet ikke og skal møde op til det her. Og så har vi snakket med rådgiver om at kan vi lige pause det her indtil vi har lidt stabilitet hernede. Det begynder at blive svært nu, nu bliver de ædru, nu bliver de stoffri og så bliver det svært og møde op og andre de klare det egentligt fint og har brug for noget at sætte i stedet.”* (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, bilag 8:11).

Mens socialrådgiveren fra Job- og Aktivhuset udtrykker det således; *”Lige nu synes jeg det fungerer skide godt at det kører parallelt. At man hele tiden stikker en finger i jorden og mærker efter hvor er vi henne. At vi kører til møder i misbrugscentret og mærker efter hvor er vi henne sammen.”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:10).

Ud fra frontmedarbejdernes udsagn er det tydeligt, at der er et behov for koordinering af indsatserne, men også en forventningsafstemning mellem frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset i forhold til, hvad der skønnes at være den rette indsats til borgeren (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Rusmiddelafsnittet fremhæver, at der er behov for, at frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset tilpasser indsatsen efter borgerens formåen, hvad enten det er at bremse en indsats eller at sætte noget i gang (Bilag 7, Bilag 8). En af socialrådgiverne fra Job- og Aktivhuset tilkendegiver delvis samme holdning og bruger udtrykket *“... stikker en finger i jorden...”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:10) for at kunne mærke efter, hvad der er den rette vej for borgeren på et givent tidspunkt. Frontmedarbejdernes udtalelser viser, at formålet både er koordinering af indsatsen men også, at der forekommer en fælles forståelse af, hvordan borgeren hjælpes bedst muligt (Ejrnæs 2017). I et Foucault-perspektiv kan det formodes, at frontmedarbejderne kan være underlagt forskellige sandhedsregimer, som udstikker rammer for hvad der er muligt at tænke og gøre i en given kontekst. Frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og Job- og aktivhuset er ikke underlagt de samme sandhedsregimer, hvorved der kan opstå et behov for forventningsafstemning for at opnå enighed om, hvad der er den rette vej for den enkelte borger (Høilund og Juul 2015).

Herudover viser frontmedarbejdernes udtalelser også en bevidsthed om det analytiske formål til brug for afklaring af borgeren i relation til forsørgelse og en beskæftigelsesrettet indsats. Omvendt ser de ikke, hvad beskæftigelsesfagligheden analytisk kan bidrage til i rusmiddelbehandlingen, hvorved det må antages, at det analytiske formål kun kommer til udtryk ved afklaring af borgerens arbejdsevne (Ejrnæs 2017). Hvordan frontmedarbejdernes forskellige fagligheder har betydning for det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset vil blive udfoldet yderligere i afsnittet 9.2 frontmedarbejderne i krydsfeltet.

Et andet formål kan være drøftelse af anonyme sager, hvilket til en vis grad ses at være opfyldt ved oprettelsen af den fremskudte visitation. Afdelingslederen fra Job- og Aktivhuset angiver, at der ved den fremskudte visitation er mulighed for faglig sparring inden samtalen med borgeren eller, hvis der er ledige tider (Ejrnæs 2017, Bilag 4). Herudover fortæller frontmedarbejderne i Job- og

Aktivhuset, at der tidligere har været en rusmiddelkonsulent tilknyttet, hvor der var mulighed for faglig sparring. Begge frontmedarbejdere i Job- og Aktivhuset giver udtryk for, at samarbejdet med den tidligere rusmiddelkonsulent var yderst givtigt. Den ene frontmedarbejder angiver endda, at hendes drømmescenarie for et tværfagligt samarbejde kunne være at genetablere samarbejdet med den tidligere rusmiddelkonsulent. Når frontmedarbejderne taler om samarbejdet med den tidligere rusmiddelkonsulent er det den personlige relation, som fremhæves (Bilag 9, Bilag 10). En af socialrådgiverne beskriver det således; “Jamen hun var jo en del af huset og hele hendes person gjorde jo, at hun var en del af os. Jeg tror derimod de her to som kommer nu, de sætter sig bare ind på det kontor der er booket og så kan vi gå ind til dem...” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:2). Sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet fremhæver ligeledes, at den personlige relation har betydning for en positiv effekt af tværfagligt samarbejde og udtrykker det således: “... *Jeg kan da mærke, at man et eller andet sted kan gøre et bedre stykke arbejde for borgeren, hvor man kender rådgiveren. Det at man har fået sat ansigt på, det at man har haft flere borgere med samme rådgiver, det gør da en kæmpe forskel...*” (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:9). Ud fra ovenstående er der ingen tvivl om, at en personlig relation mellem samarbejdspartnerne er en væsentlig faktor, som formentligt kan være med til at skabe bedre forudsætninger for et succesfuldt tværfagligt samarbejde. Dette bekræftes af Ejrnæs, som fremhæver, at tillid og personlige relationer har en betydning for opbygning af et funktionelt tværfagligt samarbejde (Ejrnæs 2017).

Ud fra ovenstående er der ingen tvivl om, at der er en opmærksomhed på det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, men at kun en mindre del er formelt struktureret i form af den fremskudte visitation. Ud fra interviews med frontmedarbejderne og ledelsen fra henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og aktivhuset kan det antages, at det formelle tværfaglige samarbejde er målrettet mod at få flere borgere i behandling og de dermed kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Når behandlingen er iværksat, ses der ikke længere nogen eksisterende formelle rammer for det tværfaglige samarbejde, men det er op til den enkelte frontmedarbejder eller borger at tage initiativ til etablering af et tværfagligt samarbejde (Bilag 4, Bilag 7, Bilag 9). Hverken frontmedarbejderne eller afdelingslederne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset angiver et entydigt svar på kutymen for iværksættelse af et tværfagligt samarbejde for en borger, som er i rusmiddelbehandling (Bilag 2, Bilag 4, Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Afdelingslederen fra Job- og Aktivhuset kan i interviewet ikke give et svar på, om der iværksættes et tværfagligt samarbejde, hvis en borger efter den fremskudte visitation starter i rusmiddelbehandling. Afdelingslederen udtaler det således: “*Det må jeg indrømme, det ved jeg*

simpelthen ikke endnu Øh, men øh ja, så det kan jeg ikke sådan helt svare på, men det vil jeg da håbe og ønske” (Afdelingsleder, Job og Aktivhuset, Bilag 4:5). Ud fra afdelingslederens udtalelse kan det formodes, at formålet med den fremskudte visitation er at få flere borgere i behandling, men en antagelse kan også være, at der ikke opnås fuldt udbytte af det tværfaglige samarbejde efterfølgende, når samarbejdet ikke følges op af formaliserede aftaler. Denne antagelse bekræftes af både frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og i Job- og Aktivhuset (Bilag 4, Bilag 9, Bilag 10).

9.2 Frontmedarbejderen i krydsfeltet

Komplekse problemer kan ikke afværges gennem en enkelt professions indsats, der er derfor behov for en samordning mellem flere professioner. Det kræver dermed belysning, opmærksomhed og indsats fra forskellige indsatsere med forskellig viden, opgaver og fagligheder (Ejrnæs 2017). I specialet fremgår det også, at det tværfaglige samarbejde foregår mellem medarbejdere med forskellig viden og fagligheder på trods af, at flere af medarbejderne deler samme monofaglighed (bilag 8, bilag 9, Bilag 10, Ejrnæs 2017, 6.1.2 Udvalgelse af informanter, 6.1.2.3 Præsentation af informanter). Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet beskriver, at hendes opnåede faglige viden, herunder at arbejde koordinerende og tænke tværfagligt i forhold til målgruppen af borgere med rusmiddelrelaterede udfordringer, er sket i form af hendes socialrådgiveruddannelse og via ”...*learning by doing*...” (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, Bilag 8:4). Hertil har ingen af de interviewede frontmedarbejdere i Rusmiddelafsnittet en misbrugsbehandleruddannelse, men har opnået deres viden gennem flere års erfaringer (Bilag 7, Bilag 8). Det kan formodes, at frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet både trækker på kulturelle kapitaler fra deres uddannelsesmæssig baggrund, men primært fra deres praksiserfaring. (Bilag 7, Bilag 8, Mik-Meyer og Villadsen 2017, Wilken 2013).

Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset beskriver, at de løbende udvikler deres faglige kompetencer, da der ofte forekommer lovgivningsmæssige og organisatoriske forandringer. Den ene socialrådgiver beskriver, hvordan hun senest er blevet tilknyttet projektet ”Den gode løsladelse”, hvor hun deltager i et forum, hvor de vidensdeler erfaringer i arbejdet med borgere, der løslades fra fængsel og som ofte ses med rusmiddelrelaterede udfordringer. Ifølge Ejrnæs er vidensdeling ofte et af formålene med det tværfaglige samarbejde (Bilag 9, Bilag 10, Ejrnæs 2017). Denne løbende forandringsproces frontmedarbejderne står overfor fremhæves ligeledes i En Plan, hvor det beskrives, at forandringstempoet er højt i den offentlige sektor, og at det kræver omstillingsparate frontmedarbejdere (Bilag 9, Bilag 10, Monrad 2021). Begge frontmedarbejdere i

Job- og Aktivhuset fortæller, at både statistikker og deres erfaring viser, at flere af de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har rusmiddelrelaterede udfordringer. Ifølge Bourdieu kunne man her foranlediges til at tro, at frontmedarbejder i Job- og Aktivhuset primært trækker deres viden om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager med rusmiddelrelaterede udfordringer fra deres praksiserfaring, da de kun ganske kort fremhæver deres uddannelsesmæssige baggrund (Bilag 9, Bilag 10, Wilken 2013, Mik-Meyer og Villadsen 2007). Den ene socialrådgiver i Job- og Aktivhuset udtaler endda, at hun med sin nuværende erfaring og viden ikke ser det vigtigt med mere bred og ny viden fra andre fagligheder i feltet bare: ”... *misbrugscentret har den viden og så længe jeg kan guide...*” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:5). Begge frontmedarbejdere angiver, at de blev ansat i Job- og Aktivhuset efter endt uddannelse for 6 og 12 år siden, hvorved det ud fra Foucault kan formodes, at deres faglighed kan være påvirket af det sandhedsregime, som gør sig gældende på beskæftigelsesområdet. Det kan betyde, at frontmedarbejderne ikke ser nødvendigheden af at udvikle deres faglige viden, men at deres primære opgave er at kunne henvise borgeren til rusmiddelbehandling (Villadsen 2003).

Ud fra ovenstående antages det, at forskningens eksisterende viden om, at tværfagligt samarbejde lykkes mest effektivt ved, at udfordringerne løses fælles, ikke er fuldt tilstede i det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Ejrnæs 2017, Hansen 2016). Frontmedarbejdernes fokus i både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er ikke rettet mod i fællesskab at løse borgerens udfordringer, men på at løse egne kerneopgaver (9.1 tværfagligt samarbejde i grænseflader). Ifølge Bourdieu er frontmedarbejdernes erfaringer og tillærte viden en del af deres kulturelle kapital, som kan have indflydelse på, hvordan frontmedarbejderne vurderer behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Deres kulturelle kapitaler antages at have en betydning for tilgangen til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer. Ud fra informanternes udtalelser er der usikkerhed om, hvorvidt frontmedarbejderne er bevidste om dels betydningen af deres egen faglighed, dels betydningen af andres faglighed i relation til det tværfaglige samarbejde. De indhentede data kan derfor ikke vise, hvilke kapitaler frontmedarbejderne trækker på i deres vurderinger af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset (Wilken 2006, Mik-Meyer og Villadsen 2007). Der kan derfor opstå en bekymring for, at en manglende bevidsthed om egne og andres faglighed kan påvirke frontmedarbejderens dømmekraft i den enkelte sag (Juul 2010, Højlund og Juul 2015).

Et andet parameter i socialt arbejde er de usynlige styringsredskaber, som frontmedarbejderne ifølge Foucault uundgåeligt underlægges i form af institutionelle rammer og mål (Høilund og Juul 2015, Järvinen m.fl. 2004). Det interessante i datamaterialet i dette speciale er, at til trods for konkrete institutionelle rammer og mål har frontmedarbejderne ikke nogen konkrete screeningsredskaber og arbejdsmetoder i deres daglige praksisarbejde (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). For at opnå succes i det tværfaglige samarbejde er det væsentligt, at frontmedarbejderne kan opnå enighed om, hvad der ligger bag det sociale problem og i fællesskab opstille fælles mål for indsatsen (Hansen 2016). En antagelse er derfor, at velkendte styringsredskaber kan medvirke til fælles forståelse af det sociale problem og føre til enighed om et fælles mål, som kan bidrage til en fælles løsning af det komplekse problem. Såfremt styringsredskaberne er velkendte, formodes de at bidrage til succesfuldt tværfagligt samarbejde (Ejrnæs 2017). Frontmedarbejderne i både Rusmiddelaftsnettet og Job- og Aktivhuset fortæller, at de ikke anvender konkrete screeningsredskaber eller arbejdsmetoder til vurdering af, om borgeren har rusmiddelrelaterede udfordringer, eller om en beskæftigelsesrettet indsats er relevant. Alle frontmedarbejderne oplyser samstemmende, at de i deres arbejde anvender deres erfaring og store kendskab til hver enkelt borger (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Sygeplejersken i Rusmiddelaftsnettet bekræfter, at det sker ved 'gefühl' og udtrykker det ved "*...det kan jeg bare altid mærke.*" (Sygeplejersken i Rusmiddelaftsnettet, Bilag 7:6). Sygeplejersken siger underforstået, at hun kan mærke, hvornår borgeren er klar til en beskæftigelsesrettet indsats. Både frontmedarbejderne i Rusmiddelaftsnettet og i Job- og Aktivhuset siger ligefrem, at de ikke har fokus på de andres arbejdsområder (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset siger, at de har tiltro til, at udfordringer, udover ledighed, løses der, hvor kompetencen er. Det kan derfor antages, at deres umiddelbart eneste arbejdsredskab er, at have viden om hvor og hvordan de henviser aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere til andre indsatser (Bilag 8, Bilag 10). Lederen fra Job- og Aktivhuset er dog af en anden opfattelse, end den frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset tilkendegiver, nemlig at frontmedarbejderen i vurderingen af behov for tværfagligt samarbejde med Rusmiddelaftsnettet anvender redskaber i form af det sundhedsfaglige begreb KRAM (kost, rygning, Alkohol og motion). Hun ser dette arbejdsredskab anvendt til at spørge ind til de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtageres rusmiddelrelaterede udfordringer. Endvidere oplyser hun, at frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset årligt deltager i et kursus om alkohol- og misbrugsvaner. Det kan undre, at frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset ikke har nævnt nogle af disse kurser eller redskaber, men kun at de har været på et kursus om god samtaleteknik med borgere med

rusmiddelrelaterede udfordringer i starten af deres ansættelse (Bilag 4, Bilag 9, Bilag 10). Man kan ud fra ovenstående antage, at hverken frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet eller Job- og Aktivhuset er bevidste om anvendelsen af konkrete arbejdsmetoder og styringsredskaber. Det kan derfor formodes, at det kan have indflydelse på, hvorvidt frontmedarbejderne opnår enighed om fælles mål og en fælles indsats, når de ud fra egen 'gefühl' vurderer borgeren og deraf behovet for indsats. Groft sagt om de udnytter fordelene ved, at der i praksis både anvendes egne, fælles og overlappende kompetencer i vurderingen af behovet for tværfagligt samarbejde. Det bliver derfor vilkårligt, hvad frontmedarbejderne ligger til grund for den dømmekraft de anvender til vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde (Bilag 7, Bilag 9, Juul 2010, Højlund og Juul 2015). Ved at der ikke umiddelbart er enighed mellem frontmedarbejdere og leder i Job- og Aktivhuset om, hvilke arbejdsmetoder og styringsredskaber frontmedarbejderne anvender i praksis, giver det anledning til at overveje, om afdelingens institutionelle rammer og mål er de styrende faktorer for frontmedarbejderens vurderinger. Foucault vil sige, at frontmedarbejderne præges af den politiske og organisatoriske udvikling, og at denne er bestemmende for, hvem der bliver styrende i indsatserne (9.3 Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system, Wilken 2013, Mik-Meyer og Villadsen 2007).

9.2.1 Udnyttes "den samlede viden"

Frontmedarbejderne i både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset ser begge nødvendigheden af, at der pågår tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. Socialrådgiveren i Rusmiddelafsnittet udtrykker nødvendigheden af, at der arbejdes i samme retning, da det har en positiv effekt både på borgeren og indsatserne. Hun er samtidig meget bevidst om, at de har forskellige mål for indsatserne og dermed arbejder ud fra forskellige fagligheder (Bilag 8). Samtidig med at hun ser nødvendigheden, ser hun ikke behov for viden den modsatte vej, således at hun bliver bedre klædt på i forhold til beskæftigelsesområdet "*Nej, så meget fokus har vi ikke på det. Så meget fylder det ikke*" (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, Bilag 8:18). Sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet fremhæver, at netop hendes sundhedsfaglige viden om medicin og misbrugsstoffers effekt og bivirkninger kan være til gavn for frontmedarbejderen i Job- og Aktivhuset. Hun ser sin viden og faglighed som en afgørende forudsætning for at tilrettelægge netop den beskæftigelsesrettede indsats, der har den mest positive effekt på borgeren (Bilag 7). Begge socialrådgivere fra Job- og Aktivhuset fremhæver ligeledes, at de ud fra deres nuværende sagsbeholdning, men også statistisk set, har mange aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med et

problematisk brug af rusmidler. Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset ser dermed nødvendigheden af tværfagligt samarbejde med Rusmiddelafsnittet (Bilag 9, Bilag 10). Den ene socialrådgiver fra Job- og Aktivhuset udtaler ”...vi kan jo ikke undvære dem...” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:6). Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset er mere tilbageholdende i deres svar, når de bliver spurgt ind til deres faglige bidrag til det tværfaglige samarbejde. Begge socialrådgivere i Job- og aktivhuset angiver dog, at de har en viden om arbejdsmarkedet og et kendskab til borgeren, som kan være nyttigt for frontmedarbejderen i Rusmiddelafsnittet (Bilag 9, Bilag 10). Der ses her en tydelig asymmetri i samarbejdet, hvor det er tydeligt at gældende “sandhed”, magten, og dermed styringen på området defineres fra rusmiddelområdet. Formodningen om denne asymmetri kan bero på; at frontmedarbejderne fra Rusmiddelafsnittet besidder de stærkeste kapitaler til definition af behovet for tværfagligt samarbejde; eller at de institutionelle rammer og politiske mål står stærkest i forhold til, at begge afdelinger kan opfylde deres målsætninger (Wilken 2013, Villadsen 2003, Järvinen m.fl. 2004, Villadsen 2013).

Frontmedarbejderne ser en nødvendighed af kendskabet til hinandens fagligheder og handlemuligheder, men ved direkte forespørgsel ses det, at deres indbyrdes kendskab til hinandens felter er begrænsede. De nævner i overordnede beskrivelser hinandens fagligheder og indsatser, men kan ikke uddybe og se betydningen i forhold til egne indsatser og planer. Frontmedarbejderne fra Job- og Aktivhuset nævner ambulans-, døgn- og efterværnbehandlinger, mens frontmedarbejderne fra Rusmiddelafsnittet nævner virksomhedspraktik, aktivering og beskæftigelse, alle som overordnede termer (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10).

Frontmedarbejdernes udtalelser viser en indikation af, hvad de tror, de andre gør, hvorefter de laver slutninger, som de ikke kan be- eller afkræfte. Sygeplejersken i Rusmiddelafsnittet udtaler, at frontmedarbejderne indenfor beskæftigelse ofte ikke er realistiske. Hun udtrykker det på følgende måde: ”... hvis de i Job og aktiv ligesom presser dem til og egentlig ser dem bedre end de er. Så er det også, så er det. Det er sådan lidt bagsiden af medaljen...” (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:3f). Modsat har frontmedarbejderen i Job- og Aktivhuset en anden opfattelse, hvor deres faglige vurdering og oplevelse er, at det er positivt for borgeren at deltage i en beskæftigelsesrettet indsats. De oplever, at de i hver enkelt sag tager de nødvendige hensyn og at en beskæftigelsesrettet indsats kan være med til at skabe struktur og et socialt tilhørsforhold. Derimod oplever frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset, at frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet ikke har nok viden og kendskab til, at en virksomhedspraktik eller anden beskæftigelsesrettet indsats kan etableres fleksibelt (Bilag 9). Ud fra ovenstående kan det antages, at frontmedarbejderne drager

slutninger uden hensyntagen til anerkendelse af, hvad den andens faglighed kan bidrage med. Det kan dermed formodes, at frontmedarbejderne ikke anser det for nødvendigt at udfolde det tværfaglige samarbejde yderligere, hvor der ellers kan opstå mulighed for opnåelse af fælles kompetencer (Ejrnæs 2017, Hansen 2016). Et klart eksempel på dette er, sygeplejersken der efterlyser muligheden for mere fleksible beskæftigelsesindsatser til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer, men som ved eftertanke på et direkte spørgsmål om det måske allerede findes tilkendegiver, at hun muligvis ikke kender til mulighederne og svarer med ”*Jamen måske...*” (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:13). Dette er i helt i modstrid med, hvad der forskningsmæssigt peges på for succes, når der arbejdes tværfagligt for målgruppen af borgere med komplekse problemstillinger. Ud fra ovenstående ses det at forudsætningen om frontmedarbejdernes gensidige kendskab til hinandens fagligheder og indsatsmuligheder ikke er opfyldt og i særdeleshed, at de ikke vidensdeler (Monrad 2021, Hansen 2016, Ejrnæs 2017).

Samlet kan man se, at frontmedarbejderne er bevidste om egne og andres kerneopgaver, de siger selv, at de er afhængige af hinanden for at kunne løse komplekse problemstillinger for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Samtidig ses frontmedarbejdernes asymmetriske positioner i forhold til det gældende sandhedsregime ved, at de er tvivlende i forhold til behovet for vidensdeling, især når det kommer til viden fra beskæftigelsesområdet (Ejrnæs 2017, Villadsen 2003, Villadsen 2013). Man kan se, at frontmedarbejdernes indsigt eller måske skyklapper i forhold til egen, men også andres faglighed, afspejlet i Bourdieus begreb om kulturelle kapitaler. En vigtig pointe er imidlertid, at frontmedarbejderne ikke anvender deres ”kulturelle kapitaler” fuldt ud, idet de underkender betydningen af at udvikle fælles kompetencer, som vigtige forudsætninger for det tværfaglige samarbejde. Dette er ifølge Hansen helt naturligt, idet man som frontmedarbejder nemmere, kan løse en given problemstilling såfremt man kun skal forholde sig til eget funktionssystem, det Bourdieu vil kalde gældende doxa i feltet (Wilken 2013, Hansen 2016).

9.2.2 Når der samarbejdes blomstrer indsatsen

Tværfagligt samarbejde, helhedsorienteret indsats, helhedssyn med mere er brugte ord indenfor socialt arbejde, men samtidig omdiskuterede ord med flere betydninger (Ejrnæs og Guldager 2008). Grunden til denne fremhævelse er, at også frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset konstant står overfor forskellige parameter, som spiller ind i praksis og dermed får betydning for vurderingen af behovet og effekten af det tværfaglige samarbejde. Der skal opnås

enighed mellem flere fagligheder, afdelinger og sektorer om, hvad der er det reelle, mest presserende, sociale problem, hvad der er den optimale indsats, og alt sammen skal ske i enighed med borgeren (Ejrnæs 2017, 1.1 Krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen). De foregående afsnit viser, at der er bred enighed om at tværfagligt samarbejde er funktionelt nødvendigt, og at frontmedarbejderne ikke kan undvære hinandens fagligheder i arbejdet med at tilbyde borgeren en helhedsorienteret indsats (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Samtidig fremgår det, at frontmedarbejderne har fokus på egen kerneopgave, da denne påvirkes af de institutionelle mål, rammer og ressourcer, som frontmedarbejderen er underlagt. Flere parameter spiller således ind i forhold til definition af det fænomen Foucault kalder det gældende sandhedsregime på området, forstået som den specifikke faglighed, der bliver styrende og dermed dominerende i tilrettelæggelsen af det tværfaglige samarbejde (Juul 2010, Høilund og Juul 2015, Wilken 2013, Mik-Meyer og Villadsen 2007, Villadsen 2003). Dette kan yderligere sandsynliggøres gennem socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet, der ved direkte forespørgsel ikke er i tvivl om, at det til tider kan opleves som en magtkamp mellem felterne ”... *hvem gør hvad, hvem har den sande viden og position*” (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, Bilag 8:15). Det kan være tegn på usikkerhed i forhold til enighed om, hvornår og hvad der skal til for, at der arbejdes helhedsorienteret. Alle de andre adspurgte frontmedarbejdere fremhæver ligeledes, hvordan de oplever at se forskelligt på borgerens funktionsniveau, men med en stor bevidsthed om, at det skyldes fokus på egne kerneopgaver (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10, Ejrnæs 2017, Hansen 2016). Det kan derfor antages, at det kan være svært at få det tværfaglige samarbejde til at lykkes med fuld succes, når frontmedarbejderne primært har fokus på egen faglighed og ikke ser værdien af at anerkende de andres fagområder. Samtidig ses frontmedarbejdernes dømmekraft at blive påvirket af de institutionelle rammer, hvor ledelsens udgangspunkt er, at frontmedarbejderne skal prioritere egne kerneopgaver og ikke gribe opgaver uden for eget felt (Ibid., Monrad 2021, Juul 2010, Høilund og Juul 2015).

Når der spørges ind til frontmedarbejdernes forståelse af det sociale problem for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, og i hvilket omfang der er behov for et tværfagligt samarbejde, så ses de institutionelle rammer også at have en indflydelse på deres svar (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Første antagelse fra flere af frontmedarbejderne er, uanset ansættelse i Rusmiddelafsnittet eller Job- og Aktivhuset, at de tror, de ser det sociale problem ens, men griber løsningen forskelligt an (Bilag 8, Bilag 9). Deres udtalelser viser, at de har stor bevidsthed om, at deres faglighed er medvirkende til, hvordan de ser det sociale problem. Endvidere tilkendegiver sygeplejersken fra

Rusmiddelafsnittet, at forskellige fagligheder kan have betydning for definitionen og tilgangen til det sociale problem. Sygeplejersken oplever, at forskellige fagligheder har betydning for forståelse af det sociale problem. Det ser hun både internt i afdelingen, men også i forhold til eksterne samarbejdspartnere. Hun beskriver det på følgende måde: ”... *Og det gør den jo også her i huset. Det kan jeg jo mærke, om man er sygeplejerske eller socialrådgiver. Jamen vi ser tingene anderledes og vi forstår tingene anderledes. Og vi har et andet sprog...*” (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:9). Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet oplever ligeledes, at der nemt opstår uenighed om, hvad der kan være ”den sande vej”, når der skal etableres indsatser for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer. Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet oplever, at det især er en udfordring, når flere krydsfelter skal samarbejde, for eksempel når en borger, udover et misbrug, også har psykiatriske udfordringer. Socialrådgiveren beskriver, hvordan det tværfaglige samarbejde forekommer mellem frontmedarbejdere med samme faglighed, men at de er underlagt forskellige mål, som for eksempel rusmiddelbehandling, beskæftigelsesindsats eller psykiatribehandling (Bilag 8). Socialrådgiverne fra Job- og Aktivhuset har en tilsvarende oplevelse af, at jo flere krydsfelter der er involveret, jo sværere er samarbejdet. Socialrådgiverne fra Job- og Aktivhuset fremhæver særligt en bevidsthed om, at de politiske og organisatoriske mål kan have indflydelse på, hvad de forskellige frontmedarbejdere ser som den mest relevante indsats. De finder det derfor helt naturligt, at frontmedarbejderne i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset kan se det sociale problem forskelligt, men samtidig nå frem til den indsats, der er mest relevant ud fra forskellige faglige og organisatoriske vinkler. Det vigtige er at opnå enighed om målet, således der tages hensyn til alle indsatserne for den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager (Bilag 9, Bilag 10). Det kan derfor antages, at der pågår et magtspil, både synligt og usynligt mellem frontmedarbejderne, systemet og borgerne om gældende sandhedsregime og muligheden for at opnå enighed om diskursen i krydsfeltet og dermed hvilket, hvornår og hvor stort behovet er for tværfagligt samarbejde (Villadsen 2013, Järvinen m.fl. 2004).

Til trods for, at samarbejdet mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset kan være udfordret som vist i ovenstående afsnit, så giver flere af frontmedarbejderne eksempler på positive oplevelser med det tværfaglige samarbejde, hvor de ser, at det skaber en helhedsorienteret indsats for borgeren (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). En af socialrådgiver fra Job- og Aktivhuset giver følgende eksempel; “*Jamen, ham her jeg lige skulle have møde med for 14 dage siden ham er der ikke rigtigt nogen som har haft kontakt med og så fik vi det. Så ligesom for at støtte op om hele planen og få den her unge mand, som kom lige fra fængsel, til at lykkes og det var ikke ift. beskæftigelse, men det*

var jo bare alt der foregik omkring ham og der kom beskæftigelse bare bagerst, men for at jeg kan hjælpe ham fremadrettet og prøve at forstå ham, så er det i Misbrugscentret for det er der, der er en kontakt lige nu. Så giver det super god mening, selvom det ikke er beskæftigelse der er på dagsordenen.” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:13). Ud fra socialrådgiverens udtalelse er det væsentligt, at der er en fælles plan, som bliver støttet af alle involverede parter. Udtalelser viser hvor vigtigt det tværfaglige samarbejde er selvom det ikke er egen kerneopgave som er i fokus på nuværende tidspunkt. Sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet fortæller ligeledes om positive erfaringer, når det tværfaglige samarbejde lykkes. Hun udtrykker det således; *“... Øh, oh det synes jeg, at lige så snart man har haft et samarbejds møde, så bliver man lynhurtig meget klogere. Og tænker, øh, at man kunne spare rigtig meget tid, hvis man havde lidt mere formelt i forhold til de der samarbejds møder.”* (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:2).

Sygeplejersken beskriver, hvordan hun har en positiv oplevelse med tværfagligt samarbejde, som kan være med til at belyse borgerens udfordringer eller muligheder fra flere fagligheder. Hun efterlyser endda, at der organiseres et mere formelt samarbejde. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager med rusmiddelrelaterede udfordringer har ofte komplekse problemstillinger, hvor der naturligt opstår et behov for, at flere fagligheder og afdelinger samarbejder. Hansen vil sige, at det tværfaglige samarbejde kan bidrage til en mere helhedsorienteret og sammenhængende indsats (Hansen 2016). Ud fra interviews med både frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er der ingen tvivl om, at når der samarbejdes på tværs af afdelingerne, så blomster indsatserne (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10).

9.3 Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system

Frontmedarbejderne i begge afdelinger fremhæver, at der er sket en udvikling i både målgruppen af borgere, der modtager rusmiddelbehandling, men også målgruppen af borgere der skal være i en beskæftigelsesrettet indsats (Bilag 8, Bilag 10). Målgruppen af borgere i Rusmiddelafsnittet, som kommer i substitutionsbehandling, er i dag større og bredere i forhold til for år tilbage. En vigtig ændring består i, at borgeren tidligere for at modtage substitutionsbehandling skulle være over 25 år, have haft et langvarigt opioidmisbrug, og alle andre behandlingsmuligheder skulle være udtømte (Bilag 8). Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet beskriver, hvordan målgruppen tidligere blev beskrevet: *“...de tungeste, gamle misbrugere som ikke var så meget beskæftigelse i. De var mest pensionister...”* (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, Bilag 8:7f). Hvorimod hun fortæller at der i dag også er aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som modtager substitutionsbehandling, og

hvor der samtidig stilles krav om, at de deltager i en beskæftigelsesrettet indsats. Denne ændring skyldes, at kravene for ordination af substitutionsbehandling er lempet (Bilag 8). Ligeledes fremhæver frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset, hvordan borgeren i dag i modsætning til tidligere ”... skal ligge næsten død eller i døgnbehandling på Bornholm...” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:9) såfremt de skal fritages fra aktivering. Frontmedarbejderen i Job- og Aktivhuset fremhæver vigtigheden af, at frontmedarbejderen i Rusmiddelafsnittet kender de lovgivningsmæssige rammer om, at stort set alle borgere skal i aktivering, og at der kun er en begrænset mulighed for at blive fritaget (Bilag 10). Ud fra frontmedarbejdernes udtalelser er der en bevidsthed om, at behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er påkrævet, men også påvirket af den samfundsmæssige udvikling. Ifølge Foucault vil frontmedarbejdernes forståelse af det sociale problem altid være påvirket af genealogien. Ved anskuelse af den samfundsmæssige udvikling ses antydning af at beskæftigelse er kommet mere på dagsordenen for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med Rusmiddelrelaterede udfordringer (Caswell og Larsen 2015, Larsen og Andersen 2019, Villadsen 2013, Bilag 7, Bilag 9).

Samtidig indikerer flere af frontmedarbejdernes udtalelser også, at de organisatoriske rammer, herunder mål og ressourcer påvirker, hvordan det tværfaglige samarbejde prioriteres i praksis. Der er dog forskel på, hvordan frontmedarbejderne i henholdsvis Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset italesætter betydningen af de organisatoriske rammer, herunder vurderingen af behovet for tværfagligt samarbejde. I Rusmiddelafsnittet har der, som allerede nævnt, været organisatoriske ændringer, hvor frontmedarbejderne er blevet gjort bevidste om, at de skal holde fokus på deres egen kerneopgave (9.1 Tværfagligt samarbejde i grænseflader). Ændringerne i de organisatoriske rammer har dermed betydet, at de er begyndt at give bolden videre til andre myndigheder i kommunen. Sygeplejersken udtrykker det således ”... Det er egentlig, ledelsen har jeg ligesom lagt nogle rammer for, at det egentlig bare er os der skal vejlede videre til rådgiver ved kommunen og så er det dem, man ligesom har det samarbejde med...” (Sygeplejerske i Rusmiddelafsnittet, Bilag 7:10). Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset er også bevidste om, at de organisatoriske rammer, herunder mål og ressourcer, er et vilkår for at arbejde i et bureaukratisk system. Til trods for denne bevidsthed er der alligevel ikke fuldkommen enighed mellem socialrådgiverne i Job- og Aktivhuset om, hvordan det påvirker prioriteringen af det tværfaglige samarbejde. Den ene socialrådgiver er skiftende i sine vurderinger af, om tid og ressourcer har betydning for hendes prioritering af det tværfaglige samarbejde. Hun udtaler først ”Jeg vil sige umiddelbart nej...” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, bilag 9:13), men udtaler senere ”Selvfølgelig kunne man altid have en samtale mere

eller et eller andet. Men det var ikke der, hvor hvis jeg blev spurgt om jeg ville deltage i et møde, så sagde jeg nej. Så må man prioritere det” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, bilag 9:18). Ud fra socialrådgiverens udtalelser i interviewet må det formodes, at det tværfaglige samarbejde er vigtigt at prioritere, men at tid og ressourcer alligevel har indflydelse på, hvor meget det tværfaglige samarbejde prioriteres. Den anden socialrådgiver understøtter denne formodning med udtalelsen *”... Hvis jeg havde mere tid så vil jeg helt sikkert være mere opsøgende også kunne det godt være at det gav mere mening. Men igen vi har ikke mere tid end vi har og det er en prioritering af hvor kan det gøre en forskel ... men vi skal altid sortere i hvad med den her viden, hvornår skal jeg bruge den til noget”* (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, bilag 10:12). Ud fra frontmedarbejdernes udtalelser er det tydeligt, at ressourcer, herunder tid, har betydning for prioriteringen af det tværfaglige samarbejde, hvor en organisationsteoretisk betragtning vil angive, at det tværfaglige samarbejde styres og reguleres af ressourcer, struktur, kultur og processer i organisationen (Ejrnæs 2017). Frontmedarbejdernes udtalelser i både Rusmiddelfsnittet og Job- og aktivhuset er helt i tråd med, hvad Ejrnæs siger er en helt naturlig menneskelig handling i socialt arbejde. Det er således helt naturligt at frontmedarbejderen bevidst eller ubevidst fokuserer på tid og ressourcer, og at frontmedarbejderen påvirkes af, at samarbejdet foregår på tværs af to afdelinger, som ikke har samme regelsæt og organisationskultur. Begge omstændigheder er medvirkende faktorer, der besværliggør prioriteringen af tværfagligt samarbejde (Ejrnæs 2017). I Rusmiddelfsnittet er der fokus på og en forventning om, at frontmedarbejderne arbejder ud fra løsning af egne kerneopgaver, men tilkendegiver, at der ved behov er en ledelsesmæssig opbakning til tværfagligt samarbejde. Sygeplejersken fra Rusmiddelfsnittet udtrykker det således: *”... Det synes jeg er meget, det er meget loose, hvad vi sådan får lov til. Men det er jo nogle gange klart at ens chef er nødt til at sige til en, at nu skal du huske hvad dine kerneopgaver de er...”* (Sygeplejerske i Rusmiddelfsnittet, Bilag 7:14f). Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset tilkendegiver også, at der er ledelsesmæssig opbakning i forhold til prioritering af tværfagligt samarbejde, hvor en af socialrådgiverne angiver, at deres målgruppe har udfordringer ud over ledighed, som de ikke selv kan løse. Begge socialrådgivere fremhæver, at prioriteringen af det tværfaglige samarbejde ofte skal ses i relation til, at det også kan bidrage til at komme videre i den beskæftigelsesrettede indsats enten på kort eller på længere sigt (Bilag 9, Bilag 10).

Generelt viser flere af udtalelserne, at frontmedarbejderne aldrig fravælger det tværfaglige samarbejde, såfremt det er til gavn for borgeren eller til løsning af egen kerneopgave. Udtalelser viser dog, at der altid er nogle institutionelle mål og rammer, der skal opfyldes (Høilund og Juul

2004, Järving mfl. 2004, Ejrnæs 2017). Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet beskriver det således; *”Ja, det handler udelukkende om ressourcer. Alle rådgivere vil borgeren det bedste...”* (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, Bilag 8:12).

9.3.1 Realisering af tværfagligt samarbejde

Et tværfagligt samarbejde kan være en krævende opgave at etablere, udvikle og vedligeholde, og det forudsætter, at der er organisatorisk og ledelsesmæssig opbakning. For at kunne realisere et tværfagligt samarbejde er der ifølge Hansen nogle forudsætninger, som skal være til stede. Forudsætningerne er: samarbejdet er formaliseret, der er klare og forpligtende fælles mål, beslutningsmyndigheden skal være til stede og samarbejdet skal koordineres administrativ, økonomisk og tidsmæssigt (Hansen 2016). Interviewene med både frontmedarbejdere og afdelingsledere viser, at det umiddelbart kun er den fremskudte visitation, der kan anses for en formaliseret del af det tværfaglige samarbejde (9.1.1 Det eksisterende samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, Hansen 2016, bilag). Dernæst anses den fremskudte visitation at følge de forudsætninger, som ifølge Hansen skal være til stede for at realisere et tværfagligt samarbejde (Hansen 2016, Bilag). Som allerede nævnt er samarbejdet formaliseret, og både afdelingslederne og frontmedarbejderne giver i interviewene udtryk for, at der er ledelsesmæssig opbakning, når der etableres tværfagligt samarbejde (Bilag 2, Bilag 4, Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). Ligeledes koordineres den fremskudte visitation på ledelsesniveau, idet afdelingslederen fra Job- og Aktivhuset fortæller, at lederne løbende afholder møder for at følge op på indsatsen (Bilag 4). Hertil kan det antages, at den fremskudte visitation umiddelbart har et klart mål for samarbejdet, nemlig at få aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere visiteret til rusmiddelbehandling, når de rusmiddelrelaterede udfordringer er en hindring for en beskæftigelsesrettet indsats (bilag 10). Ligeledes opfylder den fremskudte visitation Hansens forudsætning om, at beslutningsmyndigheden er placeret i det formaliserede samarbejde. Den er dels forankret på et ledelsesmæssigt niveau, hvor indsatsen løbende koordineres, men også i praksis hvor frontmedarbejderne fra Rusmiddelafsnittet efter henvisning fra frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset har mulighed for at visitere borgeren til et behandlingstilbud. Afdelingslederen fra Job- og Aktivhuset fremhæver, at den tidligere rusmiddelkonsulent i Job- og Aktivhuset ikke havde myndighed til at kunne visitere borgerne til behandling, hvilket er et element de har haft fokus på i etableringen af den nuværende fremskudte visitation (Bilag 4). Ud fra ovenstående i relation til Hansen, må det derfor antages, at den fremskudte visitation har gode forudsætninger for at realisere

et solidt og effektivt tværfagligt samarbejde, hvor der er mulighed for udvikling og vedligeholdelse (Hansen 2016). Det ser ud til, at selvom både frontmedarbejderne og afdelingslederen i Job- og Aktivhuset er meget tilfredse med den fremskudte visitation, er den ikke forankret optimalt endnu i forhold til et velfungerende tværfagligt samarbejde. Frontmedarbejderne fremhæver vigtigheden af en personlig relation, hvilket de oplever at mangle i den nuværende konstellation, idet rusmiddelkonsulenterne endnu ikke er en integreret del af huset (Bilag 4, Bilag 9, Bilag 10). Man kan få det indtryk, at frontmedarbejderne mangler mere formaliseret tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, når borgeren er i rusmiddelbehandling. Denne antagelse ses ud fra at frontmedarbejderne kun udtrykker ledelsesmæssig opbakning så længe fokus primært er på egne kerneopgaver. Samtidig ses der i frontmedarbejdernes udtalelser heller ikke nogen klare og forpligtende fælles mål for det tværfaglige samarbejde, men at det etableres fra gang til gang på baggrund af frontmedarbejdernes 'gefühl' (Bilag 7) eller ønske fra borgeren (Bilag 7, Bilag 8, Bilag 9, Bilag 10). (Hansen 2016). Det tværfaglige samarbejde som frontmedarbejderne individuelt vurderer, der er behov for anses ikke for at indeholde forventninger om at samarbejdet koordineres administrativt, økonomisk og tidsmæssigt, da der ingen formelle retningslinjer er, for hvornår der samarbejdes. Omvendt indikerer udtalelser fra frontmedarbejderne fra begge afdelinger, at koordineringen af det tværfaglige samarbejde er omstændigt, og det kun bliver sværere, jo flere afdelinger og fagligheder der skal involveres, som for eksempel psykiatri. Ud fra interviews med frontmedarbejderne er der ikke et entydigt svar på, hvem der har den koordinerende funktion, når behovet for tværfagligt samarbejde vurderes. Frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet er meget bevidste om det skærpede fokus på egne kerneopgaver, og at de altid skal genoverveje, om de skal påtage sig den koordinerende funktion. Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet italesætter det således; *"Ja, ja det kan man godt og jeg kan også godt mærke at der er blevet strammet op hernede. Før kunne jeg godt sige 'så lad mig snakke med dem', men sådan er det ikke mere"* (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, bilag 8:15). I modsætning til Rusmiddelafsnittet tilkendegiver en af socialrådgiverne fra Job- og Aktivhuset, at de ofte har tovholderfunktionen. Hun fortæller, at der i deres sager ofte er mange samarbejdspartnere involveret foruden Rusmiddelafsnittet. Socialrådgiveren giver udtryk for, at tovholderfunktionen ikke er en nem opgave og beskriver det således: *"Nej (griner) nej. Det er ligesom at have 15 børn"* (Bilag 10:17). Det fremgår klart, ud fra socialrådgiverens udtalelse, at tovholderfunktionen er en svær opgave, som er tids- og ressourcekrævende. Dette fordi opgaven involverer mange fagligheder og indsatser, at de ofte har

forskellige tilgange og forventninger til samarbejdet, hvilket kan relateres til, at de har forskellige sandhedsregimer, som påvirker og giver flere forståelser af det sociale problem (Villadsen 2013). Det antages derfor, at et solidt og effektivt tværfagligt samarbejde for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som er i rusmiddelbehandling, kan være svært at realisere (Hansen 2016). Det vil grundlæggende være på baggrund af manglende formaliseret samarbejde med klare og forpligtende fælles mål, samt en ikke tilstedeværende koordineret administrativ, økonomisk og tidsmæssig aftale om det tværfaglige samarbejde (Hansen 2016).

9.3.2 Lad os drømme

Hvad er det faktisk frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset drømmer om, hvis de frit kunne vælge rammerne for solidt og effektivt tværfagligt samarbejde?

Frontmedarbejderne er i interviewene blevet bedt om at drømme helt frit, uden samtidig at forholde sig til, om drømmen er realistisk i praksis.

Sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet definerer at hendes drøm er et samlet hus, hvor alle tilbud er under samme tag. Sygeplejersken beskriver drømmen således: *"Jamen så skulle hele Rusmiddelafsnittet ligge i et samlet hus, hvor alle vores tilbud ligesom er under samme tag. Og så kunne der jo godt ligge en lille Job- og Aktivafdeling i den del os, som tog sig af de borger, der ligesom er tilknyttet substitutionsbehandling eller decideret rusmiddelafsnittet ikke os, for der er jo rigtig mange. Hvor dem der sidder i Job og aktiv har decideret, hvad skal man sige, noget specialviden indenfor netop den her borgergruppe. Det kunne bare være fedt. For det er igen, det der, som vi også snakkede om. Samarbejde bliver bare så meget bedre, når man kender hinanden, man har ansigt på og man snakker måske hverdag sammen til frokostpausen eller hvad ved jeg. Bare det der med sådan, bare det at få sat ansigt på. Det er kæmpe betydning, synes jeg i forhold til at løfte det her samarbejde og løfte det arbejde vi har omkring samme borger. Så så det er ikke altid at mails det er nok og også det der med lige, at få skrevet den der mail. Hvor det er anderledes, hvis man sad i samme hus og lige rendt ind i hinanden på gangen."* (Sygeplejersken i Rusmiddelafsnittet, bilag 7:16). Sygeplejerskens drøm om et samlet hus med flere fagligheder kan ses som en udfordring i tråd med Hansens anerkendelse af, at kommunernes formelle struktur kan være en udfordring for det tværfaglige samarbejde. Det skyldes, at der kan være lange kommunikationsveje, forskellige faglige udgangspunkter, forskellige kulturer og beslutningsprocesser, som kan gøre samarbejdet besværligt (Hansen 2016). Drømmen om et samlet hus vil formentlig kunne gøre samarbejdet mere smidigt, men samtidig anerkender sygeplejersken

også, at det ikke er muligt at realisere i praksis (Bilag 7). I Sygeplejerskens drøm ses ligeledes den personlige relations betydning mellem samarbejdspartnerne, hvilket understøttes af Ejrnæs, som forsker i tværfagligt samarbejde (Ejrnæs 2017). Monrads publikation "*En plan*" understøtter, at en tæt fysisk placering kan være betydningsfuld for et velfungerende og smidigt, tværfagligt samarbejde. Ud fra et teoretisk perspektiv ses sygeplejerskens drøm at have elementer af faktorer som skal være til stede, såfremt det tværfaglige samarbejde skal blomstre. Tanken om et hus formodes at kunne gøre beslutningsprocesserne nemmere i forhold til koordinering, men også ved at samle ledelsen. Endvidere formodes det, at kunne forbedre muligheden for faglig udvikling, hvor der skabes gensidig læring på tværs af fagprofessioner og udvikling af fælles kompetencer (Hansen 2016, Ejrnæs 2017, Monrad 2021). Hvorvidt det er realistisk i praksis at etablere et samlet hus er nok mere usandsynlig af flere årsager. Aalborg er en storkommune, hvor der kan være driftsfordele i specialisering af frontmedarbejderne, men dernæst er det en realitet, at flere borgere har så komplekse problemstillinger, at det kan være vanskeligt at rumme alle enheder i et samlet hus (Ejrnæs 2017, Hansen 2016).

Socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet drømmer derimod om, at der ikke er større sagsstammer i Job- og Aktivhus, da denne strategi giver større mulighed for at drøfte hver enkelt borgers behov. Generelt er Socialrådgiverens drøm, at "bureaukratiet" fylder mindre, så frontmedarbejderen kan have mere fokus på borgerens behov. Hun beskriver det på følgende måde: "*Ja, æææhhh alt det her bureaukrati. Vi er på arbejde æææhh og så er vi her for at bevise og borgeren bliver sekundær. Så hvis kunne se på alt det der bureaukrati og registrering, så tror jeg vi kunne frigive en hel masse tid*" (Socialrådgiver i Rusmiddelafsnittet, bilag 8:17). Socialrådgiverens drøm tydeliggør en bevidsthed om, at de institutionelle rammer har en afgørende betydning for frontmedarbejderens handlerum (Juul 2010, Høilund og Juul 2015). Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer vil ifølge Foucault være objektet for diskursen, altså genstand for den udfordring frontmedarbejderen står overfor, når borgeren både har udfordringer med manglende beskæftigelse og et problematisk brug af rusmidler. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere bliver således genstand for de institutionelle mål og rammer, som frontmedarbejderen er underlagt, og som de skal følge og leve op til. Frontmedarbejderne skal under nogle givne institutionelt opsatte mål og rammer for borgeren, iværksætte indsatser og dermed udøve magt over borgeren. Foucault vil sige, at de subjektive processer er med til at definere, hvilket råderum frontmedarbejderen har for at udøve magt, men også det gældende sandhedsregime, som frontmedarbejderen har mulighed for, men også skal indtage. (Villadsen 2013, Mik-Meyer og Villadsen 2007, Høilund og Juul 2015,

Järvinen 2004). Ud fra ovenstående kan det formodes, at socialrådgiveren fra Rusmiddelafsnittet ønsker, at den institutionelle dømmekraft bliver mindsket, så der bliver mere plads til både den personlige dømmekraft i form af faglige vurderinger, men også den sociale dømmekraft, som sker i mødet med borgeren (Juul 2010, Høilund og Juul 2015).

Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset har, ligesom frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet, også forskellige drømmescenarier til det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Den ene Socialrådgiver drømmer om, at der etableres et mere formaliseret samarbejde, således at der er faste procedurer for, hvornår og hvordan opfølgninger sker når en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager modtager behandling for sit problematiske brug af rusmidler. Socialrådgiveren fra Job og Aktivhuset beskriver drømmen således ”... *Så jeg også hele tiden har sådan, hvad kan man sige, fingeren på pulsen med, hvornår vil det så være relevant, at jeg går ind, så der bliver iværksat noget, sådan så jeg ikke opdager det for sent eller...*” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, bilag 9:18f). Ud fra Socialrådgiverens udtalelse kan det derfor formodes, at hun drømmer om et mere formaliseret samarbejde, som ifølge Hansen er en forudsætning for realisering af et solidt og effektivt tværfagligt samarbejde (Hansen 2016).

Den anden socialrådgiver i Job- og Aktivhuset har ved første refleksion ikke behov for yderligere tværfagligt samarbejde end det nuværende, men kunne altid ønske sig mere tid til den enkelte borger. Socialrådgiveren beskriver det på følgende måde ”... *Jo, hvis jeg havde alt den tid i verden, så vil det sikkert være superfedt at sætte sig ned og gennemgå hver enkelt borger med misbrug og finde ud af hvad har været, hvilken behandling har været prøvet og så en samtale med en misbrugskonsulent og spurgt sig ind på. Men igen ... vil det gøre en forskel...(tænker)... så skulle jeg have 20 borgere og så kun have dem i fokus.*”(Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, Bilag 10:13). På trods af, at Socialrådgiveren i Job- og Aktivhuset ved første refleksion ikke tilkendegiver et øget behov for tværfagligt samarbejde, så er hun, ligesom socialrådgiveren i Rusmiddelafsnittet, bevidst om, at de institutionelle rammer har en betydning for prioriteringen af mængden af tværfagligt samarbejde (Bilag 8, Bilag 10, Wilken 2013, Mik-Meyer og Villadsen 2007, Høilund og Juul 2015, Järvinen 2004). Senere i interviewet, efter lidt refleksionstid, har socialrådgiveren ligeledes samme drøm om, at behandleren fra Rusmiddelafsnittet bliver en mere integreret del af Job- og Aktivhuset. Socialrådgiveren beskriver det således ” ... *For hun i forhold til os som rådgivere brugte hende til løst og fast. Vi brugte hende mere uformelt, hvor det nu er mere formelt og i en travl hverdag er det bare den uformelle snak der gør, man lige husker at spørge til hvad er*

det nu jeg skal gøre for (navn). Det er jo nogle gange der det sker, men det kræver den helt tætte tætte kontakt” (Socialrådgiver i Job- og Aktivhuset, bilag 10:14). Den drøm socialrådgiveren i Job- og Aktivhuset har om at få en integreret rusmiddelkonsulent tilknyttet kan på flere parametre ses i relation til den drøm sygeplejersken i Rusmiddelafsnittet har. Det kan antages, at ønsket fra frontmedarbejderne om en integreret rusmiddelkonsulent i Job- og Aktivhuset bunder i personlig erfaring om, hvor betydningsfuld den personlige relation er for et velfungerende tværfagligt samarbejde. Samarbejdet lettes, og der åbnes en dør for vidensdeling, hvilket understøttes af både Ejrnæs, Hansen og Monrad (Ejrnæs 2017, Hansen 2016, Monrad 2021).

10.0 Konklusion

I specialet er det blevet belyst, hvilket behov frontmedarbejderne oplever for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset i Aalborg Kommune, og om det giver anledning til udvikling af det eksisterende tværfaglige samarbejde. Specialet kan bidrage til viden om, hvilket behov frontmedarbejderne i en af landets største kommuner oplever, når den samfundsmæssige diskurs tilsiger, at flere socialt udsatte, skal aktiveres med henblik på at få dem ind på arbejdsmarkedet. Den filosofiske, hermeneutisk tilgang betyder, at der gennem forskningsprocessen løbende bliver dannet ny viden, hvilket gør, at konklusionen ikke kan anvendes som den absolutte sandhed. Validiteten af den opnåede viden kan således tolkes afhængig af tid og kontekst. For at kunne besvare problemformuleringen er der ved brug af den meningskondenserende metode valgt tre overordnede tematikker; Tværfagligt samarbejde i grænseflader, Frontmedarbejderen i krydsfeltet og Frontmedarbejderen i det bureaukratiske system. Hertil har hvert tema flere undertemaer, men med en bevidsthed om, at tematikkerne i specialet gensidigt påvirker hinanden, udarbejdes, der kun én samlet konklusion.

En eksplicit konklusion er, at både frontmedarbejdere og afdelingsledere anser det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset som værende funktionelt nødvendigt. Der er bred enighed om, at det tværfaglige samarbejde i krydsfeltet bidrager til, at der arbejdes i samme retning, og at borgeren mødes af en helhedsorienteret indsats. Til trods for at alle frontmedarbejderne anser det tværfaglige samarbejde som funktionelt nødvendigt, så kan det konkluderes, at de primært ser samarbejdet som nødvendigt i forhold til at kunne løse egne kerneopgaver. Alle frontmedarbejderne er tydeligt dedikerede og fokuserede på løsning af egne kerneopgaver og bevidste om, at der til løsning af komplekse problemstillinger kræves indsats fra flere afdelinger og flere fagligheder. Det er samtidig tydeligt, at alle frontmedarbejderne bevidst eller ubevidst påvirkes af det bureaukratiske system, de er ansat i. I flere tilfælde har de institutionelle mål, rammer og ressourcer afgørende betydning for deres vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde, hvor løsning af egen kerneopgave har første prioritet. Det kommer blandt andet til udtryk, når socialrådgiveren fra Job- og Aktivhuset beskriver, at det tværfaglige samarbejde med Rusmiddelafsnittet primært prioriteres, når de rusmiddelrelaterede udfordringer er en hindring for en beskæftigelsesrettet indsats.

I specialeprocessen har et omdiskuteret emne været, om samarbejdet mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset kan betragtes som et tværfagligt eller et tværsektorielt samarbejde. På baggrund

af Aalborg Kommunes nye forvaltningsstruktur anvendes begrebet tværfagligt samarbejde, da både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset er forankret i samme forvaltning. På trods af at afdelingerne er forankret i samme forvaltning, så viser udtalelser fra frontmedarbejderne og afdelingslederne, at der fortsat er udfordringer med at få etableret samarbejdet på tværs af afdelingerne. Det ser derfor ud til, at samarbejdet mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset på flere parametre er præget af et tværsektorielt samarbejde. Konklusionen drages ud fra, at Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset ikke umiddelbart drager nytte af det potentiale, der er ved at være underlagt samme forvaltning. Afdelingerne arbejder ud fra forskellige lovgivninger, hvor der ikke koordineres fælles mål for indsatserne. For at udnytte at afdelingerne er under samme forvaltning og dermed få mere udbytte af det tværfaglige samarbejde, kan det konkluderes, at det tværfaglige samarbejde skal prioriteres mere politisk og af øverste ledelse. Såfremt det tværfaglige samarbejde prioriteres politisk og af øverste ledelse, vil rammerne for formen og formålet for det tværfaglige samarbejde være tydelige og del af praksis for både frontmedarbejdere og afdelingsledelse. Afdelingslederne har dermed mulighed for at understøtte frontmedarbejdernes prioritering af det tværfaglige samarbejde, da det bliver en del af deres kerneopgave.

I specialet har et fokusområde været, hvilke kapitaler frontmedarbejderne anvender til vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Frontmedarbejderne fremhæver hovedsagelige at det er institutionelle ramme, herunder ressourcer og mål for deres kerneopgave som ligger til grund for vurderingen af behovet for tværfagligt samarbejde. Derimod fremhæver de kun begrænset deres faglighed herunder uddannelse og faglige standpunkter, til vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde. Det er derfor ikke muligt at konkludere i hvilket omfang, frontmedarbejderne anvender deres kulturelle kapitaler i vurderingen af behovet for tværfagligt samarbejde. Derimod kan det konkluderes, at den institutionelle dømmekraft påvirker, hvordan frontmedarbejderne oplever behovet for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Hertil kan det konkluderes, at frontmedarbejdernes udtalelser viser en asymmetri i faglighedernes betydning i krydsfeltet. Det ses blandt andet ved, at sygeplejersken fra Rusmiddelafsnittet fremhæver sin sundhedsfaglige viden i feltet som af afgørende betydning både for indsatsen i Rusmiddelafsnittet, men også til gavn for frontmedarbejderen i Job- og Aktivhuset. En vurdering frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset er enig i, forstået på den måde at de ser viden om rusmidler og behandling som afgørende for løsningen af egne kerneopgaver. Derimod er alle frontmedarbejderne mindre bevidste om beskæftigelsesfaglighedens betydning for det tværfaglige samarbejde. Frontmedarbejderne i Job- og

Aktivhuset fremhæver, at de har en viden om arbejdsmarkedet og borgerens situation, men betegner ikke denne viden som essentiel i det tværfaglige samarbejde. Det kan dermed konkluderes, at frontmedarbejderne i Rusmiddelafsnittet umiddelbart har feltet med de stærkeste kapitaler og dermed udgør det dominerende sandhedsregime i krydsfeltet. Med diskursen på området kan det undre, at frontmedarbejderne har begrænset fokus på behovet for vidensdeling den modsatte vej. Frontmedarbejderne fremviser stor bevidsthed om egen faglighed i forhold til løsning af egne kerneopgaver, men ser i mindre grad, hvordan egne eller andres faglighed har betydning for det tværfaglige samarbejde. Alle frontmedarbejderne er mere bevidste om, at fagligheden fra Rusmiddelafsnittet har betydning for det tværfaglige samarbejde. Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset ser ikke et behov for mere viden om rusmidler, men kun behov for viden om, hvordan de kan henvise borgerne videre til Rusmiddelafsnittet, som har den specialiserede viden. Det kan konkluderes, at alle frontmedarbejderne hverken tilkendegiver et behov for udvikling af deres faglige viden om rusmidler eller beskæftigelse. En udvikling af deres faglig viden kan formentligt give bedre grundlag for deres faglige vurdering af, hvornår der er behov for tværfagligt samarbejde mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. Det kan derfor konkluderes, at såfremt frontmedarbejderne bliver mere bevidste på egne og andres fagligheder og betydningen af fælleskompetencer, vil det have en positive effekt for det tværfaglige samarbejde.

Frontmedarbejderne i både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset træder ind i det tværfaglige samarbejde for at løse egne kerneopgaver, hvilket kan betyde, at de træder ind i det tværfaglige samarbejde med forskellige formål. Rusmiddelbehandlingens kerneopgave er misbrugsbehandling, mens Job- og Aktivhusets kerneopgave er iværksættelse af en beskæftigelsesrettet indsats. Det kan dermed konkluderes, at frontmedarbejderne ofte vil have fokus på løsning af arbejdsopgaver inden for eget domæne, når de indgår i det tværfaglige samarbejde. I forlængelse heraf kan det konkluderes, at ingen af frontmedarbejderne beskriver anvendelse af konkrete styringsredskaber eller arbejdsmetoder til vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde i krydsfeltet. Dette kan være indikation på, at frontmedarbejderne arbejder ud fra egen logik og gældende sandhed på området. Det kan dermed formodes, at de antager forskelligt syn på, hvad der er den aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagers reelle sociale problem. Det vil i sidste ende kunne få betydning for, om de kan opnå enighed om hvilken indsats der skal iværksættes. Konklusionen peger igen på, at frontmedarbejderne ikke har fælles et mål, men at de institutionelle mål, rammer, ressourcer og fokus på egen faglighed dominerer over tanken om en helhedsorienteret indsats.

I det eksisterende samarbejde er det udelukkende den fremskudte visitation, som anses for formaliseret og dermed som umiddelbar nemt tilgængelig for frontmedarbejderen.

Frontmedarbejderne i Job- og Aktivhuset er tilfredse med den fremskudte visitation, men fremhæver, at der mangler en personlig relation til rusmiddelkonsulenterne i den fremskudte visitation. Det kan derfor konkluderes, at personlige relationer har en afgørende betydning for det tværfaglige samarbejde, hvilket frontmedarbejderne i både Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset flere gange tilkendegiver. Når de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er i rusmiddelbehandlingen, er der ikke længere et formaliseret samarbejde, men det er op til de enkelte frontmedarbejdere eller borgeren selv at få dette samarbejde etableret. Flere af frontmedarbejderne efterspørger et mere formaliseret samarbejde, når borgeren er i rusmiddelbehandling, hvilket kan medvirke til, at der arbejdes i samme retning, og de har, som socialrådgiveren udtrykker det, "fingeren på pulsen". Det kan konkluderes, at frontmedarbejderne oplever udfordringer i det tværfaglige samarbejde, når der ikke er nogen klare formelle rammer. Når frontmedarbejderne ikke oplever klare formelle rammer for det tværfaglige samarbejde, sker vurderingen af behovet ud fra frontmedarbejdernes faglige vurdering, som i datamaterialet begrænser sig til at læne sig op ad deres uddannelsesmæssige baggrund, men mere ud fra 'gefühl' og erfaring. Denne faglige vurdering ses igen at læne sig op ad løsning af egne kerneopgaver, hvor vurderingerne i høj grad præges af de institutionelle mål, rammer og ressourcer. Det kan konkluderes, at frontmedarbejderne finder det nemmest fagligt at prioritere det tværfaglige samarbejde, når det er formaliseret.

En samlet konklusion er, at frontmedarbejdernes faglige vurdering af behov for tværfagligt samarbejde i et komplekst felt, når det løses i en stor kommune som Aalborg præges af de institutionelle mål, rammer og ressourcer. Generelt er frontmedarbejderne bevidste om, at velfungerende tværfagligt samarbejde medvirker til, at indsatserne blomstrer, og at det sker når de arbejder helhedsorienteret og efter samme mål. Men samtidig ses nogle parametre, som kan medvirke til en yderlig positiv udvikling i det tværfaglige samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset. Dette vil kunne ske ved, at frontmedarbejderne får større opmærksomhed på egen, men også andres fagligheder og disse fagligheders betydning i det tværfaglige samarbejde, samt oplevelsen af mindre bureaukrati i deres praksisarbejde. Alt sammen så der sker større vidensdeling, således det ikke er tilfældigheder og den enkelte frontmedarbejders egen 'gefühl' der bliver afgørende for, om der etableres et tværfagligt samarbejde. Det kan konkluderes, at alle frontmedarbejderne har et ønske om mere tværfagligt samarbejde, men ser løsningen hertil forskelligt. Nogle drømmer stort, andre ser, at mindre faktorer kan gøre en forskel. Nogle ser et stort

fælles hus med alle fagligheder og indsatser, andre ser at en afbureaukratisering kan hjælpe frontmedarbejderen i praksis. Overordnet kan det konkluderes, at frontmedarbejderne ønsker større mulighed for vidensdeling og et formaliseret samarbejde, da det vil kunne lette arbejdsgangene og give større og bedre udbytte for borgeren.

Der er ingen tvivl om, at de institutionelle mål, rammer og ressourcer har betydning for frontmedarbejdernes vurdering af behovet for tværfagligt samarbejde, hvorved en afsluttende tanke er, at det kunne være interessant at inddrage et andet teoretisk perspektiv i form af Michael Lipsky. Hans teoretiske tilgang vil formentlig kunne medvirke til en anden og måske bedre forståelse af de institutionelle mål, rammer og ressourcers betydning. En anden tanke i forlængelse heraf er, hvilken betydning den organisatoriske placering for indsatsen har. Er den mest hensigtsmæssige placering, som i indeværende speciale, hvor det formaliserede samarbejde er organiseret i beskæftigelsesindsatsen, eller som i En plan hvor det formaliserede samarbejde er organiseret i Rusmiddelafsnittet.

Der er ingen tvivl om, at alle frontmedarbejderne oplever et behov for tværfagligt samarbejde mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset, men at behovet i høj grad er påvirket af de institutionelle rammer og egne kerneopgaver. Det kan konkluderes, at der er mulighed for udvikling af det tværfaglige samarbejde, hvis der kom en øget opmærksomhed på frontmedarbejdernes fagligheder og ikke 'kun' på de institutionelle rammer.

11.0 Perspektivering

I det sociale arbejdes praksisfelt er der flere forskellige indsatser, som har fokus på tværfagligt eller tværsektorielt samarbejde i krydsfelter. I søgning efter eksisterende viden og indsatser med fokus på tværfagligt samarbejde for borgere med komplekse problemstillinger er der fundet flere indsatser. Flere af disse indsatser har dog fokus på krydsfelter, hvor psykiatri er det ene felt. I relation til specialets krydsfelt mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen kan det være essentielt, at få inspiration fra andre indsatser med fokus på tværfagligt samarbejde for borgere med komplekse problemstillinger. Det er således ikke nødvendigt, at “opfinde den dybe tallerken” igen, men anvende dele, af allerede eksisterende viden fra sammenlignelige felter. To indsatser som er i fremdrift til styrkelse af det tværfaglige samarbejde, er den kommunalt forankret evidensbaserede beskæftigelsesrettede indsats IPS (Individuel Planlagt job eller uddannelse med Støtte) og den regionalt forankret tværfaglige indsats Patientens team. De har begge fokus på borgere med komplekse problemstillinger, men hvor det i begge indsatser er et kriterie, at borgeren har psykiske udfordringer. På trods af, at indsatserne ikke har fokus på krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen, er der principper i begge indsatser, som kan overføres til krydsfeltet mellem Rusmiddelafsnittet og Job- og Aktivhuset.

I IPS-indsatsen er målgruppen borgere med en svær psykiatrisk diagnose, som har behov for en individuel planlagt indsats for at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Formålet med det tværfaglige samarbejde i indsatsen er, at der sikres koordinering af den psykiatriske behandling og beskæftigelsesindsatsen, hvilket umiddelbart vil være samme ønske for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer (Bonfils 2019). Metoden bygger på otte aktivt valgte principper, hvoraf første princip er, at indsatsen er en forankret del af den psykiatriske behandling. Dette princip ses som et afgørende princip for, at indsatser for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere vil blive effektueret i praksis. Når det er en organisatorisk og ledelsesmæssig beslutning, ser det ud til, at frontmedarbejderne ser mere på effekten og det samlede mål for borgeren. De ser samlet set på den positive effekt borgeren opnår, når de anvender ressourcer, som er til gavn for mål uden for egen afdeling. Dette er helt i lighed med allerede eksisterende forskning, hvor både Hansen og Ejrnæs betragter, at det organisatorisk og ledelsesmæssigt skal besluttes og forankres for at give succes (Hansen 2016, Ejrnæs 2017). Et andet princip er, at frontmedarbejderen er forpligtet til at sørge for vejledning og støtte til borgerens udfordringer, uanset hvilket praksisfelt de er tilhørende. Dette er et princip, som kunne være interessant, at videreføre til målgruppen aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med

rusmiddelrelaterede udfordringer. Dernæst tager IPS-indsatsen ligeledes udgangspunkt i borgerens ønsker og behov, samt giver frontmedarbejderen mulighed for at støtte borgeren gennem hele forløbet, men også efter de har opnået en tilknytning til arbejdsmarkedet med henblik på fastholdelse (Bonfils 2019). Flere Erfaringsmæssige parametre fra IPS-indsatsen kan formodes at kunne anvendes i krydsfeltet mellem rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen. Ud fra specialet og frontmedarbejdernes ønske om et mere formaliseret samarbejde kan det formodes, at det kunne være relevant, hvis rusmiddelbehandlingen og beskæftigelsesindsatsen blev en mere forankret indsats for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer.

Den anden indsats er Patientens Team, hvor hovedformålet er mere sammenhængende patientforløb. Målet med patientens team er, at få mere succes med samarbejdet både internt på sygehuset, men også med andre regionale sundhedstilbud og sociale kommunale indsatser. Det hele med ønske om mere livsduelige borgere (Region Nordjylland 2015). Borgere med komplekse problemstillinger har ofte behov for konkret støtte og hjælp til koordinering af indsatser for at have overblik i forhold til relevante parter i egen sag. I Patientens Teams har borgeren en fast kontaktperson, som bliver indgangen for borgeren (Region Nordjylland 2015). Princippet om en indgang og en koordinerende fagperson ses givtigt for succes i det tværfaglige samarbejde, hvilket er helt i lighed med et af resultaterne fra En Plan, hvor krydsfeltet netop er mellem rusmiddelbehandling og beskæftigelse (Ibid., Monrad 2021). Det kan derfor formodes, at flere af principperne fra Patientens Team kan være relevant for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordring, som kan have behov for et sammenhængende forløb, en fast kontaktperson og en indgang til hjælpesystemerne. Grundlæggende indikerer erfaringerne fra IPS-indsatsen og Patientens Team, at et tæt tværfagligt samarbejde giver succes for borgere med komplekse problemstillinger, som også kan være aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med rusmiddelrelaterede udfordringer.

Litteraturliste

Aalborg Byråd (2020): *"Tilbage melding på deltagelse i puljen til afklaring af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere"* set den 30.05.2022 via [Dokument: Neutral titel \(aalborgkommune.dk\)](https://www.aalborgkommune.dk)

Aalborg Kommune (1) (2022): *"Beskæftigelsesplan"* set den 24.05.2022 via [Beskæftigelsesplan 2022 \(aalborg.dk\)](https://www.aalborg.dk)

Aalborg Kommune (2) (2022): *"Befolkning"*, set den 24.05.2022 via <https://www.aalborg.dk/om-kommunen/statistik-og-noegletal/befolkning>

Aalborg Kommune (3) (2022): *"Nye forvaltninger i Aalborg Kommune pr. 1. januar 2022"* set den 24.05.2022 via [Nye forvaltninger i Aalborg Kommune 1. januar 2022 - Aalborg Kommune](https://www.aalborg.dk)

Aalborg Kommune (4) (2022): *"Job og velfærd"*, set den 23.04.2022 via <https://www.aalborg.dk/om-kommunen/organisation/job-og-velfaerd>

Aalborg Kommune (5) (2022): *"Kvalitetsstandard for Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service"*, set den 24.05.2022 via <https://www.aalborg.dk/sundhed-og-sygdom/alkohol-og-stoffer/kvalitetsstandard>

Andersen, Ditte og Malene Lue Kessing (1) (2019): *"Stigma, problem drug use, and welfare state encounters: changing contours of stigmatization in the era of social investment"*. VIVE

Andersen, Ditte og Malene Lue Kessing (2) (2019): *"I dag stigmatiseres stofmisbrugere ikke for deres stofmisbrug, men for at være uarbejdsdygtige"*. Kronik i Information den 04.02.2019

Andersen, Lotte Bøgh, Kasper Møller Hansen & Sune Welling Hansen (2021): *"Metode i statskundskab"*. Hans Reitzel Forlag

Antoft, Rasmus og Heidi Houlberg Salomonsen (2007): *"Det kvalitative casestudium -introduktion til en forskningsstrategi"*, kap. 1 i *"Håndværk og Horisonter -tradition og nytænkning i kvalitativ metode"* af Rasmus Antoft, Michael Hviid Jacobsen, Anja Jørgensen og Søren Kristiansen (red.). Syddansk Unversitetsforlag

Bonfils, Inge Storgaard (2019): *"Implementering af IPS"*. Københavns professionshøjskole

Bredgaard, Ths., H. Jørgensen, P. Kongshøj Madsen & S. Rasmussen (2017): "*Dansk Arbejdsmarkedspolitik*". 2. udgave. Kap. 2. København: DJØF Forlag.

Brinkmann, Svend (2014): "*Det kvalitative interview*". Hans Reitzels Forlag

Carlsen, Line Thoft (2018): "*Forskningsetik i praksis*" i *Forskningsmetode i socialt arbejde* af Søren Peter Olesen og Merete Monrad, Hans Reitzels forlag, København

Caswell, Dorte, Dall, Tanja & Madsen, Mikkel. (2015): "*Social- og beskæftigelsespolitikken på vej ud af jernburet?*" i tidsskriftet "Udenfor nummer 30". Dansk Socialrådgiverforening

Caswell, Dorte & Dall, Tanja (2015): "*Forståelser af arbejdsløshed og arbejdsløse*" i "Socialt arbejde i en foranderlig verden" af Margit Haarder & Maria Appel Nielsen (Red.) Akademisk Forlag, 2015

Caswell, Dorte, & Larsen, Flemming. (2015): "*Frontlinjearbejdet i leveringen af aktiv beskæftigelsespolitik -hvordan faglige, organisatoriske og styringsmæssige kontekster påvirker dette*". Tidsskrift for Arbejdsliv, 17

Danmarks Statistik (2022): "*Statistikbanken*" set den 02.02.2022 via [Kontanthjælp \(personer og beløb\) efter område, enhed og ydelsestype - Statistikbanken - data og tal](#)

Danneris, Sophie (2018): "*Ready to work (yet)? Unemployment trajectories among vulnerable welfare recipients*". Qualitative Social Work.

Ejrnæs, Morten (2017): "*Tværfagligt samarbejde. Begreber og teori*" kap.1 i "Når professioner samarbejder – praksis med udsatte børn og unge" af Cecilie K. Moesby-Jensen (red.). København: Forlaget Samfundslitteratur

Ejrnæs, Morten og Merete Monrad (2017): "*Teorier om sociale problemer*" i "Socialt arbejde" (red.) af Guldager og Skytte. Akademisk forlag

Ejrnæs, Morten og Jens Guldager (2008): "*Helhedssyn og forklaring i sociologi, socialt, sundhedsfagligt og pædagogisk arbejde*". Akademisk forlag

Falkum, Eivind, Helge Hvid & Per Bonde Hansen (2019): "*The peculiar history of Nordic working life*" i "Work and Wellbeing in the Nordic Countries". H. Hvid & E. Falkum (Red.). London, Taylor & Francis

Frederiksen, Morten (2018): "*Design*", kap. 3 i "Forskningsmetode i socialt arbejde" af Søren Peter Olesen og Merete Monrad (red.). Hans Reitzels forlag

Frøyland, K., Andreassen, T. A. & Innvær, S. (2019): "*Contrasting supply-side, demand-side and combined approaches to labour market integration*". Journal of Social Policy, 48

Gilje, Nils 2017: "*Hermeneutik -teori og metode*", kap. 6 i "Kvalitativ analyse, syv traditioner" af Margaretha Järvinen og Nanna Mik-Meyer (red.). Hans Reitzels forlag

Hansen, Steen Juul (2016): "*Det tværprofessionelle samarbejde*" i "Professionelle i velfærdsstaten" red. Steen Juul Hansen. Hans Reitzels Forlag

Høilund, Peter og Søren Juul (2015): "*Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde*". Hans Reitzels Forlag

Højbjerg, Henriette (2014): "*Hermeneutik. Forståelse og fortolkning i samfundsvidenskaberne*", Kap 9 i "Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, på tværs af fagkulturer og paradigmer" af Lars Fuglsang, Poul Bitsch Olsen og Klaus Rasborg (red.). Samfundslitteratur

Järvinen, Margaretha (2013): "*Pierre Bourdieu*", kap. 18 i bogen "Klassisk og moderne samfundsteori" af Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen (red.). Hans Reitzels Forlag

Järvinen, Margaretha & Nanna Mik-Meyer (2017): "*kvalitativ analyse - Syv traditioner*". Hans Reitzels Forlag

Järvinen, Margaretha, Jørgen Elm Larsen, Niels Mortensen (2004): "*Det magtfulde møde mellem system og klient*". Århus Universitetsforlag

Jensen, Tanja Dall & Danneris, Sophie (2019): *“Reconsidering ‘what works’ in welfare-to-work with the vulnerable unemployed: The potential of relational causality as an alternative approach”*.

Social Policy & Society, 18

Juul, Søren (2010): *”Solidaritet: anerkendelse, retfærdighed og god dømmekraft -En kritisk analyse af barrierer for sammenhængskraft i velfærdssamfundet”*. Hans Reitzels Forlag

Jørgensen, Sabine og Søren Peter Olesen (2018): *”Formidling”*, kap. 8 i *”Forskningsmetode i socialt arbejde”* af Søren Peter Olesen og Merete Monrad (red.). Hans Reitzels forlag

Kommunernes Landsforening (2021): *“Målet er job – borgeren viser vej”*, set den 18.02.2022 via <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/beskaeftigelse/udsatte-i-beskaeftigelse/>

Kofod, Laura (2022): *”Et ekskluderende arbejdsmarked, der er svært at blive fri for”*. Set den 07.02.2022 via [Rådet for Socialt Udsatte](#)

Kristiansen, Søren (2017): *”Fortolkning, forforståelse og den hermeneutiske cirkel”*, kap. 7 i *”Kvalitativ analyse, syv traditioner”* af Margaretha Järvinen og Nanna Mik-Meyer (red.). Hans Reitzels forlag

Kvale, Steinar og Svend Brinkmann (2015): *”Interview Det kvalitative forskningsinterview som håndværk”* 3. udgave. Hans Reitzels Forlag

Larsen, Flemming og Niklas, Andreas Andersen (2019): *”Fra Socialpolitik til Beskæftigelsespolitik -Er beskæftigelse for alle”*. Tidsskrift for arbejdsliv 21. årg. Nr. 1

Larsen, Flemming (2009): *“Kommunal beskæftigelsespolitik: jobcentrenes implementering af beskæftigelsesindsatsen i krydsfeltet mellem statslig styring og kommunal autonomi”*. København: Frydenlund Academic

Lipsky, Michael (2010): *“Dilemmas of the Individual in Public Services”*, 30th anniversary expanded ed.

Larsen, Jørgen Elm, John Anders og Maja Müller (2017): *"fattigdom, marginalisering og social eksklusion"* i "Socialt arbejde" (red.) af Guldager og Skytte. Akademisk forlag

Mik-Meyer, Nanna og Kaspar Villadsen (2007): *"Magtens former -sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren"*. Hans Reitzels Forlag

Monrad, Merete (2021): *"En plan: Helhedsorientering på tværs af beskæftigelse og rusmiddelbehandling"*. Aalborg Universitet, Denmark

Moesby-Jensen, Cecilie K. (2017): *"Når professioner samarbejder -praksis med udsatte børn og unge"*. Samfundslitteratur

Niklasson, Grit (2020): *"Det sociale, pædagogiske og sundhedsmæssige arbejdes krydsfelt"* kap. 10 i "Sundhed, mennesker og samfund i sundheds arbejde", Samfundslitteratur

Olesen, Søren Peter (2018): *"Analysestrategi"* kap. 5 i "Forskningsmetode i socialt arbejde". Hans Reitzels Forlag

Olesen, Søren Peter og Merete Monrad (2018): *"Indledning"*, i "Forskningsmetode i socialt arbejde" af Søren Peter olesen og Merete Monrad (red.). Hans Reitzels forlag

Region Nordjylland (2015): *"Patientens team i Psykiatrien i Region Nordjylland - Rammebeskrivelse. Organisering. Implementering"*. Revideret version udarbejdet af Styregruppen omkring Patientens team i Psykiatrien

Rendtorff, Jacob Dahl (2014): *"Fænomenologien og dens betydning. Videnskabsteori som improvisation i jazzmusik"*, Kap 8 i "Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne, på tværs af fagkulturer og paradigmer" af Lars Fuglsang, Poul Bitsch Olsen og Klaus Rasborg (red.). Samfundslitteratur

Retsinformation (1) (2022): *"Lov om Social Service"* tilgået den 01.02.22 via [Serviceloven \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk)

Retsinformation (2) (2022): *"Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats"* tilgået den 01.02.22 via [Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk)

Riis, Ole (2005): "*Samfundsvidenskab i praksis*". Hans Reitzels forlag

STAR, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2018): "*JobFirst-metoden – flere virksomhedsforløb med ordinære timer for udsatte borgere*", set den 18.02.2022 via <https://bm.dk/media/8558/guide-til-jobfirst-metoden.pdf>

STAR, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2018): "*Opsamlingsnotat, Evaluering af JobFirst*", set den 18.02.2022 via <https://bm.dk/media/8559/opsamlingsnotat.pdf>

STAR, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2022): "*Flere skal med skaber værdi for den enkelte og samfundet*", set den 18.02.2022 via <https://flereskalmed.star.dk/om-indsatsen/hvad-er-flere-skal-med/>

STAR, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering 2020 (1): "*Flere skal med slutevaluering*", set den 04.12.2021 via <https://star.dk/media/15475/slutevaluering-af-flere-skal-med-hovedrapport.pdf>

STAR, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2020): "*Indsatsmodel for Afklaringspuljen*" set den 18.02.2022 via [Bilag 1 Indsatsmodel for Afklaringspuljen \(star.dk\)](#)

Socialstyrelsen (2020): "*Nationale retningslinjer til stofmisbrugsbehandling*", set den 29.05.2022 via [Nationale retningslinjer for social stofmisbrugsbehandling — Socialstyrelsen - Viden til gavn](#)

Tanggaard, Lene (2017): "*Fænomenologi som kvalitativ forskningsmetode*", kap. 4 i "Kvalitativ analyse, syv traditioner" af Margaretha Järvinen og Nanna Mik-Meyer (red.). Hans Reitzels forlag

Tanggaard, Lene og Svend Brinkmann (2015) "*Kvalitativ metode*". Hans Reitzels Forlag

Villadsen, Kasper (2003): "*Det sociale arbejde som befrielse*" i "At skabe en klient. Institutionelle identiteter i socialt arbejde" af Margaretha Järvinen og Nanna Mik-Meyer. Hans Reitzels Forlag

Villadsen, Kaspar (2013): "*Michel Foucault*", kap. 17 i "Klassisk og moderne samfundsteori" af Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen (red.). Hans Reitzels Forlag

Wilken, Lisanne (2006): "*Pierre Bourdieu*". Roskilde Universitetsforlag